

Cumali Ünalđı Hasannebioğlu, 29 Ekim 1949'da Malatya'da doğdu. İlk, orta ve liseyi Malatya'da bitirdi. Yüksek öğrenimini Erzurum'da, Ziraat Fakültesi'nde tamamladı. Çeşitli devlet kuruluşlarında çalıştı. Uzun süre Başbakanlık Müşaviri olarak görev yaptı.

Şiirlerini ve diğer edebiyat ürünlerini Hareket, Düşünce, Deneme, Gelişme, Maveria, Aylık Dergi, Yönelişler ve Yedi İklim dergilerinde; siyasi yazılarını Star Gazetesi'nde yayınladı. Yugoslavya'da düzenlenen 1987 Struga Şiir Akşamları'na Türkiye'yi temsilen katıldı. *Kendini Yusuf Gören* adlı kitabıyla Türkiye Yazarlar Birliği tarafından 1988 yılında "Yılın Şairi" seçildi.

Yayımlanmış kitapları:

Çerağ, Bir Gecenin Şiiri, Kendini Yusuf Gören, Ölüm Bile Aşkile, Kör Sağır Dilsiz Gibi, Kalbim, Ey Divane!

Şiirlerinden seçmeler 2007'de Londra'da yayımlandı: *White Words*.

Ayrıca, tarım politikalarına alternatif çözümler sunan *Sorunlarıyla ve Çözümleriyle Türk Tarımı* kitabı da önemli bulunmaktadır.

1990'da şiirleri kendi sesiyle *Sudaki Kendi Yüzüm* adıyla yayımlandı.

Andolsun Aşka, Beyan Yayınları'nın 524. kitabı olarak yayına hazırlandı; dizgi ve sayfa düzeni Osman Arpaçukuru, kapak düzeni Yazıevi, arka kapak fotoğrafı Bülent Yalvaç, baskı ve cilt İstanbul Matbaası tarafından gerçekleştirildi ve Haziran 2010'da İstanbul'da yayımlandı.

ISBN 978-975-473-496-6

Yayınevi Sertifika No: 14723

Cumali Ü. Hasannebioğlu

Andolsun Aşka

Bütün Şiirleri

BEYAN YAYINLARI Ankara Cad. 49 • 34112 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: +90. 212. 512 76 97 - Tel-Faks: 526 50 10
www.beyanyayinlari.com
beyanyayinlari@gmail.com

BEYAN

Yemen gazisi Hasannebizâde Hacı Cumali Ağa ile
Balkan gazisi Nakşî-Kadirî Şeyhi Boranlı Hacı Mustafa Baba'ya...
Dağılan ve yüreğimizde sürdürdüğümüz imparatorluğumuzun azîz
hatırası olarak iki dedeme,
saygıyla...

İçindekiler

Çerağ, 15

Elif, 17

Münâcât, 19

Na't, 20

İsyân Gazeli, 21

Külüng, 22

Kıyam, 25

Öfke, 26

Uçmazlanır Kalp Kuşlar, 27

Akdeniz'i Seyreleyip Beşleme, 28

Akdeniz'e Bakarak Bir Söylev, 29

Göç, 30

Ariyen Rübâisi, 31

Be, 33

Anası Yok Çocuklar İçin Şiir, 35

Özlem, 43

Cizvit, 44

Fiil Çekimleri, 48

Kesit, 50

Takvim, 52

Çıglık, 54

Te, 57

Acının Duyargası, 59

Bir Gecenin Şiiri, 69

Çiğ Düşer , Gül Kararır, 71

Münâcât , 73

Na't, 77

Akşam Alacasına Ağar Kuşlar, 78

Hurûc, 80

Talan, 81

Regaib Kasidesi, 82

Kargış, 84

Tutanak, 85

Devşirme, 87

Semender, 89

Haçlılar, 90

İçsavaş, 91

Ölümler ve Ayrılıklar Üzerine

Uzunca Bir Türkünün Yorumu, 95

Semud, 104

Bir Gecenin Şiiri, 117

Yirmidört, 119

Sıfırbir, 121

Sıfırki, 123

Sıfırüç, 125

Bugün Ayın Pazarı, 127

Ölü, 129

Baba, 132

Çığlarda, Çığlıklarla, 133

Şiir serüveninden bir kesit, 133

Bekleyiş, 135

Güzelleme, 136

Yetimhane Çocukları İçin Şiir, 137

İnfilâk, 138

Cüzler, 141

Kar Şiirleri, 143

Birinci Cüz, 152

İkinci Cüz, 154

Üçüncü Cüz, 155

Kendini Yusuf Gören, 157

Kalbime Damıttığım Ağu, 159

Kükürt, 161

Derkenar, 163

Ardında Kaleler Taşıyan Bir Bakış, 164

Dağ ve Sahtiyan, 166

Cüzzam, 168

Çetele, 172

Kadim Rüzgarların Savurduğu Toprak, 177

Yazısız Bir Fotoğraf İçin Şiir, 184

Malcom X, 186

Afrika, Afrika..., 189

Hacılarkın Yetmişbeş, 191

Baskın, 192

Palanka, 193

Uçmak, 194

Kum, 195

Gece, 197

Sınır, 198

İzin, 199

Anası Yok Çocuklar İçin İkinci Şiir, 200

Gök ve Duvar, 201

Bağrım Ateş Pazarı, 202

Dağdağa, 203

Bedel, 204

Kendini Yusuf Gören, 205

Ölüm Bile Aşkile, 207

Yaprağa Değen Kırağı, 209

Arınma, 211

Ağaran, 212

Rahle, 213

Sudaki Kendi Yüzüm, 215

Üryan, 216

Anahtar Kelime Aşk Mezasında, 217

Ben Doğduğum Zaman, 219

Madem ki Aşk, 221

Külleri Gömülen Kuğu, 224

Çıngı, 226

Sen Vardın Gittin Birden, 228

Bir Uzak Düş, 229

Uyuyormuydun, 230

Kekre, 232

Yitik Çağın Sultanı, 235

Uçsuz Bucaksız Bozkır, 237

Bir Çiçeğin Sureti, 239

Kançanağı, 241

Gözyumma, 244

Kuşlar Şairin Gözü, 247

Aksak Akan Su, 249

Zünnar, 251

Sarıca, 252

Tazarru, 256

Şehre Bir Dağdan Bakıp, 258

Ölümün Ustası da Hayatın Çırağı, 267

Yanarkuş, 269

İskilipli Âtîf Hoca, 271

Eyo, 275

Bizim İçin Ağıt, 280

Çılgım Kançanağı, 283

Pera, 285

Acısu, 286

Kavgı, 287

Gecenin Kanıtları, 288

Doğaçlama, 289

Akşam, 290

Gecenin Ölüme Yakın Yarısı, 291

Beyit, 292

Abdurrahman Ökmen için Şiir, 293

Şiirine Bunu da Ekle, 294

Kör, Sağır, Dilsiz Gibi, 297

Şiir Herkesin Silası, 299

Adın, Aşkla, 301

Son Harfine Alfabenin, 303

Cin.net, 305

Hüznüm, Yurdum Benim, 309

Tarihi Hiç Hatırlamadan, 311

Güzdegüzel, 314

Sarıçta Paslı Sarkaç, 316

Âh, Bir Salepçi Bulsam, 318

Tortu, 322

Çevgan, 328

Tahnit, 330

Şiir Kanla Yazılıp, 335

Bu Şiirde Sen Olacaktın, 337

Yok Gibi, 338

Çığ, 343

Kalıt, 344

Doğaçlama, 345
Geceye Övgü, 346
Dağlar, Ardarda, 347
Kadı Burhaneddin İçin Tuyuğ, 349
Ferman, 350
Sessizlik, 351
Usâre, 352
Târîh-i Kadîm, 353
Serencam, 354
Müfred, 355
Sır-I, 356
Sır-II, 356
Sır-III, 356
Belgesel, 357
Sivas'tan Bir Gençlik Anısı, 358
Adadili, 359
Haymatlos, 360
Sultan, 361
Susan'a, 362
Ölüm'e, 363
Ömür'e, 364
Doktor Sadık Ahmet, Kardeşim, 365
Dipsular, 369
Denizi Olmayan Kıyı, 371
Barguzu Güzellemesi, 373
Sulara Akşam Karıştığında, 376
Ay Burcu Yorumu, 377
İstanbul Baştankara Bir Bakışınla, 379
Aşk ki Büyük Yalnızlık, 382
Mağmûm, 384
Kalbinden Irmaklar Akan Şehir, 386

Tortu, 388
Ağıt Ağ, 389
Serrân, 390

Sonrası, 393

Başka Yerler, 395
İşte, İstanbuldasın!, 397
Destâr, 403
Babalar İçin Şiir, 405
Cinas, 407

White Words, 409

Acknowledgements, 411
Foreword, 412
Sailing, 414
Border, 415
Earth, 416
Final, 417
Tears, 418
Africa, Africa..., 419
History of Sorrow, 421
Layers, 422
The Dead, 423
Father, 424
Of Talking, 425
Dirge, 426
Purification, 428
Couplet, 428
Epitaph, 429
Pray, 430
The Bitter End, 432

Çerağ

1. Baskı, 1979, Düşünce Yayınları
2. Baskı, 1989, Yazı Yayıncılık
3. Baskı, 1995, Sanat Yayınları

Elif

Münâcât

yönelir ya yüreğim 'rahm'ine, bir kupa baldırandır hüznüm erir
eritir gibi med-cezir bir suyu, dünyaya tutunan yüzüm erir

harf erir, kelime erir; erir de akkor bir metâl olur cümlelerim
yakanş kıvılcımları ağar, düşmeden toprağa sözüm erir

kar serper bu sözlerin yakıcı çevresine/yüreğimde o umut
elimde ağlamakların erittiği bir mendil, sürerim gözüm erir

gece açılmış çiçekleriyle kuşatıp gider, çepçevre; yalnızken
kendime yönelişlerin dipsiz sularında bir batık gemidir özüm erir

kişneyen bir baharken taşırdım utanç bohçalarında suçu
korkudan yazım sessiz, kışım tanınmaz peçeli; çırcıplak güzüm erir

bu münâcât göğerir, affolma topraklarına uzatmış boynunu umudun
bir şiir menekşesi arzolanur niyaz ellerine, tek çözüm erir

Na't

ey, onaylanmış bir yolculuk gibi hayatı örten üstümüze
sabra ve namaza sarıp yüreğimizi, aşkı göğerten üstümüze

gidilmiş yolların yorgunluğu geçerken güneşin doğuşunu
ergemiş sular ağırlığında bir dizi hüznü çökerten üstümüze

hüzne kundaklanır bir yolcu, geçip giderken hicretleri
ayışığına ayarlı bir rüya ağlamaları serperken üstümüze

bir gün biter bu gidişler, bir gün biter, biter elbet
Kureyş'in kara zulmü bir dağ gibi yıkılıp çökerken üstümüze

atılmış tohumlar gibiyiz toprağın savaşına, güneşin barışına
bir deniz gibi doluyoruz kıyamın saflarına, Bedir büyüsunü
ekerken üstümüze

yazıklanma değil bu sözler geçmiş zamana, övgü değil
çağları aşan bir ateş yakar yüreğimizi, gün parıldayıp geçerken
üstümüze

bir bildiridir bu na't, geleceğe tutunan ellerimizde
gökyüzü bir kez açılıp vuracak ışığını, vuracak erken üstümüze

ve gece sürdüremez karanlığı, açık duran bir kitap
nûr'un tamamlanacağına dair bir sözle kapanır derken üstümüze

doğdun, bir bahar yürüdü dünyanın damarlarına; yeryüzü aydınlandı
Kur'an ve Hadis'i, enlemler boylam gibi çekerken üstümüze

8 Ocak 1979

İsyân Gazeli

bilmişler yârim yârim seni sevmenin sıkıyönetimini
dikmişler özgürlük sınırına canalıcı askerlerini

taşıyor sanki diktatör irikayım kaşlarında zulmü
bir sese ayarlamış öylesine kulaklarını, duyarlı yerlerini

bir ses duyarız belki biz de geceleyin yollarda
ayışığına açarız sayfalarımızı, biliriz titreyen yüreklerini

bir söz okunur güzelim güzel Zilzal'dan, Bakara'dan
başkalaşır gecenin, silahın ve yaşamının anlamı; ısıtır bileklerini

horozdur öter civânım civân, en çalımlı sesiyle
yer ile yeksân eder âhir zaman heykellerini

tarih düşürür kanımıza günü gelir gökyüzü
tanık olur, yeryüzü kucaklar isyân erlerini

1976

Külüng

I/geçmiş zaman övgüsü

ol kılınç iner kalkardı yaraya can gelirdi
onurlandırıp kişiyi yüceltecek kan gelirdi

çıkanrdı giysisini bir köle ezilerek kuytularda
dönerdi, ufku arşınlayan alnıyla üstün insan gelirdi

yel esiyor gibi beş kez horlanan halklar üstüne
özgürlük bildirisiyle Bilâl, ezan ezan gelirdi

gidildikçe üstüne sinip pusardı bolkaşlılar
gelseydi, karısını dul, çocuğunu yetim bırakan gelirdi

iğnenin ucu delip geçiyorken karanlığı
şafak söker, ölmez yasa ve yürek yakan gelirdi

tüm gözler şavklanırdı inanç kıvılcımıyla kavganın
kılınçlar kuşanılır, mızraklar göğü yırtar, ardından isyân gelirdi

II/şimdiki zaman yergisi

bir çamurlu su geçen saatler, berrak değil
ağaç o eski ağaç, toprak eski toprak değil

sarlara boğulmuş ölü, bitik tabloda
sergilenen vitrinlerde kişneyen yaprak değil

kirine bulanıyor başlar, yağlı, göçmen kasketin
alın toprağı öpmez, alın artık ak değil

şiiirler söyleniyor kıvılcımına uygarlık demircisinin
ve artık çekiçten yankılanan “Hak, Hak” değil

yineleniyor evrenin çağlar süren kuşkusu
insan, yaratılışın bilincinde, yaşama ortak değil

kinimle yaşıyorum mosmor..sallanan darağacında
bu sevdâ yıllar boyu sehpalarda kalacak değil

ve sevdâm bir dönemin süregelen yelinde
boğulup dumanlara sönecek ocak değil.

III/gelecek zaman güzellemesi

seni övmekle yüceliyorum sevdâlim, söz yerine
bu şiirle tutuşturur bulutları kuşlar, göz yerine

uçsuz karanlıklar yaşadım/yokolurdum bu ülkede
taşımasaydım seni göğsümde bir yerlerde, göz yerine

çıkma sırasındır bodrumlardan, elimizde bildirilerimiz
bahar penceresi açılmalı gündeğ'sunun güz yerine

gel ki, yeşersin darağacı dikildiği her yerde
gel ki, dirilsin binler canevim, aslan yüz yerine

atılıp tutuldun nicedir, horlandın, küçümsendin
gel otur ey sevgili, gel otur öz yerine...

dipnot:

Gece geçiyor. Görünmeyen zincirlerini şakırdatan köleler uyanıyor. Gecenin ilerlemesi, şafağın yaklaşması, güne bir mızrak boyu kalmak anlamındadır. Dağ taş ağaracak ve her şey seçilecektir. Beton toz gibi savrulacak ve göl içinde erimiş kayalar gibi dökülecek; demir, yükseklerden akan su olup, bükülecektir.

Makinaya koşullandırılan kulaklar yadsıyabilir ilk kez bildirimizi. Domurların patlama sessizliğiyle insana eğilecek, güncel olayların dışında, yaşama sağlıklı bir biçimde bakılmasını önereceğiz. Evrenin bize yankısız kalamayacağı kuşkusuzdur ve böyle bir olay beklenemez. İnsan varoluşunun doğal gereğidir bu.

Sonra ne olacak?

Düşüncenin en son gelip dayanacağı yer, iyimserliğin sınırındır ancak. Râhimdeki çocuğun ışığı düşleyemeyeceği gibi.

Bilinen: Onunla birlikte, sınırsız bir barışın tüm evrende yürürlüğe gireceğidir.

1976

Kıyam

ey kıyam, ey göğerten yürek, seni bize dilince söylediler
sordular türlü dilden direnme sözlerini, bilince söylediler

gömdük toprağa isyânımızı, oku, yayı ve Bedir'i unuttun dediler
ta ki yıllandı sevdâmız gizlediler de işlerine gelince söylediler

karanlık dehlizlerden geçirdiler, hazırdık zifiri mağaralara
savaşmak adlı bir usta seyredermiş bizi, korkuyu geçince söylediler

yürüdük gecenin üzerine, vurdular, toplandık toparlandık; kinlerini
geçip çaresizlik denizinden yenilgi sahillerine çekilince söylediler

kavî bileklerimize katıp da inançla mayalanan yüreklerimizi
bir kıyamı yürüdük çağın ortalarna, sınırlar seçilince söylediler

1978

Öfke

kurt geldi, kuş geldi söylevime de yusuf gelmedi
yusuf yalnızca satılmalara eyvallah demedi

inadına güzel, inadına alımlı bir gecede kör kandil gibi
üfleseniz sönerdi, ama kimse üflemedi

tüm uğrular aralıksız ve ölümüne gelip üstüme
neden benim ak yüreğim kadavraya dönderdi?

nem'alırsın kör kuyularına sinsice inen gece?
karanlığın bir yusuf'u bile sımsıkı kefenlemedi

ses ver soluksuz yaşamalarından bre havvakızı
nicedir, küheylân kırsığım, nicedir kişnemedi

kurt geldi, kuş geldi söylevime de yusuf gelmedi
yusuf yalnızca satılmalara eyvallah demedi

1971

Uçmazlanır Kalp Kuşlar

güçlü kuş kanatlarım maviye vurgun düşer
yaşamak zindanına yaralı, yorgun düşer

batan gün şekillese de direncini suyun
bir gün bitimsiz ağıdından -âh!- durgun düşer

yorumlanmazsa bir ceylânın her gece düşü
ey yaşamak, yüreğimde dönen burgun düşer

her şeyim yitirmişsem güzde ağaç örneği
kara şemsiyesini gerçeğin soygun düşer

bu kılınç yarasını çağlar taşıyan sırtım
seni kahpece vuran bir mermi uygun düşer

beni gökte vururlar, uçmazlanır kalp kuşlar
benim yürekten sevgim ölüme doygun düşer

1972

Akdeniz'i Seyreleyip Beşleme

başlar gösterisine yaşlı bir cambaz edâsıyla deniz
azca sıkılmış bir yumruktur da, çokca “deniz köleniz!”

dağılmış bir kuş ölüsü, boşvermiş binde otuzdokuz tuzu
kanatlarına sığdırmış Akdeniz'i, öylesine umursamaz ve ilgisiz

gibi yaşamak var zindanında, ey coşmalara, coşmalara gebe
deniz, oysa biz sabrı kuşananda zulme bileneniz

oğuşturdukça oğundur bileklerimizde acının ve öcün formülleri
çatıp bir kara kureys'e kaşlarımızı, çağa Bedirleneniz

atılır mı zulmün artıkları çılgınlıklarla, çılgınlıklarla ey deniz
vursan da kendini dağa taş, hüznü ustaca bilenez

1977

Akdeniz'e Bakarak Bir Söylev

deniz de artık her şeyini satma ustasıdır
abartıp aşkın köpüğünü karalara katma ustasıdır

vurulup caneviden düşmüş yüzüstü yere
gibi bir yavru maral, sessiz, sedâsız yatma ustasıdır

kabarıp çılgınlaşır da sinesinde firâk dumanları
vardı mı doruğuna sevdanın tüfenkleri çatma ustasıdır

veyl onlara, o kölelere ki, şakırdatıp zincirlerini
su kesmiş bileklerini isyânsız cumalara kapatma ustasıdır

bir avuç Bedir toprağı basarız bassak, yaramıza tütün yerine
düşsek de toprağa, bir güneş -acelesiz- üstümüzde batma ustasıdır

yetim bir çocuğun siyahî çizgileri düğümlebilir yüzümüze
bir hüznün dumanı çepçevre etrafımızı kuşatma ustasıdır

başı kesik bir hayvan ki, kendini yerden yere atma ustasıdır
deniz de işte öyle yumruğunu göklere fırlatma ustasıdır

1977

Göç

gönlüm firengistanında ninniler bebeğini sessiz göçe
sabırsız bir ana sırsız düşleriyle yatar nefessiz göçe

susar gece, ayışığı ve yaprak suya susar/toprağın kesitinde
kayaya vurmuş başını yumuşacık kök, yürür dersiz göçe

yürüyüp gider bir at, meydanlar yangın yeri, yollar çılgınca bir iz
bir haykırma buğusu salar yüreğimizi yerli yersiz göçe

en keskin bakışlarıyla eritir zulmün heykellerini bir muhâcir
vav gözleriyle gösterir dağın ardını gider hevessiz göçe

adımlayıp gitmek var ülkeleri, ülkeleri; aramızda sınır çizgileri
ardımızda bir hicret ağıtı, çıksak da kendimizden sebepsiz göçe

bebek yüzlü sevinçlerin özlemi dolar bir ülkesiz gözün bebeğine
yunmuş yürek armağanı bir dúa, nâçâr düşlerden gidilen ersiz göçe

1979

Ariyen Rübâîsi

önce lâtin yalnızlığıyla süzülür harfler kolbaşı girer
ölü postlar serilir koyun sessizliklere, yılbaşı girer
seyreder bir ariyen köşe bucak savaşın sonunu
şahtan da, piyondan da önce kırık kapıdan koçbaşı girer

1978

Be

Anası Yok Çocuklar İçin Şiir

1.

Anneler de ölür ey çocuk!
mavi kadar güzel gözlerini yitirerek gecede.

2.

Solgun kıvrımlarıyla ağız susmuş ve coşkulu
belki bir gülümsemedir ölümü çağrılana
ya özlemler
ya uzatılan bir ipi yakalamaya çalışıp da
ayrı kalmalar şimdi
göğüs yırtmalar, çırpınışlar, kahroluşlar; özleyişler, özleyişler
ve kırmızı bir ışık/uzunca bir akşamın getirdiği
sınanmış bir günü yaşamak istemesek de
bir sızı,
bir sızı daha gıcırdayan kapılarda arasız
arsız ve zamansız güneşin kızılışıp
közleştirdiği yüreğimizde
acılar, acılar, acılar/daracık bir vadinin iki yamacında
sonu ölüme düğümlenen bir uykunun
mahmur ve üzgün görüntüleri geriye dönülüp bakıldığında
darmadağınık şeyler; bozulmuş yataklar, kınışmış çarşafklar
telâşlı insanlar, yüzleri belirsiz ve benzer gibi birbirine
bir şey var unutulanda hatırlanır gibi olan, dilinin ucunda herkesin
yani merhamet
/hayatı yaşar gibi yaşamış bir ölünün yüzüne yazdığı vasiyet/
kimbilir şimdi
hangi haritalarında ölümün
aşkın hangi haritalarında?

36

3.

Yürüyorum, koşuyorum, uçuyorum
saatler süren yolları tüketiyorum bir solukta
en canalcı özlemi gözlerimde dünyanın
hüznün kırbaç yemeden kişneyen sağrılarına dayanmışım
abanarak gittiğimde sabrın omuzlarına
/sıynılmak var geceyi damıtıp katran eden duygulardan birkerecik
dağılıyor zamana örtü olan düşüncenin dumanları

birakıyorum her şeyi eve yaklaşınca, su gibi akıyor merdivenler
/nereye gidiyorum böyle uçmalarla, silaya kavuşmalarla
nasıl da vuruyor yüreğim hasretin kızgın örslerinde?/
bir kapı açılacak
şaşkın, coşkun ve sevinçlerle kuşatılmış anama sarılacağım

/nereye geldim ben böyle düşer gibi gecenin içine
nasıl aktı merdivenler ayaklarımda üçer, beşer?
anası var çocuklar gibi/

eskiden de suskun muydu böyle gece yarları?

37

4.

dinmiş fırtına
şimdi, özellikle şimdi gebedir hüznün yeni doğmalara
düşündükçe gelip kıyılanımıza vuran bir dalgadır ya geçmiş
elini om'zuma kor, parlatır gözünü inancın ışıltularıyla severdi beni
anam

beni fidana benzeterek, onurunu bir madalya olarak göğsüne takmış
fidana benzeterek
mertlik öğütleriyle paklardı bedenimi baştan ayağa
benim anam
canım anam
bir balık suyu özler de
nasıl doyamazsa deryalara
soluyup tüketemiyorum hüznün geçmişle gelen havasını
işte o günlere yönelik bir anıdır bu
yani dağlanıp dağlanıp da acının közlerinde heyheylenmelerim
delilenmelerim kurallarını yürüten bir hayata karşı

dağ yanıldı
en ibrişim bağlarını kopararak bağrımdan
bıçak işledi toprağa ki kanım toprağı döğmede
kanşıp kılcal borulardan yeraltı sularına
hüznüm dünyayı kucaklasa yeridir
her şey bir anı şimdilerde, her şeyde ve her yerde
anam ölüyor yirmidört saat, ben şimdi yetersiz ve savunmasız bir çocuk
sevilmeyi bırakarak bir mezara
en yeni
en buram buram toprak kokan bir mezara
ve de kuşanarak sabrın zırhını
zengin bir şiir olan çocukluğuma ayraç açsam yeridir

38

5.

Ey aşk
ey gücünü bileyen çılgın dalgası deli dolu deryâların
gövdemi gümbür gümbür dağlara vuran güneşlere sor ne acımasız
baktığımı dünyalara

anasının elini kalabalıklarda unutup yitmiş
küçük bir çocuğun ağlarken içlendiği gibi içlendiğimde
çocuktum, yitirdim kendimi gündüzleri
kanşarak her şeyi boşverip, çağıldayan
bir suya kavuşarak, oysa gece bir düşü'ydü benim için, düşerdim
karanlıkların bana gizlerini emzirdiği döşüne
aya bakardım
yıldızlara, güneşe, dağlara, yağmura ve suya
en gizli köşeler benimdi, yorumlardım durgun bir suda gönlüme
ağıyor gibi

bir yıldız ağar, bağırır gibi en çocuk sesimle -sessiz- çağırırdım akşamı
gelir ve doğurgan bir rahim gibi sunardı doğayı elemle birleştirip
o günlerde toprakla bütünleşmiş
iki eli çenesinde düğümlü çocuk;
en iyi ben bilirdim hüznü hâlleşmeyi
soylu bir konuk gibi bırakmazdım gitsin geceyi

39

ayışığı açardı aynasını, durgun bir güzelliği emzirmek için gözlerime
duyardım yüreğimin bir şair yüreği gibi çıldırarak çarptığını
güzelliklere ağdığında
anam ki öğretmişti nakış işler gibi, yetiştirir gibi bir fidanı
yeni yolunmuş otların yaydığı buğuyu koklar gibi akşam serinliğinde
öğretmişti
şafağı ve günbatımını gözlemeyi
tanıtır geçerdi incelikleri, farkına varmayı
kırağı yağmış bir yaprağın usulca sabaha kalkışını sözgelimi yazın
ve yine başka bir kesitinde çocukluğumun
yağmuru emer, önce gevşer, sonra yıkılırdı toprak
yıkılır gibi bir yüklü bulutun anılar eskicisine
ve toprağın insafsız, çıldırtıcı ilkbahar kokusunu yayması, ıslak
genzimeddir hâlâ
işte anam, yani ki çocukluğumun şiirsel kelimeler mimarı
ağaran arşa da baksak, gün geçmez ki, yeryüzü yanıp tutuşmasın

beni uyutur
çokça, kaypak bir ipek gibi kayar giderdi av'cumdan gece

6.

- yirmibir aralık bindokuzyüzyetmişyedi
saat ondokuzda
geceye karşı söylenmiştir -

hayatın yumağına sardım son kez sarılmaz geceyi
bir fidan gibi besleyip büyüttüm asarılmaz geceyi

ömrüm geçip gidiyor gözlerimin önünden, garîb ömrüm
tutup bölüyor bir yerlerinden yüreğim yanılmaz geceyi

yokolur ulaşınca özlenene firakta gözetleyen bakışım
karanlık gerilerde kaldı geçince varılmaz geceyi

son avında saatler vurur, vurur ondokuzu
bu kan revan akrepler sarıp sarmalar vurulmaz geceyi

vay ki vay, tabîb ilaç kâr eylemez de maniler söylenir
acıyla yoğrulmuş kelimeler sağaltsa gerektir, onulmaz geceyi

ben miyim dönen, dünya mı, gelecek mi?Bilmiyorum
binip yordu birileri dörtnal koşmakla yorulmaz geceyi

elini tutunca yavrum, titredi dünyalar sanki
bir fırtınaydı yakıp, yıkıp, savuran sarsılmaz geceyi

7.

tut ki,
soyu tükenmiş bir anaymış, desinler
alacakaranlığın varaklarından geçirirmiş de kibleye yöneldiğinde
sözlerini

üstüne gün doğmamış desinler
ve onlar
güzelce yaşayıp kendilerine biçilen güzel hayatları
soluklandılar bir eyyam göğün en yakın dağında
dört nal koşturup kevser ırmağına doğru atları
birer birer yitip gittiler güzellikler odağında
desinler

ve bir yağmur geçip gider katrana çevirdikten sonra geceyi
kar düşer düşüncemizin alaca köşelerine ilk kez sabahı beklemeden
şimşekler, gökgürültüleri de unutulur bir bıçak gibi
gözümüzün bebeğine arasız inip kalkan bir bıçak gibi
yalnızca sivri yerleri aşınmış bir iz/arasıra
bir de bir şiir yara/sızlar anlamazsa anlamaz
bozbulanık bir bahar selidir dağlardan yuvarlana yuvarlana
iner ovaya yönünü yöresini şaşırır da köpükleri
ancak durulurken bir iz bırakır toprağa
geçmişin deliliklerini haykırır gibi
köpükten bir iz

tut ki
çekip çocukluğun isyân fırtınalarındaki âsi gemisini
durağan körfezlerine sabrın bir yürek
yelken açıyor güzelce katlanmaların engin ufkuna ey gönül.

1978

Özlem

sıfır kilometredeyim/en doğal duruşun
dumanlar birdenbire dağılıyor

1970

Cizvit

1.

Bu,
ikinci kez itişimdir yüreğimi bir yana

2.

Birincisinde söğüt yaprağı bir bıçak
ağır bir gülle acımasız, hiçe sayan yaşamamı
kısaltım günlerimi önce kar altında erzurum örneği
doldurdum
gecelerime sınavları ve ozanlığımı
dimdiktim dışarıya karşı, umursamazdım
andiçtim yememeye
en karamsar arabistan'ında saniyelerin
kendikendimi ve yaşamımı ve güneşi
ve ilgili olduğum her şeyi

3.

“Hastayım”lı çağnlara
bir neden değil “doktor değilim ki” ikincide
lokmanın hiç olduğu anlatılagelmiştir yıllar yılı
kâretmediği
ağulu bir melhem olduğu ve hattâ
ben bütün bunları umursamıyorum
bir dışbükey ayna gibi tersine çevirdiğim yaşamama dönüyorum
maskeymişcesine çıkarıp attığım gülüşüme, sevincime
yıllardır unuttuğum bir kent gibi dönüyorum

4.

bir an çiçektozu alma uğraşındaysa dikenden
/siyah ve kurumuş üstelik/
ve bir kelebek tozlu yolu van gogh sarısı sanmışsa
/tozlu ve aykırı üstelik/
ben de öylesine kurtulmalıyım bu lâtin köklü elemnden
yani ben elemnden kurtulmalıyım

5.

Bir asma köprü gibi kaldırıyorum özlemlerimi
ve ikiye böldüğüm yaşamamdan
mazgallarıyla göğü parçalayan kaleyi
sensizlik okulunda öğrendiklerimi kaldırıyorum
ve ey
yaşamamı sana ayırıyorum mutluluk günlerim

6.

Bu türkü
ateş gibi yakıyor kanımı
ve ben
parmaklarını nasıl yorumlayacağını bilmeyen
bir bebek gibi gülüyorum
iyi bir yan buluyorum her şeyde
arabımı yakıyorum gelecek günlerimin fotoğrafının
ve yüreğimi büyütüyorum, öylesine büyütüyorum ki yüreğimi
cizviti bile sevmeye başlıyorum

7.

Bir hesap puslası düşüyor masama, param yok
onun için yazıyorum bu şiiri
hava güneşi küstürmek istercesine puslu, yokluğun
kurşun gibi oturmuş yüreğime
bir istanbul özlemidir sorma gitsin. Malatya
malatya değildir yani. İşte ben bu sebepten
istanbul için yazıyorum bu şiiri. İstanbul
seninle biraz istanbul ya

46

8.

Geçmiş
yani bir fotoğrafın arabımı bırakıyorum cizvite
yutmuş sevinç eski bir gramofon gibi çıtşız ve köpekmarka

tanzimat
ve yirminci yüzyıl
ve yeni bir çağın sancılarını bırakıyorum
ve ben
sonradan çatlayacak bir tohum gibi türkümü söylüyorum
geleceğin özgür havasına, lekesiz, masmavi gökyüzüne
saçlarını özgür bir yelin dağıttığı çocuklarıma

9.

bilinçli ve özgür.

1972

47

Fiil Çekimleri

Güneş batmak üzere
unutmadan not ediyorum

Sanki
bir günlük umudu alıp yedeğine
dağların dağların ötesine
gidip yitecek
bunu da not ediyorum

üç buçuk azgın dünyalı
bir umut gibi sunuyor
nîmetleriyle dünyayı
bunu unutuyorum

Bir ses!
Kim konuşuyor?

döşleri hınçlı ve lâv, gözleri alav küheylânlar geçerci
düşlerden ve taşlardan sekerek sanki ceylânlar geçerci

bir kadın böyle boyar boyarsa paskalya yortusunu
elinde sarı boya, fırçayla dalgın anlar geçerci

paskalya ve yumurta, çam ağacı falan filân
bir cadı kanı gibi şurdan burdan reklamlar geçerci

uzadıkça uzuyor bir göz, konikleşip. Odağından
yürekleri birer dağ, elleri چراغ ne insanlar geçerci

Kimler geçerci?

Giriyorum kapıdan ve
ortanca büyüklükte bir kuşun birçok gözünden biri oluyorum
biraz sivas, biraz ankara
havaalanı
ankara

Kuşbakışı kızılırmak
sanki ölümü haketmiş ve yere serilmiş bir dere
/atının başını batıya yöneltmiş bir selçuklu beğinin silik görüntüsü
osmanlı padişahı çökmüş başı üzre karındaşının biat için
-bu, soluk bir minyatürde gördüğümüz-
bin dokuzyüz yirmi üç sonrası cumhuriyet gazetesinden kesilmiş
bir fotoğrafı:
melon şapkalı bir adamla karısı dansediyor halkevlerinin açılış
balosunda

başka bir görüntü:
erzincan zelzelesinin çıplak halkı; paltolu ve şapkalı
ve gözleri duygusuz, donuk
milli şef'e uzatmış ellerini utancını gizleyecek yer arayarak/

akıyor ve ufalıyor kızılırmak
utanarak
kuruyarak
başka nehirlerle bırakıyor yerini türkiye'de gür, gümrah
saygılı
sevecen
ama haykırarak dağdan taşta coşkusunu yankılayan gümrah nehirlerle

1977

Kesit

Doğan bir gündür
bir gün
bir kerecik yaşanacak

ve şimdi
alıp om'umuz üzre düşünen başımızı
kuşatmalı çepçevre alçacık ovaları
ve gözboyayan deryaları
- yani kendi kabında çağlardır şişinip duran ihtiyarı -
yorumlayıp anlamak sırasındır

Bir dal
kınılır en duyarlı yerinden
sabaha yakın
sabâ rüzgânıyla
henüz patlamış bir tomurcuk nâcârdır yaşamaktan
dar gelir dünya
bitip tükenen bir ömürdür gencecik
ne dağılan bulut haberlidir
ne arı
ne kuş
içime işler acısı
gözlerini yummak üzere iken hayat
yani ki ölümün
saçları uçuveren
uçarı
delişmen
ikiz bacısı
sallanan dalın ucunda asılı

Bir kuş
uçar
tıpır tıpır
vuran
abartmasız bir yürektir gökyüzü
yaşamak var
ölüm var
yani ki nefes almak
varla yok arası
ve şimdi küçülen dünyaya kuşbakışı bakıp
“Hey” demenin sırası
değil mi ki
kurt, kuş, börtü, böcek
istenildiği gibi yaşayıp gidecek
hesapsız, günahsız

o ki insanız
eni de sorulacak yaşamının
boyu da
sese kulak verilse
elini
el yordamıyla koyduğu yerde unutan
ağlamaklı
bir bebek hatırlatır
sabahı
öğleyi, ikindiye ve akşamı
ve ölümün önsözünü yatsıyı

Gelip geçen bir gündür
bir gün
bir gün hesabı sorulacak.

1977

Takvim

Pazar

Bir bulut gibi, sapsarı bir van gogh bulutu gibi
kendi yalnızlığıma yaşıyorum.

Cuma

Belgeler son kez, yitmedeki öfkeyi
/karaya yanılıp/
maviler denizinde mecâlsiz, nâçar köpek.

Salı

Erzurum
onüç haziran bindokuzyüzyetmişiki
donmak üzere herşey.

Çarşamba

Beydere
onüç haziran bindokuzyüzyetmişüç
insanlar köşesine sığınmış ringin
tabiat yaşıyor.

Cuma

Ey herşeyi bilen
ve ey
senin aynanda yüreğim
kıyamıma tetik düşürsün bu şiir

dipnot:

akkor bir hıncı dökerek yürek biçimi kalıplara
öç alanlara
yani ki zülmü haftada bir
bir ağızdan ve toplu
yargılayanlara
cuma, isyân demektir.

1971

Çılgılık

I.

Artık, seni yaşamak üzerine gökler dolusu soluk oluyorum
bir bozbulanık selim seni yaşamak üzerine

II.

Birçok şeyi hiçlemek, sözgelimi bazı insanları
saati ve mevsimleri umursamamak
senden doğan kaynaklarla beslemek bu kuru dereyi
verirler saat ayarını varsın versinler
dağ gibi şair yürekleri sıkıştırlar bir yerlerde
seni sevmek suçtur, yaşamak büyük suç
sallanır demiryolları, yakar genzimi en karakeskin dumanlar
ayınrlar raylarımızı bir gün, seni benden ayınrlar
dörtköşe bir yalnızlıkta yüreğimi tüketirler
senin göklerinle dopdolu yüreğim varsın tüketsinler

Gün gelir acının hıncını alınız birilerinden, mutluluğumuzu
yeni doğmuş bir çocuk gibi yaşarız en iyisi
ellerini uzat biz gidiyoruz, biz gidiyoruz, gidiyoruz
bir elim gırtlığında o ezici, o tutucu ve despot
yaşamının boynuna kement atmışların
ver elini gidiyoruz bir elim sende
ver elini gidiyoruz yüreğim sende

III.

a.

Mil çekilmiş gözlerine /ilkbaharı ve seni seviyorum
anlar çiçeklerde /seni seviyorum
yorgun bir gümüş ezilir büzülür çerçeve olur
içinde fotoğrafımız /seni seviyorum

b.

Kırılmış bileklerin /biz nereye gidiyoruz?
parmakların yaralı /aşkı ve sevdâyı unuttuk
yağmurların uyukladığı paslı demirlerin ötesinde görüyorum seni
gidişin kesik kesik /yâr nereye gidiyoruz?

c.

Batıda güneşin batışını seyrediyorum /adiyaman kendine dönüyor
insanlar sakalını sıvazlıyor köylerde /insanlar kendine dönüyor
bir yerlerde birileri saate bakıyor, dakik/saatler kendine dönüyor
güneşi doğmadan görüyorum /türkiye kendine dönüyor

IV.

Umulmadık bir çingeneyi hükümet konağının önünde
elinde kendi kemendi ve yine kendi kendini
bir şeyler söyleyip de haklı gösterecek belki
ağız açık öyle kalakalıyor. İntihar yani

V.

Çığ gibi büyümüşüz görüyorum, eleleyiz ve marşımız
tekbir getiriyoruz bir ağızdan ağır ağır, çığ gibi büyüyoruz
soylu bir gözyaşdır bazılarında sevinç
bazılarında uçmak filân gibi bambaşka bir şey
yer gök sarsılıyor sanki, yer gök de bizimle sarsılıyor
yürüyoruz ve tekbir getiriyoruz

binlerce kez söylüyoruz ve binlerce kez büyüyoruz
bizi de anlayanlar oluyor, dağlar düzeliyor, uçurumlar düzeliyor
kentler, köyler, kasabalar düzeliyor
biz konuşuyoruz içten, candan ve yürekten
ve ak sakallı insanlar konuşuyor ve gencecik insanlar
hep bir ağızdan söylüyoruz söyleyeceğimizi, binlerce yılın suskunluğuyla
konuşuyoruz.

yanık bir ezan/sonrası/hac zamanı Mekke'de okunuyormuş gibi
alıp götürüyor insanı bir yerlere
yaşamaya ve yaşatmaya
sonra "Allah Bir" diyoruz hep birlikte
"Bir ve Büyük"

1976

Acının Duyargası

tařmak űzre bir sűttűr
yűrűr bir çocuęun anısından
kabarıp durulur
yitip gidecek kadar azalır
mayalanacak kadar çoğalır
oğalır, çoğalır da korkulur artık çoğalmasından
acıyı kim neylemiş ki, biz neyleyelim ey oğul!

ey oğul,
katlanmamız bildirilmiştir bize bir dağın bir ovayı gözlediği gibi
aç bir kurdun yalnız ve yaralı bir adamın düşüşünü gözlediği gibi
gözlese bile olumsuzluklar, katlanmamız bildirilmiştir
yolcular hazırdır artık yeniden yola çıkmaya, karın buyur ettiği
kadar minacık bir yere yakılmıştır ateş
tam harlanıp demini bulmuştur ki
ne yazık, âh ne yazık
yolcular yola çıkmak üzredir
avuç avuç kar,
suyla ateşin kavuşması ve “cız”
gökyüzü mavisini morla keserek bir dumanın yoğunlaşarak çoğalması
bir selin kayalar yerinden oynatması gibi yürür acı yüreğimize ey oğul!
İnancın ve bağlılığın
bir ana kaya gibi yerli ve muhkem olması dimdik tutar yüreğimizi
geçer bir bebeğin geceye ve gündüze kaşarak uyumasından
korkular var mıdır, sevinçler var mıdır, neler sonuçlanır bir bebeğin
kilitlenen kaşlarının ve uçuşan dudaklarının yorumlanmasından?
hüznü ve endişeyi kotarıyor havaalanı, otogar ve özellikle istasyonlar
aynılıkların ve ağıtların köküne daha iyi özsu olur mu acıdan?
bir bebeği gezdirip getiriyoruz aynılık alanlarından
tam şaşırıp kalacakken çırpınarlardan, ağlayanlardan, el sallayanlardan
kurtulamıyor yengi bedenini alıp kaçırın uykulardan
aynılık “ölümden bir ok” değil bir bebek için, budur anlaşılın

- ben elimi beğenirim
ne demiri döğör ne de gökyüzünü güzelleştiririm
ben ellerimi çokca merhametli bir kişizâde bilirim
hüznün kundaklarına sarıldığımdan kolayca ölebilirim
bir at aralıksız kişniyorsa sabrın yüzüne karşı -

dağ başında, yalnızken mezmûrlar söylemiş zulmün ortalarına bir
Peygamber
yiğitliklerle kanlımış günlerin âhengine yaslanarak
korkunç gürültüleriyle yükleniyor bir kent uygunadım, bir adamın
alnından hafif bir kan sızıyor
ve bir ülke ters akıtmak için nehirleri /eğim doğrultusuna
onaylatmadan
tüm damarları çekilip duruyor insanların figanlara bakmadan
var mı başka çözümü, çocukluk günlerinin sonsuz açılmayı
görüntülerine dönmekten başka ey oğul!

kıskıvrak yakalayıp da kumları dağıtan
sonra yeniden toparlayan
acı suyu bir kuşak gibi kavrayan
nelere, bilinmez ki ah, bilinmez ki nelere hınçlanıp da
keskin bir bıçağın ete değişti gibi, sıyrıp geçişi gibi
duyurmadan yalayan
önemli günlerde herkesin toplanıp dağıldığı odalarda unutulmuş
bencil karlar yığılır bir bir üstüne, ürküntüsü pencerelere vurur
korkunç masallardır devli, perili ihtiyar ve dişsiz ağızlarında anlatılan
tespihi çekildikçe tükenmeyen gecedir yorgun gözlerde bir yandan
ayışığı sonsuz karlarda yansır öbür yandan
birden
tüm üyeler çıkıp gider çıt çıkarmadan

bir suyun düşü akar durur usanmadan
bir çocuk tozlu yollarda bağırır mutluluğunu /bir elinde yemyeşil
ne olduğu önemsiz/ yeni koparılmış dalından
öbür elinde Haziran
ve ne arkadaşlıklar, ne dostluklar anlaşılır dudak oynatılmadan
meyve dişlenip konur bir kenara/kararmadan
bir çırpıda anlatılan
upuzun serüvenlerin koşturup durduğu bir roman
ağırbaşlı pınarların çevresi oldum olası ceviz
sık çalıkların arası boydan boya kavak
bir de kocaman elma ağaçları bu resmi tamamlayan
bir serin bahçe özet olarak mekân

- doğu batı birleşse
yıkılsa gök çadırının orta direği
adamın zelzele bile um'unda değil
bir ceviz yaprağı parmaklarının arasında
oğuşturur ha oğuşturur
bunalan yüreğine sürececek mi desek?
öylece unutup kaldı/ hiç umulmayan sonuç -
bir kadının gölgesi yolda bir nokta olan
ve gözleri engerek, acımasız dağılayan
geçip gidiyor, giderken dişleriyle oynuyor umursamadan
farkına varmadan

çocuğun düşü karmakarışık çocuğun düşü uyanıyor, uyuyup
uyanmadan
yeniden uyanıp ramazan akşamını bekliyor damda
karanlık ha çöktü, ha çökecek
yersofrasının başında aile üyeleri inancın gururunu kuşanarak
açlığa aldırmadan
kızaran yağların yemeksiz geçen bir günü hatırlatan
kokusunu duymadan
birden
“okunuyor, okunuyor” sesleri, odaları, evleri dolduran
bir sevinç bir sevinç daha
karanlık ve serin yollardır çocuk ayaklarıyla teravihe koşan

eski ve sararmış bir fotoğraf, kenarları kırık
ince bir katlanma çizgisi geçiyor üstelik tam gülümsemenin ortasından
ortada abla
biri oğlan, biri kız iki kardeşinin eli güvencesinde
ana en arkada ve kucağında küçük oğlu dimdik, isyânkâr
- yani küçük oğlan epeyce âsi bu belli yaşadığı sürece de öyle -
büyükse, sonsuz bir hüznü taşıyor gözlerinde bir yere
bırakamadığından
- o da hep öyle yaşadığı sürece -
fırlayıp çıkıyorlar yıllar sonra aynı fotoğraftan
yok, hayır biraz çıkıyor, biraz çıkamıyor ana
ana çıkamıyor fotoğraftan
ya baba?
baba, uğraşiyor görünüp de zaman bulamıyor uğraşamamaktan
uğraşmaya
baba gülümsüyor mu, kızgın mı belli değil, yüzü bile görünmüyor
uzakta
baba konunun dışında
ama yine de sayfaların arasından
arasıra
kanışmadan edemiyor
- kara çadırın is tutmayacağını nasıl da bilmiş ana
sanki göçebe yaşamış
eninde sonunda bir türkü tutturup gidecek eloğlu
gidecek, kendini bile inandırdığına inanarak -
küçük kızkardeşin düşlerine ne demeli?
her gün düşlerini önüne kor ağlar da ağlar, konuşamaz ağlamaktan
düşlerinde ana suçlanmış büyük oğlunu, hem de en çok severmiş
büyük oğlan uğraşmış uğraşmış da tükenmiş anayı düşlerine
sığdıramamaktan
yaşayıp gider olmuş yaşamaya dokunmadan

geriye doğru bir kare:
ikili bir oyun
bay o ve onun arkadaşı
ve bir arkadaşı daha, arasında
beydağı'na koyup ayaklarını bir doğu anadolu kentini gözlemekteler
çarpınarak yitirdiği dostunu arayan bir bulutun yankılarından
ince bir tül en üstte, mavimtırak
gelişigüzel atılıp öylece unutulmuş yeşilimsi bir örtü onun altında
yüksek binaların çatılarıyla minarelere tutunmuş bir beyazlık
en altta kölemen sokakları, küçülmüş heykelleri ve soyulmuş derisiyle
kent

bir ayrıntı
- ama olayla ilgili -
sömürülmüş işgücünü kükrüyor gökyüzüne duman olarak fabrikalar
bir delikanlı
yüreğinde bir yürek, herkesi sevmeye hazır
sevecek kimseyi bulamadan
caddeleri küçültüyor akşam üzerleri bıkmadan, usanmadan, durmadan
betonu betondan ve hattâ gölgeden ibâret bile saymadan
- bir sessizlik
mensucatın işçileri yürüyor, yalın ayak
ellerinde ücret artışı filân
başlarında haziran güneşi
ağzları demokrasiyi zikretmede/ne yazık
belirli belirsiz bir korku geçiyor gözlerinden
gazeteciler çekerken fotoğraflarını
sinema tabelâlarına çakılı bir film afişi (gelecek program):
özgürlükçü demokratik rejim -
yaşlı bir dilenci uzaklaşıyor kenardan elindeki bozuklukları sayarak
kitapçı vitrinlerinde son günlerin en çok satan kitabı:
demokratik düzende eşitliğin ilkeleri

bay o ve onun arkadaşı
ve bir arkadaşı daha arasına
korkuya da, yiğitliğe de sığınmadan
sade bir vatandaş olarak yani
yürüyüp gittiler, biraz daha kalsalar korkarak ağlamaktan
korkuyorlar sanki moğol istilasından kaçan köylüleri andırmaktan
göğsüm, göğsüm göğeri göğ sularında göğsüm! deyip durdular
artık yürünemez yolları
artık uçulamaz gökleri
artık girilemez suları
ve en önemlisi artık aşıl原因amaz ağaçlardan
artık çiçeklenemez dalları
usandılar bir utanç gibi köşe bucak saklamaktan

yıkanmaktan
işlemesi yitip gitmiş bir kilimi yeniden yıkarken azgın sularında
kat be kat artıp kilimin ağırlığı
suyun çekme kuvveti de eklenince
be kadın ya kilimi bırak
ya da
be kadın ya kilimi bırak
kilimi düş kendi ağırlığından
“göğsüm göğsüm, göğeri göğ sularında göğsüm”ü çağırılmadan
bir kadın gitti gider azgın sularla boğuşmadan

ben yürüdüm yorulmadım
sen yürümeden yoruldun diyor çocuk arkadaşına
bir köy, bir köydür sonunda
hiçbir köyün olamayacağı kadar güzel olsa da
ve hattâ
adı barguzu olsa da
- bu onun doğduğu
çocukluğunun
ki, eşsiz bir rüyaya yatar gibi yaşamıştır
ve gençliğinin
acıyla tanıştığı yaşlarıdır
yine de bir çiçeğin bir kez açmasına benzetiyorlar baharda
geçtiği köyün adıdır -

her köyde evler vardır
yollar
insanlar
ağaçlar ve diğer ayrıntılar
bir de elim sende oynanan biraz büyükçe bir alan
elim sende diyor
kaçıyor
saklanıyor diğerleri
- ek: her köyde bir de mezarlık vardır
genellikle girişte -
elim sende diyemiyor çocuk
elim mezarda diyor.

1978

Bir Gecenin Őiri

1. Baskı, 1988, Akabe Yayınları

2. Baskı, 1989, Yazı Yayıncılık

Çiğ Düşer
Gül Karanır

Münâcât

Şiir
derisi yüzülmüş bir kuzunun
gömgök etinde
uçuşup kıvrılan
acısını yitirmiş seyirmelerle
bir ılık buğu mudur?¹

Süt beyaz güvercinlerin
mülkü müdür masmavi
gökyüzü
takla, pike, süzülme
ve ric'at
her nefesimiz eninde sonunda
sorulacaktır ya âhi.²

1 Yaz akşamı, dükkânlar önünde serin iskemeleler
tozlu fotoğrafının tozbulutunda akşamı dönen bir koyun sürüsü
güzel cümlelerini yineler kısacık kırâatlarla
cümle mahlûkatın rızkını veren
ya Rezzâk.

2 Akkor demirlerin üzerine su içirilir
kan yürür damarlara
metal çelikleşir
can çürür
su yiter ak çelikten
can yürekten
ya Müntekîm.

Dersim
Munzur
toprak yine türâb
ve dağ kıyâmına berdevam
hiçbir reng yakıştınlamadı
meşe ormanında
güzü
doludizgin atlarıyla karşılayan
dağ kavaklarına
kayalarda hışırdayan
delibaş sular da olsak
hüzne kurumak yazılmamış mıdır
gözemizin defterine
nedir kararsız
bir soluğu gözetleyen can
ey ihvan?³

3 Bölük bölük bölünmüş yürek
kayalardan ak köpüklü sular kayıyor
dağların rezonansı olan zindan geçitlerde
sıkıştırılmış yaralı yavru yaban hayvan
/gibi oğunan/
su
ve dağ
kim kime kalebend
her şeyin gizini bilen
ya Âlim
ya Samed.

Bir yumak kar gibiydik lekesiz, bembeyaz
pırl pırl sabi çocukluğumuz ve sonra
katbekat günahlarımızı ekledik
Üstüste, altalta, yanyana, ucuca
ardarda ekledik
biz ki soluk almanın bile
şükrünü ödemedik
bedelini bilmedik
her kazmada çıkan
bir uygarlık höyüklerde
bir yontu
bir taş
dünya yatırılmış değil midir deneyine
bir kadavra olarak
ey kardaş?⁴

4 latmenatuzza kişioğlunun gönlünde
faizi alınıp faizi verilmiş
yığınla tapınak
sanki zift dolu bir mağarada yarasa ışıkları onlar tapınınca
küçücük bebekleri öldürmek'çün törenler düzenleyip
putlarına sunaklar
alınları secdeyle ışımış çocuklar yürüyecek karanlığa
kırık bir kuş kanadıysa gönlümüz
ya Aziz
ya Kahr.

Saf tutmuş dağların dūası ne?
koyup toprağa başını
varmışsa su secdeye
gökyüzünü tutmuşsa göğün münâcâtı
kul olarak nice âciz
ve nice yetersiziz
neyse tenimizde hücrenin sonsuzda biri
akıp giden evren içinde öyleyiz.

Şiir, dilse
affolma niyazıyla dūada her zerremiz
kelimemiz.

Söz içli bir çocuktur şimdi
kaçak ve yetim

Ya Gafūr, ya Rahmân, ya Rahîm.⁵

1980

⁵ O ki sūzün sonu ve sınırır
yüreğe ağan bir kıpırtıdır belki

Na't

Girerken güzellik ülkesine bu kara yüz beni
yedi kat yerin dibine sokacak yüzdeyüz beni

etim, kanım ve insanım, geldim kapına çaresiz
görünmez beden yarası, görünür yüzde yüz beni

al beni günahlarım, her gün dağıt ve topla beni
yakmasa gönül nârım, ey derim yüz de yüz beni

dünyaya bulanmışım, bağışlanma umudu söz
deryâyâ atılmış ceset, kolum kanadım yüz beni

yedi kat yerin dibine sokar mı yüzdeyüz beni
girerken güzellik ülkesine bu kara yüz beni

1982

Akşam Alacasına Ağar Kuşlar

Sahi, kuşlar
kal'a surlarına bir zar gibi
gerilmiş göğün
unutulmuş yanıklarından
mı şiire girmeli?

Akşamdır bencil
unutup gider dev
ulu çınarı
ezan vaktidir mîrim kızılık yiter
kuşlar bir çırpıda döner
tekdüze kanatlarını vurur da göğün yüzüne
aşkı davet eder/sabra girer/hüznü örseler.

Kuşlar
ölürken patlamış bir tabancada
bir avuç yankı mıdır,
bir uçuşan çavlanın
beyaz köpükleri mi?
akşam alacasında.

Hüzün ey hüzün
taç yapraklarını bir bir
uçuran gelincik ey
dağılıp yok ol-
a-
cak-
sın
sonbaharı savurmadan az önce.

Sahi, kuşlar
böyle mi girmeli şiire?
yani teleklerini
kıp kızıl bir yaranın
ılık kanına sürerek.

Hurûc

Vurur şafak alacası
kanlı gövdesini seğirten kuşa
sabah ki bir yaradır.

Verildi mi sözün bedeli
kanlı nakışını işleyen kışa
ölümdür öğle.

Vay ki tecimevleri, banknotlar, külçeler
binlerce batman gökyüzü boynumuzun üstünde
ikindimiz zevâl bulmak üzredir.

Bir gün ölüm bizi de kuşatır. Hesap. Akşam
en sivri dağın üstünde güneş
can çekişmektedir.

Hurûceyle can denizinden
ey can
vur asânı kan kırmızı sulara
ki
dal
lâl
diliyle
çiçeğe dursun.

1980

Talan

Ayaklar altında nakışsız bir kilim yüreğim ey
Ölüm ve ayrılıklarla dilim dilim yüreğim ey

nasil dayanır sor görüp duyup işitmeye
anasız düşlere ağlayanda sevgilim yüreğim ey

o ki seni görür çökmüşsün acının başına
ne bilsin hüznün formülünü bilim yüreğim ey

ben ki bir söyleyince söyledim türküleri
ölüm üstüne dilsiz kör cahilim yüreğim ey

bir haykırır yıkardım dağı, taşı o saat
ölü denizlere dönüp tutulmadan dilim yüreğim ey

hey beni taş mı sanırsın hey baba talanlarda
kar gibi çözüldü bir bir ayağım, elim, yüreğim ey

nice vurgunlara, soygunlara dayandı yine de
sevdâ yürütür hükmünü kefilim yüreğim ey

1979

Regaib Kasidesi

Bir sudur yürümek dağdan denize göre yürüdüm
vurulup düştüm toprağa bir gün göğere yürüdüm

öptüm önce bu anıyı başıma koydum sonra
taktım koluma bazubend hâl üzere yürüdüm

salıp tay sevinçleri dağa hurûc eyledim
binip kavî atlarıma kaç kez şehre yürüdüm

gâhi kılınc, gâhi kıl idi sırat gibi caddeler
bölündüm doku hücre miskal ü zerre yürüdüm

bu çöl yazı gecelerde apansız akrepler
düşer ateş çemberine boş yere yürüdüm

diye olmasın yazıklanma sevdâ coğrafyasında
yüreğimde kitabım dümdüz yekpâre yürüdüm

geçtim zulüm ülkesinden alnım açık, yüzüm ak, kalbim
kırk camlar diyarında âh ey pâre pâre yürüdüm

dağ yüreğimiz ey can kavrulmuş yüreğimiz dağ
kırılmış yontu kaidelerine açıyorken otağ

aşk kaynar en pınardan savrulan sevgiler ağar
çalar yerden yere bölük bölük yüreğini bir debbağ

bir debbağ dağlarla da söyleşir elidir dalgalanmış
mağaralardan çıkmış, başında kuş yuvası, omuzunda ağ

ağını örer örümcek, döner geometrik bozar
yer kedi yavrusunu yürür kent üzere bu çağ

çağ alıştınlmış bir yara gibi ucunda bıçağımızın
bizler ki yürüyünce yürürüz ayağımız yay, elimiz çerağ

dolarız yeryüzüne geçip gediğinden karanlığın/ tarihte
ben bu zulmün üzerine uygunadım kaç kerre yürüdüm

1980

Kargış

Adı ürküntü veren bir suyun gövdesini
geçerken dal seslendi, soyun gövdesini!

elden ele gezinen yeni gelin çeyizi
gerili bir yay olan oyun gövdesini

bölünen uykusuyla bir dilbaz avcıdır da
ses verin seslerine duyun gövdesini

kan davası deyip de kan sürmezler mi kana?
suyuna su dökün ey, yuyun gövdesini

araya silah koyun, yemin ve billah koyun
yatağından uzağa kurban koyun gövdesini

bu Fırat'a ne zaman böyle diksem gözümü
renk renk oyuyor akşam oyun gövdesini

geçiyoruz giderken o güzelin evinden
adı ürküntü veren bir suyun gövdesini

1983

Tutanak

Hodri ölüm! Açtı beklemesiz sınav papatyalan
bir tek urgan kalmıştır gecenin her yerine
duyarlı yerlerine ve meselâ boynuna sürülmedik
biz seni hiçbir zaman, hiçbir zaman terketmedik
sağaltan bakımımız oğdu ey oğul, nakkaş yüreğimiz
korku ardımızda sürünür, ihanet kol gezerdi.

Hain ve işgüzar cesetlerle doluydu kalabalık
bir öğleydi ayaküstü lokantalarda. Yakalarda
rozet: Ur doğurmadan dağ ve yıkılmadan toprak
işte ölüm! Sarı benizlerden damlayarak
pörsümüş dudaklarda yanlan öd kesesi, aceleci
sebebsiz bir haber olarak fisıldanır tezgâhlarda.

Deniz ünlemiyor bile lânetlenmiş kara korsanını
üstüne çapraz çizgiler çekilmiş kapılar geçmedeyiz
sevdâ usta peştemal kuşandırır çarşılarda, öğütler
adına iblis derler gelir akşam kalenderî ve cavlak
ölü suratları mesih şiirlerle sıvazlama demleridir
nağralar atma günüdür ey oğul kadim deliliklerle.

Soruldu kimliğimiz önce yıl seksenüçtü, otuz mart miladî
kelimeler arandı, sular acılaştı, sabahlar yasaklandı
kitaplar saklandı ve ey ruh geldiysen üç kere vur!
gülüm ölüm, bir şairin günlüğünde her sayfa gürüldedin
bulutlar bölüşüldü bize hüzne benzeyeni düştü
sevdâya benzeyeni, biraz da ceylân vurulmasına.

Cesetler yontulmuş ve imbikten geçirilmiştir ayrıntılar
silinmiştir mesai saatleri ve tüm ülkelerin para birimleri
belgelenmiş edepli oturmalar, onurlu kalkmalarla
yüreğini sürte sürte git yürü bıçaklara. Başkaca
nasıl bilinsin sırtından vurulmuş bir şair olduğun
bütün zamanlarda? Kükre geçsin tutanaklara:
Hodri ölüm, bre ölüm, ölüm ey!

1983

Devşirme

1. Önce gök ve sonra yırtılan bir atlastan Akdeniz damlar
haritalar buruşturulur, dağlar devrilir ve toprak kaynar
kılıktan kılığa girer hüznün has rengini bulamaz bir
rasgele kesilmiş kafasıyla, unutulmuş türküsüyle oynar

Bir yeniçeri devşirilmiştir yeryüzünden ve gökten çalınmıştır
kurar bağdaşını akşamın ve sorar: Ne değildir üsküf, nedir?
ulusal kurtuluş savaşları Afrika'da, boğazlanmış bir zencinin
kanı aceb ne rengidir? Sözlükte bulamadım kimbilir üsküf
nedir?

Hüzn ile sevdâ geçiyor dağın çeperlerinden arza karışmak'çün
ve toprak yetim çocuğunu nenniliyor koynunda geceyi
uyutmak'çün
ben bir zamanlar Kabil'de kılıç üşürürler bir al keçe idim
ve şimdi nâmert sözcüklerini dinliyorum şehrin seni
unutmak'çün.

2. Benim babam içli sözlerini unuttur mu, hatırlar mı yağmurlarda?
göğsünü serin rüzgârlarda hışırdatıp sadakât harfleri kazımıştır
nasıl da değişiyor insan? Sanki bu gök çekilip gitmiştir
üstümüzden
bir trenin seyrüsefer defterine şu bitmez tüneller yazılmıştır.

Benim babam ahdini unuttur mu, hatırlar mı yamaçlarda?
bahar yemyeşil bir yeşildir hilâfsız ve bir sudan sözetmek
yeni doğmuş kuzular gibi bakmak Fırat'a. Yaz ki kokmuş bir
balık
olarak nice yazlar, nice yıllar gezecek torbamızda.

Benim babam kara sakalını unuttur mu, hatırlar mı uykularda?
yüzgeri edilmiş bir ömür dirençsiz dönmektedir sulara
kapıkulu, talan ve zulmün mislini arar da bulur mu lügatlarda?
yüzünde yalnızca gök vardır benim babamın, aydınlık
suratında.

3. Her rengini hüznün sürmüşüzdür göğüs kafesimize.

1981

Semender

Bezgin bir şair geçiyor eşyanın kuytu köşebendinden
dünyanın düz mü, yuvarlak mı, elips mi olduğuna aldırmadan
biz neyi unuttuk, neyi unuttuk yaşamak formülünde,
niye taşıdık mezarımızı saydam göğsümüzün mağ'alarında?

Alevler kavurmuyor tenimizi, bu iyi. Geyikler böğürüyor
esmer yüreklerimiz bir orman yangınında yalazlar, çatırtılar
ben sana böyle gelirim, böyle, bir eski zaman ejderhası
etimi ve derimi, ölümü ve dirimi bir bir es'reyleyerek.

İnsanlar ölüyor azîzim, akşam kır kahvesinde değil
hayâlim dolanıyor çöllerde elimde maşrapayla sular sebil
duvar yanınca bir yetim çocuk çıkabilir içinden, bu bilmecedir
her çocuk bir yetimdir anası ölünce, ya da anası yetim.

Ben bir semenderim, ateşin içinde yaşadığımı da söyleyeyim
karangu gicede kara karıncayı bileni öylece bilirim
imam Abdullah Harun örneğin ölmeden önce ne demiştir
Ne biter bu yüreğin gündelik telâşi zindanında, ne durulur.

Ey duvarda duran resim! Desem ünlemler olur sesim
yanık tarlaların kavruk tohumları göğörmeyiz, bunu biliyorlar
yine bilmeleri gerekir ki ölüme teğet yaşamıştır bir şair
her şiirin sonu çünkü ölümlerle bitmektedir.

1981

Haçlılar

Boş yerleri doldurulacak bir karedir hayat
bu suskun günde şimdi her zamankinden çok. Bir
gökyüzü karakatran ağzına abanmış gibi dağların
ve sevinç maskeleri kekre yüzümüzde ey çağdaşlık!

Ey çağdaşlık, bir duru su gibi akmasını da
bilirim, öfke yedekleri taşımasaydım bavulumda
rahvan atlar koşturan kin var ya meydan savaşlarında
onun'çün iki pala bıçağıdır bıyıklarım bir vuruşta.

Bir vuruşta aşkı keser, doğrar sevdâyı ve hüznü yaralar
tüm kuşları arar bulur kurşunlar, gözde karanlıklar
çekilmiştir merhamet damarları yüreklerden, veyl hınç!
âriyet acımalara sarınarak bu dünya dönüyorsa.

Dünya dönüyorsa varsın dönsün bildiği gibi
ben ekmeğime katık eder de yürürüm şiiri
ki bunlar yenilmiş bir yeniçerinin feryâdıdır
vurulmuş atlara bakarak Viyana kapılarında.

Viyana kapılarında ey tarih, nasıl da yenildikti küffâra
yüzlerce çuval keyfimizdi geride bıraktığımız
iki benzer resim tarih kitaplarında. Piyer Lermit
bir yalnızlık deryâsında ve bir alt yazı: Haçlılar/gidiş-dönüş.

1983

İçsavaş

1.

Bu toprağa da girdi iblis donanmış yalnızlığıyla
elinde bölünmüş sınırlar ve libâsında idrâr
yandı bu filmi gördüğüm sinemalar, yandı çarşılar
gece hökürdedi, karanlığın yakasında kan ve katran

her şey haraç mezat
hüzün müstesnâ.

Acıyan yanlarını çıkarıp ayırdı bir mumyanın, bisturi
gün güne devrildi göğsünün ortasında hiç yitmeyen serap
yanılmış topraklarda çıtırtılar çıkıyor diye sular
atlaslara sarıldı, ol kitabın kamaşıyor yaprakları evvelâ

bir deligömleği giydirilmiş ırmak kaldı
bozbulanık.

Sabah kaldırıyor yaralardan katı kabukları ve irin
akıp gidiyor gecenin onulmaz yanlarına fâidesiz
ince bir zardır insanoğlu, üflesen ses verir, sâniyen
bulvarlar açılmadan, patlamadan şehrin topu, caddeler çıldırmadan

bu derse çalışmadım öğretmenim, akşam oldu
sonra sabah
sonra yine akşam oldu. Bu derse
çalışmadım öğretmenim.

2.

Kan kururken bir dalgıç resmi denizin derinliklerinde
yum'şamış hüzünleri çıkarıyor batık gemilerden tarihöncesinin
biz çamuru uygun karan ustaları ortadoğu'nun ağıtsız
tezgâhlarda
bir yürek yoğurur, oğundurur da kondururuz deryâlara her gice

kim bu
sırrımızı taşra vurur?

3.

Yenik suratlarına savaş boyaları sürmemiş kızilderililer
ve bizon öküzleri dönüyor en uygar Amerika'sından yeryüzünün
şurasına burasına sokuluyor tabiatın sinsice fabrikalar
nötron bombaları, deterjan artıkları, beyni LSD meselâ

ölümler ve intiharlar gürdüm
kanadı kırık kuşlar düştü yere.

92

4.

Beklenen horozlar öttü bu gün de sayfası açıldı göğün
bir yeryüzü kabartması gözbebeğimizde bilip tanıdığımız
tanıdığımızı sandığımız, gazete başlıklarında her sabah
âh! *Acı Bir Kayıp* olmayan ölüleri ortadoğu'nun her sabah

ırmaklar o ülkenin alçaklığına akar
dağlar boyun kırar
ve yapışkandır rûzigâr

insanlarını söylemiyorum.

Kurbanlar adandı ey yurdum bizler doğduğumuzda, kurbanlar
muştular verildi, ezanlar okundu, umutla bekledi çöl ve dağ
şimdi ölüm bir kızıl gül gibi açmaktadır alnımızda ey yurdum
kan kusan silahlardan

yalnızca
bir bebek öldürüldü herhangi bir yerde
bir bebek
Fâtiha okundu günahı boynunda
hayatı koynunda taşıyormuş gibi
bunu anlamadım öğretmenim.

93

5.

Biz sabırla yürür ve aşkla örseleniriz.

6.

İnancı delip geçecek kurşun
icâdedilmemiştir.

7.

Kalbini öpüyorum baba!

1985

Ölümler ve Aynlıklar Üzerine Uzunca Bir Türkünün Yorumu

Hey hey
hey kardeşim hey
hey benim
yeni doğmuş bir kuzu gibi
yaşamalara deneysiz kardeşim hey
sonsuz bir ıssızlığı uğuldar şimdi uçurumlar
düşeni yutan doyumsuz devlerdir yar başları
elele tutuşup da
koşup oynadığımız günler ne çabuk geldi geçti
göz açıp kapamadan
baharın örtüsüne bürünmüş dağlarda
geceyi avucumuza doldurup
bir yıldız gibi bile ağmadan

Hey benim karçiçeği gibi ömürsüz
ve nazlı kardeşim hey.

O sözleri hatırlıyor musun?
hani o ağıt dolu türküyü
yüreğimizi ortaya koyup da söylemiştik
askere giden kocasına yün çorap ören
şişleri minik bir çocuğun oyun olsun diye çekip
ipleri gerisin geri söktüğü
ve bu yüzden
yarım kalmış işleri ağlayan
o küçük gelinin türküsünü:
Dallar çiçek verir meyveye yatmaz
ölüm aman vermez, sözü uzatmaz
deyip de uzayan türküyü
söylerken
bir yalnızlığı yaşamıştık ikimiz de

Hey hey
hey kardeşim hey
hey benim
göçmen kuşlar gagasından düşmüş bir buğday gibi
göğermeyi gözleyen
suya ve güneşe hasret kardeşim hey

toprağın damarlarına su yürüdü
can yürüdü dağlara
bir çıglık gibi karnın sinisini delip yürüdü otlar
kuzular düştü toprağa ana rahminden
küskün ağaçların sitemine döndü kuşlar
ve dereler
şınl şınl binlerce yıllık bir âhengi akıyor
/dünyanın yekpâre
su olduğu günleri/
sen gözümün bebeğinde
bir dağı küçüldün şimdi
su gibi
aksan ya önünde engel mi var ki?

Hey benim çıglarda yitmiş gibi belirsiz
ve güzel kardeşim hey.

Bir kara bulut çöktü üstümüze
tam da güneşe kavuştuğumuzun türküsünü söyleyecektik
bir kara bulut çöktü
ellerimizi uzatıp uzatıp da acının yakasını yırttık
bir kara bulut çöktü
ateşi yaktık da dağ başında, donmadan
yel üfürüp söndürdü
bir kara bulut çöktü üstümüze.

Hey hey
hey kardeşim hey
hey benim
geçip gitmiş sürüsünü arayan
kanadı kırık göçmen kuş gibi yitik
fırtınalarda bunalmış kardeşim hey

bahar vurdu aydınlığını yeryüzünün bağrına
kuşlar döndü
minik bir serçenin çılgın nağraları karışmada günişığına
sen buna
ortahâlli bir sevincin çığı da diyebilirsin
ağaçlar bile
attı üzerinden o tembel
ve ölü toprağı serpilmiş durgunluğu
domurlar ha patladı
ha patlayacak
ama ki
dağ başında yalnız
ve kırkbacak
anasının yokluğunu meleyen bir çelimsiz kuzu kendini
vurdu
vuracak
kayboluşların yekbaşına ve körpe sessizliğine

hey benim anası yitik çelimsiz kuzu
kanadı kırık göçmen kuş
gibi körpe ve yalnız kardeşim hey.

Bir düş sıynılıp çıkar karanlığın sayfaları arasından
seyretmeye durur alaca şafakta bir kenti
sivrilmış beton yapılara asılı insan soyu
bebekler ölür yüreğimde durgun geceler boyu
bebekler ölür
bebekler ölür seslerin ve çığlıkların dumura uğradığı yerde
evler ergin bir delikanlı uykusuna gömülü
duvarlar katı bir gerçek
sözlerin parça parça boğazıma düğümlendiği yerde
bebekler ölür yüreğimde
iri bir tohumu ağaç eylemişken gözümde, gönlümde
yer çeker
toprak vermez
bebekler ölür yüreğimde

gibi

bir düşü yaşıyorum
uyku ile uyanıklık arasında
gibi
gökyüzü çığlık çığlık yırtılıyor üstümde.

Hey hey
hey kardeşim hey
hey benim
boynunda bir lüle gibi
evlerin, ve apartmanların ve insanların
ve kentlerin yorgunluğunu
yaşamının kisası gibi taşıyan
yüzü yerde kardeşim hey

bir bir öğüttü bu kentler dağlı yanlarımızı, törpüledi
yani mertliklerimizi
ve doğruluklarımızı
beş vakit namaza ayarlı günlerimizi yani
şimdi
grevlerde tükenen bir berrak sudur delikanlı öfkemizin posası
bir zincir gibi bizi sarmış
caddelerde harcanan gerilmiş bir yumruktur
dağı kararan yüreğimizden söküp atmak için
göğü yansılayan aydınlık dağı

birazcık ücret artışı
sonsuz bir boşlukta

hey benim bir yenilgi bayrağı gibi
gurbetlere çekilmiş kardeşim hey.

Bir yanda kent
bir yanda dağ
ortada dağlı
ve dağlanmış bir yürek.

Hey hey
hey kardeşim hey
hey benim acılara
ayrılıklara ve yalnızlıklara dâçar
nâçar kardeşim hey

biz ki
yaşama acemisi bir yavru keklizdir de
önce bildirildiğince
sonra deneye deneye tanırız dostu düşmanı
geçerek yılan deliklerinden
yoklar ve anlar ki
bu kayadır
kavîdir
korur kem gözlerden

bir nisan sabahı sözgelimi
parıl parıl şavkırmaktadır hayat
göğün yüzüne karşı
bu
apansız kararan bulut
bu
fırtınadır

ve başımızda
bir alıcı kuş gibi dolanmaktadır ölüm

dünyayı
çağlardır
kasıp kavuran
fitne yürürlüktedir

ve gülüm
bizim elimizde mazlûm ve babayiğit silahlar
seçilmiş sözler fişeklerdir

bil ki
bize va'dedilmiştir yarın

hey benim bir dağ gibi zulme ve yarına
yürüyen kardeşim hey.

Bir toprak yol uzayıp gidiyor güneşin doğduğu yere
aydınlıkların inkâr ve zulmü boğduğu yere
gelecek günlerin harmanından ve yüreğimizden geçerek
gelecek günlerin harmanından ve yüreğimizden geçerek
gelecek günlerin harmanından ve yüreğimizden geçerek.

Semud

Şahmerdanlar gömmektedir şimdi
aşkımızın göğsüne
yadırgı hüznüleri
kaypak bir çamur olan mayamız
kinle bereketlenmektedir.

Uyuyan bebekleriyle
üşüyen köpeklerini bir yana bırakıp
bir sabah vakti dudaklarımda
direnmiş yüreklerin isyânını taşıyan keskin bir ıslık
ellerim ceplerimde bu şehri
yerle bir edersem
bana deli
bana çılgın diyecekler biliyorum
gönlümü
âsi bir tohuma gizleyerek toprağa gömüyorum

bu şehir ki amansız
göğünü bile çekti üzerimden
dört nal koşan ayaklarına şiirim
bukağılar vurdu
yürütünce fiillerini zarif ve soylu
arab atlarının üzerine
ebâbil kuşları uçuruyor bir adam
gözünün bebeğinde.

Bilinmez mi elimiz değdiğinde buz gibi pınarların
köze kestiği
yürüdüğümüzde dağların yokolduğu
öfkeyle bıraktığımız soluğun
nice görkemli taş tapınakları
yerle bir ettiği
bilinmez mi?

Ahdimi kavruk ağaçlara
kanadı kırk kuşlara
yivleri aşınmış bir tabancaya
bir de yetim çocuklara
utancından küçülüvermiş haritalara
yani
onurlu yorumlayıcılara
bırakıyorum.

Ben ki saçına çokça aklar berkitilmiş bir semud'un
ağlamak için başına uygun duvarlar arayan
unutulmuş çiçekleri tozlu raflar arasından
el değmemiş kitaplardan
yüreği üzre koyup örselemeden çıkaran
her kelimeyi
gereği üzre akıp giden hayata uygulayan
karanlık kuyulara sarkıtılmış bir semud'un.

Şimdi
ölümden artakalmış acılar yazılıyor
bizim alınımıza
tasdikli mühürlü kâğıtlarımıza
güneş döner
ay peşimizde vay gülüm
bu çılgın adamlar sığmaz dünyaya

ve korku içimizde
uzanıp yatmış köpek
anten olmuş her sese
kulak kabartmış köpek.

Biliyorum
biliyorum bir oda gibi coğrafya atlasına
sınırları kanla değil kalemle çizilmiş bir ülkeyi
bankalar, bankerler, tröstler, tecimevleri
kravatlı, rüzgârsız saçları, boyalı potinleri
yüzleri kara bir gecede ışıldayan fâiz hadleri
cepleri teberru çekleri, piyango biletleri
evleri tıkabasa ölü çocuk kemikleri
yanmış genç bedenleri
acıyla yok edilmiş adam iskeletleri

biliyorum
basarak kan deryâsına yürüyor onlar
ve ayaklarının altı lekesizdir, biliyorum.

Ben kendimi sokaklara karşı denemedim
çekilirken üstümden bozbulanık sel suları
önce hüznü belledim
su verilmiş çeliklerden
sabrı bilendim
birçok harfi sağır olan alfabeden
karanlığın buzul topraklarında
bir karçiçeği gibi
göğermeyi öğrendim

ben kendimi sokaklara karşı denemedim.

Onlar hep benziyor birbirlerine
kendini dinleyen bir böcek gibi duyargalarını
içlerine çevirdiklerinde
zalimdir, gururludur, yeryüzü titrer yürüdüklerinde
bilirler herşeyi, bakışları keskindir de
bir ağır makinalı saniyede kaç mermi atar
bir çırpıda söylerler de
yeni açmış bir çiçeğe eğilen adam
zindana atıldığında da Fâtiha okur
bu bir
sakalı zorla kesilmiş birisi
sarıklı, cübbeli, sakallı bir gizli kimlik taşımıştır
ve bir kaya kütlesi oluncaya kadar
dağlara bakmamaya yemin etmiştir
bu iki
sonbahara direnmiş
kışı göğüslemiş ağaçlar
illâ da patlatacaktır domurlarını ilkbahara
ve yaz hasat mevsimidir
bu üç
bilmedikleridir
ve onlar
hep birbirine benzemektedir.

Biliyorum ana, biliyorum
bedenimde bu zulüm
kara geceyi bir örtü gibi düşlerimize saran
berrak sulara bir damla kan olup yayılan
günlerde eriyorum
sabır sayfaları okunup üflenmiş yüreğime
ben ki korkulara efsunluyum

akrep topraklara beleyip
av'cuma yılan kavisler sürerdin de
saçma ki ana deli çırpınmalar eklerdin.

Daneleyin ekilmezsem vay beni
gök tırpanla biçilmezsem vay beni
senin'çün dâre
çekilmezsem vay beni
ey bu harfi yüreğime ilikleyen
âyetini buğdayıma çizen Yâr.

Savruk yapraklar ağlıyor güzün kararttığı suyumuzda
sarı ve savruk
yanık yanaklarımızı sürüyoruz toprağın
serin
ve diri yüzüne

ben şiirini söylemedim daha
dıştan durgun ve sessiz
içten içe lâvlarını kaynatan bir yanardağın
yuvası dağıtılmış kartalların
ve gözlerine
sonsuz hüznelerin mili çekilmiş çocukların
şiirini söylemedim daha.

Vurulduğu gece
toprağa düştüğu yere
taşlardan bir kin anıtı olarak
'düşek'ler yapılmamış
kanlısı kargışlanmamış
ve ölümün ter ü tâze gözlerinin
çok renkli bir nakış olarak
işlendiği gömleğine
incecik kadın yüreklerle
evlâd, iyâl
ana, bacı seslerle
ilençlerle ağlanmamış
kimsiz, kimsesiz bir ölü gibi yatırılmış
unutulan yüreğin hey
şiirini söylemedim daha.

Uzun
nefeslerle düşünmekten sakınan bir güneş
minicik serçelerin yumulmaz gözlerine gizlenerek
bir çırpıda çakılıyor arza
ben o zaman
elimi kaldırıp
el yordamıyla
gözü bağlı
tetiğe dokunuyorum
yaşamanın sivri yanları çakılıyor göğsüme
insanlar kayıp gidiyor tırnaklarımın arasından
göğsümde kargılarını unutuyorlar
ben yine
onikiden vuruyorum

atlayıp üstüne şavkı vuran sözcüklerin
gümüş sağrnlı küheylânı
yormadan
dörtнал
koşturuyorum

Ben
akkor demirlerle ağlamak köprülerini dağlayan cerrah
kanayan bir yaraya nağralar çiçeklendiren
yitik çocukların rahmısıyla közlerine bastığı
bu umut merhemini kararan göğe
düşen yaprağa
hasretinden çatlamış toprağa sürüyorum.

Anlamazsa
pençesini dağa vurmuş vay gülüm
kartallar bizi anlamazdı
dokunan mı var akıp giden buluta?
ağustos ortasına hercâî
yağan
yağmur bizi anlamazdı

bu Fırat ne Fırat'tır
uyuyan bir adamda
gün yanığı surattır
/uzaktan
kıldan ince, kılıçtan keskincedir
sırâttır
/yakından
dağı deler, taşı ezer, ak köpüklü ordulardır
Fırat bizi anlamazdı
anlamazsa
gözünü yol eylemiş vay gülüm
gül gibi yârimiz
çocuklar bizi anlamazdı.

Yârim
kısa konuşmak
gövdesi zindanlara sığdırılmış
bileğinde
zayıf bırakılmış insanlar kıyama durmuş
kafasında düşünceler kardaşlanan
dar zamanlı adam işi

yargımız okunmuş bizim
bîgünâh
yüzümüze karşı
bir idam mahkûmunun son gecesinde
sabahı bekleyişi
bekleyişimiz
gülüşümüz
dünyaya duruşumuz

su vuruldu akacaktır
bend tutulsa taşacaktır
nadasa bırakılan düş
bir gül gibi
sabaha
açacaktır.

Önce ilkel bir kılınc gibi kelimenin anlamını
gökyüzünü ve toprağın yüzdeyüz yalnızlığını
yere düşer düşmez eriyen
kar tanelerinin hıncını
bir bir düşündük
ve gördük ki
dar gelen bir giysi gibi dökülüyordu
ağaç kabukları
yaşlı dalların ağır kamburları
toprağa karlıyordu
ve deniz
tokmaklarla dövülen bir bakırın
gürültüler çarşısıydı
neydi hayat?
sımsıcak bir bedende kayıp giden hangi ipekti?
yani
ölürken yokolan şey.

Dönüyorken dünya
ve kokuyorken toprak
kısır bir kadının mağrur yüzünün
kopyasırken kayalar
birdenbire
duruverdi hayat

'Yarabbi, Yarabbi bari kar yağıyor olsa'

birden
Salih geldi
kar yağdı
helâl lokma, haram lokma ayrıldı
insanlar hayatı kavradı

sonra yine kar yağdı

bunu ben söylüyorum
ey semud!
Her yükselen bina göğün ilminde intihardı
kara bir balçık caddeleri, sokakları sardı
evleri kuşattı
oysa ki ömrümüz ey semud
biçildiği kadardı

Sonra yine kar yağdı

Sonra

Bir semud vardı.

*Bir
Gecenin
Şiiri*

Yirmidört

Gece, merhaba!

Kendi bedeninin sağalan yarasını
ayalarıyla oğan cellâd
merhaba!

ki
biz desek ki
belki
biz buraya dokuzyüzseksenbeşlerin
korkunç yalnızlığıyla getirildik.

Hayatın kargaşasına boğduğum şiirler
bir de uzun yol otobüslerinde
mahzûn bakışlarını hatırladığım
sevgililerle.

Üstüplere siler, atar ustam
ben saklarım
acıyı koyduğum sandıklar dolar, taşar.

Dağların yerle bir olduğu gündür
ve yalnızca
yetim çocuklar geçer,

Eğildim
günlerdir açmasını beklediğim bir beyaz
karanfili kokladım
bir filizi öptüm / karanlığı zorlayan
tohumu çatlatan

gece

merhaba!

Sıfır

Dünyanın yalnızlık köşesinden
Koşuyu bitirememiş atlar geçer.

Demek ki şiir
incecik bıçakların şavkında
bir hayli geçmişî terleyecektir.

Sürünen koşucular geçip gitti seni
yavaşlatılmış bir filmde
ustaca
seken ceylân.

...sonra ayağımıza prangalar vurdular
elimize kelepçe
sonra akşamlar çıkıp geldi kovuğundan
gece dirildi
ben sessizce
sensizliği harcadım.

Hangi masalı anlatır yaz sıcağında
ince ve
tepelikli bir kuş?
şunu,
aşk yoktu gecenin gündeminde
sevdâ silinmişti
ben yazdım

ve ustam derken
hayatı anlıyorum.

Aşkile vuruldu vurulan, devran döndü
üryan öldü güvercinler
dünya dürüldü.

Merhaba,
yorgun filintasını kucağına yatırıp
kırk sadâyla türküler söyleyen
eşkiya!

Sıfırki

Çiçektozu
bal
balözü
sabırla gerilen çelik ve
yay olan kelime

onursuz bir mağribinin
kaçarken
sirtında patlayan tüfenktir
şimdi şiir.

Denklerimizi tuttuk, türküler yedekledik ve çıkın
bağlandı belimize
bir dağın sırtıyla
eteğindeki farkı öğrendik

hatıbalâ hariç
birbirine benzer
her gök resmi.

Bu gün de sofralar döküldü
ay yenilendi
kapı yanıklarından bakar dururuz yeryüzüne
şükretmekliğimiz öğütlendi.

Yüreğin derisini yüzüyorlar gibi
bir müzik
bu karede

çünkü ay yarıldı.

Gözü gitmededir konuk olanın
ve gidecektir çünkü.

Sen selleri söylemedin oğulcuğum
ırmaklar unutuldu
denizlerce eksik kaldı ağlamak
ve kolların budandı bir dağda

birdenbire

uçurum.

Sıfırüç

Gece ödünç ışığını aldı şairden
biz elyordamıyla aradık bulduklarımızı
yüzyıla tepeden bakmalarda buluştuk.

Bir kırık tesbih gibi dağılmışsak da
yeryüzünün dörtbir yanına
bizi acının münhanileri birleştirdi
onun'çün dağ doruklarıydık

ehven türkülere burun kıvırdık da.

Denizin derinliklerinde
iki farklı su gibi aktık
katışmadık.

Dağınık odalarımız oldu hep
resmî binalarda
gayriresmî atlar koştu durdu içimizde
duvarlardaki resme
aldanmadık.

Yalnızca bir soru:
Şimdi vâkt
öğle mi, ikindi mi?

Memurluğumuza rahmeyledik öğleyi, ikindiyi.

Yine de bir aslandık çılgın duruşumuzla
bir aslan
nice kafesler içre olsak da.

Şu yaralı kır çiçeklerini al vazodan
sar sarmala
kokla kalbim.

Gün bitti

iğrenç, ifrit ve iğreti
ışık söndü.

Biz birbirimizi
el yordamıyla bulduk kalbim.

1985

Bugün Ayın Pazarı

Herkes mi topluyor bavullarını?
Saçları uzun
ve tütünsansı kızla beraber.

Bugün ayın pazarı ve güneş
yollara dökülmüş
bir gregoryen ölü olarak gömülen
Davvod'un
yüzünü yalıyor

bu Davvod, Davud'du ölmeden önce
yaşanmamış bir kimlik taşırdı iç cebinde.

ölüye ağlamak
saç yolmak
çırpınmak
bu esmer kadınlara yaraşıyor
en çok
nedense.

Babaları
kocaları
ve oğulları
günbegün büyük
yıllarca dildendile
devriliyor
kayalara nakşolan ölümlerle.

İşte bu
en küçük çocuklara
bayram elbisesi giydiren.

Bu sırnı yüreğinde sakla.

1986

Ölü

En çok kendi yorumunu
merak eder dururdun
en çok kendi yalnızlığımı
gecenin sahiline
ustaca atılmış kemend.

Deniz
suyu yumuşatır
güherçile kılar geceyi
kırılmış kanatlar değdiğinde yüzüne
deryâ kanar
hüzn incelir.

Seni bana vermediklerinden bellidir
bu insanların
nice hain
nice bencil olduğu.

İçilmiş sigaralar atsaydım ayağına
ya deli
dîvâne olsaydım

benim de şavkım vurur giderdi aynalara.

Gösterişlisin
görkemli
soyut bir yayla gibi giriyorsun
göz yaylımına.

Salınarak yürüyüp gelme
ellerin ceplerinde
bu yasak bölgenin sınırına.

Yüreği pır pır eden bir delikanlı giymiş
yanlışlıkla
her gün
saat sekiz
onyediotuz'a ayarlı
bu memur cesedini.

Her şey değişebilir mi?
Birdenbire.

Bu kırk cümleler
boğazda düğümlenmeler
neye yarar?
Bu kendikendine ayarlı bomba
bir gün acılarla
dağılmadıktan sonra.

Irmakları
ve ulu suları
kesip öldürmeyin hâlâ
kim yerleştirir sonra?
Taksiratlı künyesine şiirin
bu hüznü
bu kara gözleri

sevdâyı sonra.

Baba

Baba geldi ve ekmek ikiye bölündü önce
serin bir güz akşamı serdi kendini yere
tozlu yollar, dar yollar bakılmakla eskiyen
dağ kanadı ve baba sevgiye konakladı.

Katlayıp mendillere kanayan yüreğini
kırıksık suratında ne acı, ne acıma
sonsuz hazan, ham hüznün yaşlılık kapısında
bir bir gidiyor şimdi özenle dizdiğimiziz.

Dağılan kumlardı, ya ay ışıkları mıydı?
kayanın direncini yoklarken cırcıvık su
ben kendimi yüzgeri her korkunun sesine
dururken durduk yere kalakalacak mıyım?

İleri marş, bu bölük aşkın serencâmına!
Yusuf yüzüm dökülmüş kadınlar sofrasına
bir durup geri bakmak, bir durup bir âh çekmek
bir durup özsu olmak kuru yapraklarıma.

Baba geldi ve doldu sevinç sarnıçları
bir bir üstüne çılgık odalara sığmadı
baba geldi yüzünde o kadîm gülümseme
ve sevdâ sayfaları ve masal buğuları..

1984

*Çığlarda
Çılgıklarla*

Şiir serüveninden bir kesit

Bekleyiş

Tan ağarmadan gelip
taze gözyaşlarımla suladım
mutluluğumu buram buram
orada bıraktım.

Bir çiçek açmadı daha
renkler oynaşırken başka baharlarda
onlar da vefâsızlığı
senden mi öğrendi yoksa?

Gökyüzü niye bomboş?
Ne kadar da mânâsız camî avluları
dünyadan habersiz uçurken
şimdi kırık mı kanatları?

Güneşler parçalanmadan
böyle çoğalmaz gölgeler
onlar ki sıcaklığını yitirmiş
yoksul şekiller çizerler.

Mart-1966

Güzelleme

Boşuna diyorum, boşuna
İkide bir ayna karşısına geçişleriniz,
Siz, saçlarınızın sarılığınca
Gözlerinizin yeşilince güzelsiniz

Her günsonu geceme
Bembeyaz, dupduru giren elsiniz
Sizin için teptim nice yolları
Kurşunun değdiği av'ca güzelsiniz

Beş vakit ettiğim dîa
Alnımı koyduğum secdesiniz
Kurşunlu bulutlu yüzünüz, yaşlı gözlerinizle
Acem ipinden nâkış nâkış güzelsiniz

Ormandan yitik yolcuya yol göstermede
Çoban yıldızı gibi sesiniz
Bulup bulup yitirdiğim
Düşlerce güzelsiniz

Dilden dile dolaşan vezirin kızı
Şehzâdeye karşılık siz neredesiniz?
Masallarca dargın duran yüzünüz
Dillerde masal masal söylendi: Güzelsiniz!

1967

Yetimhane Çocukları İçin Şiir

Gözyaşını yedekleyip avuç açmaların gereği
Yürek, yetimhane çocuklarının çokça aşağılanan yüreği

En çılgın sevinçleri balçıklara sıvayıp
Nikotinli bir emzikten aşırırlar canalıcı geceyi

Çatılmış kaşları, gerilmiş dudakları ve övünge yüzleri
vardı. Öğrenmeden böyle yerli yersiz gülmeleri

Loş avlular, dalı kırık erik ve bırakılmış bahçe
Güneşin zebûn ağaçlara asılması her gün, gittiğinden beri

Beni, yalnız beni böyle hüznümlere kundaklayıp
İmamsız camiler önüne bıraktın kuşluk saatleri

Ölüm bizi gözlüyor gece gündüz, her yerde
Bir yetimhane kıvrılıp uyuyorken içimizde.

Şubat-1976

İnfilâk

Eyvâh ey, eyvâh ey, eyvâh ey, ey
bîmisâl ellerin durulur mu âh bu sevdâlarda?

Genç ve soyulmuş bir söğüt dalını
gövde diye sürüyerek
sonsuz bir kuyunun derinliğine
sessizce kelimeler oynaşüyor
iğrenç ve
şirret
ey aşk yüzüm kalmadı
yüzüm
kalmadı
ne baharı kişneyen yaylaya
ne sarı bir yaprağa

soluklu sevdâsını ovalara
genişledikçe yoğunlaşan bir yelpaze gibi açan
bu beden
bu çürümüş ve pıhtılaşmış kan
hacâletten
her nefis / yenilgiyle
ve söylevlerle /
tadacaktır ölümü.

Sen peşimden gelme yorgun gölge
yağmur kokan topraklara yatır savruk başını
güne tarih düşüren şairlere devşir acını
sen peşimden gelme yorgun gölge.

Hayat yürür
iki acıdan birisine akar
yaz sıcaklığında
bu soğuk kaynak
bu çılgın damar

Telefon
rehberimi kaybettim
hatırladığım tek numara
seni bulan
terli
ve çılgın ayaklarını
bir bulut deryâsına
basan küheylân.

Birdenbire bul yitiğini
yitirdiği yerde arayan

ilk düşünce doğrudur
ki
bir bebek yüzüdür doğrulayan
sonra kan

sonra hicrân

sonra yalan

seni
bir beyaz ata bindirecekler şimdi cânâ!

Aralık-1986

Kar Şiirleri

Kuş

Kar yağıyor, ölü bir kuş gibi düşmek nesine
nesine kurşun gibi çakılıvermek yeryüzüne
gönlümüz ki öldüremediğinden bir kuşu
“eşini yitirmiş bir kuş” gibi yağıdılmaktadır karı.

Kömür

Yine güzelim kar yağıyor
bir çiçek açarken taç yapraklarını
buz kesmiş ellerini ısıtıyor çocuklar
öperek merdiven yıkayıcısı analarını.

Gece

Dörtduvar, demirkapı
damla damla günleri eriyen beton
ölüme daha kestirme gidilir dostum

dışarda kar yağdığın söylerler

bu, lâbirent

duymuşuzdur.

Kesin

Uçaktan bakıyorum, yüreğim, ey yüreğim
dağlar taze bir yara, nehirler kar çizgisi
yok oluyor şehirler, silinmek üzere herşey
yol yokuşta yoruldu, düştü nâçâr çizgisi

Yeryüzü

Kar örtüyor karanlığı
yağız atların terini alıyor gece
bir yanda sonsuz bir umut, bembeyaz
öbür yanda insanlar vuruluyor.

Katman

Kar birbirüstünde
Kendi yaptığı resme yağar
telâşlı serçelerle, azat köpeklerin
Açtığı izi kapatmak için

Süt

Sayırsız it enikleridir karanlığın şavkında
kan ve irindir emdikleri memelerin ucunda
menekşeler büyüyor kuytularda boynu bükük
kuru yapraklar arasına gizleniyor koparmasınlar diye.

Gözyaşı

Güneş doğdu, çözülüyor donan her şey
acının ve hüznün iskeleti dağılıyor
can yürüyor durgun domurlarına ağaçların
güzelim baharların önsözü yazılıyor.

Acının Tarihi

ve bir bahar şiiri

beklenirken bu ceset kalkar boğar şiiri
ne korku, ne de sevinç.. yalnızca âr şiiri
yaz, kış, bahar diyorsam sen anla yâr şiiri
dûalarla kundakla, sevgiyle sar şiiri
fırtınanın, rüzgârın, kışın da var şiiri
gencecik dal ucundan patlar bahar şiiri

tarih düşürsün deyü söylendi kar şiiri.

Birinci Cüz

*Çıkardı kara giyimini gece, denizde balıklar ve dalda serçeler ağardı.
Hepsi ölü bir şehri kürüdü tarlalara, cebinde maaş çekleriyle, bonolarıyla
yanık sesiyle bir.. Kendini de. Gün patladı, gök yırtıldı, dağına yaslandı. Da-
vud da.*

*Yaşanmamış tezgâhlardan geçti gündüz. Bir fotoğraftı. Hiçbir anne kok-
layarak öpmemişti çocuğunu, çatlamaı yürekler sevgiden.*

*Bir şair yürüyor Türkiye'nin ortasına, yokuşukarı. Mum suratlı adam-
larla, küf gözlü kadınların dalgasını yararak. Çün yıl dokuzyüzseksenüçtü,
yürümemişti bahar damarlara. Oturup bu şiiri söyledi dünyaya karşı:*

Şair, ey şair, gün gözlemcisi ve gece çetelecisi
Anlat tarih kitaplarından devrile devrile gelen
eski uygarlıkların
ter birikimlerini
köleleri
anlat, ehramları ve heykelleri
sırtlayıp yürüyenleri
Kızıldeniz'i yaranı
ve birkaç zeytin ekmeğe satılanı
kölelerle kolkola
dünyayı aydınlatanı

anlat siyah insanı
anlat onu bir gözlüğün
kalın çerçevesine sığdırmanı

beyni tırmıklananı
zinciri ve demiri

bize insanı anlat ey şair, oturup Türkiye'nin ortasına
yıl bindokuzyüzseksenüç
Vareden'in adıyla!

İkinci Cüz

Zorla elinden aldılar kara kısraklarını gecenin. Işıldayan sorguçlarıyla sultanlar geldi doğu tarafından. Yetim göklerin saçını okşadı.

Kan tükürdü, tan ağardı, dağlar maviye yaslandı.

İki yatak odası, bir salon-salomanje zindanlar horladı brüt doksando-kuz metrekare. Uyanmak paslandı.

Osmoz durdu.

Betonu yanıp yatak odası kokulu düşlere giremedi sabah havası. Bunun'çün ayakları toprağa değmemiştir yüzyılımız çocuklarının. Sarının tonlarıdır renkleri: Açık sarı, kirlisan ve diğerleri. Doğayı, gür ağaçlarla denizin köpüğünü, bir de kann mavi beyazını, yani iyi baskılı takvimleri odalarına asarlar.

Kan gibi evlere şehrin dumanı damlıyor gündüzün yaprağına sevdâ sayfasına.

Üçüncü Cüz

Anlat ey yeryüzü onlara, anlat ki
bir yeşil yaprak sürer gibi sürer idim
körgöz sevdâlar üzre soluyan atları
bereket
karanlık
ve karasevdâ
yoğunlaşan sularına damıtılır
doldurur gibi bir bedevî bir çölü
dolup taşar idim

Konuş ey içdiş gece konuş, yüzyüze
konuş ki
hangi dağın başında akar durur pınarlar
ve gece hangi berdüşa konuktur ağaran yanılla
sararmış varakları kim okutur istidacılara
kim yazdırır ağıtlarla
bu biline

Ağ ey karanlık, ağ
acıya kabartmış toprağını can
bu bağ
çün
talancı bir ordu çadır açmadadır düze
ki ölüm konuşacaktır şimdi yekeyek, yüzyüze

ve söyle ey ömrüm, söyle
bu tasın
bu tarağın
bu çamurun
aşkın!
de
ey toprak.

Hücrenin ve dokunun ve bütün bilimlerin cılız bir ışık olarak söndüğüdür. İnsanın toprağa, yani mineral maddelere ve küle, aslına, yani toprağa dönüştüğüdür ceset olarak. Tüm yeryüzü resminin gözden sökülerek alındığı, kör bir kuşun göğü kaybetmesidir.

Korsanlar yalan söylüyor "kara göründü!" diyerek.

Akşamın kadrini bilen bir ananın oğluydu, yiğit ve has bir adamdı babası diyecekler bir gün de benim için.

Yaşamak bir büyü ve bazan üstümdeki büyü kalkıyor.

O selin fotoğraflandır bunlar.

1986

Kendini Yusuf Gören

- 1. Baskı, 1988, Yazı Yayıncılık*
- 2. Baskı, 1989, Yazı Yayıncılık*

*Kalbime
Damittiğım
Ağu*

Kükürt

Mavi sarı dumanlar bir yangında
bu yolu büyüterek mi yürüdün çocuk?
Akıl sır erdiremediğin hayat aktı yanında
gözlerin iki munis bağışlayıcı bir fotoğrafta

cesedine sardığın kefeni kaldırdın ve
etin çürümüşlüğü, kemiğin çözülüşü
yaşamının künhüne vakıf oluş ardından
kivrak bir hayat çıkardın bedenin yanlışımdan

Bu yolu büyüterek mi yürüdün çocuk?

Güller mi, güvercin kanatları mı ellerin?
derûnunu ihya eden nefesin durulmada
göge çizdiğin görünmez resimler doldurmada
yerin izdüşümü olan sema koridorlarını

“O’ndan geldik ve O’na döndürüleceğiz”

Üstüne dağ sikkesi vurulmuş arzı geçtik
tuğrana sürdük yüzümüzü deryalarda
gün bu gün, saat bu saat denilen sularda
sararmış bir vesika olacağız dosyalarda

Akıntıya karşı çektiğin küreklerde
kolunun kırıldığı ve bedeninin soğuduğu çağ
elveda, mavi dumaniyle bizi göge savuran ateş
gönlümüz özsuynunun kaynağı dağ, merhaba!

Ankara, 1985

Derkenar

Senin yüzün nasıldı ey sevgili aşk
mavi miydi gözlerin?
Bir gökyüzü pınarından dünyaya
nasıl
damıtıldığını söyle.

Güze mi döküldün güzel yaprak?
Sarı yaprak, sevgilim
kendi sayfasını kaldırmaktan
içini açmaktan korkan, böyle.

Senelerce soyunan bir dağ idim
eriyen
her gök kendi kartalını
kendi kaderini doğurdu hüzün.

Bir şey söyle hayata efendi olan güzel
kendi suyunu çağıldat
ulu kayalardan
Gürüldeyerek çoğalan bir ses ol.

Sözü bırakır giderim ha, bir cumartesi yalnızca
ben giderim tütünüm ve harcım kalır
pala ve siyah bıyıklarımın ardından.

Malatya, Kasım 1987

Ardında Kaleler Taşıyan Bir Bakış

ve susup susup da kalbimin
kilerlerine, mahzenlerine
küpelerle
bir bir dizdiğim sözler

kuytularda
koyaklarda
dağ yankılarında
sakladığım karlar

bir dımışkî kılıncı her gün
bileyleler gibi keskinleyip
göğsümün hilâline
yatırdığım nağralar

beynimin damağına çaldığım ballar

kalbime damıttığım ağı

birdenbire çatan kıyamette
önce
kendi cesedimizin encamı sorulacak
önce
yerin ve göğün itirafı sonra

aşk ve ölüm
bir ortaçağ şehrinin
dar ve karanlık sokaklarında.
.Urfa'da.
ayan oldu bana

gece yarısından sonra

tin ve ceset
ve hayat bâbı okunanda
karındaşım, oğulum olan şiir
ardında kaleler taşıyan bir bakışla
sana
merhaba!

Urfa, 1987

Dağ ve Sahtiyan

Alnına kurban kanı mı çalındı şair
kapına bellilik mi vuruldu?
nedir göğşe
böyle
ustaca fişkirabilmenin anatomisi?
gövden
yalnız bir adam olarak
kente yürürken
dağdan
ovaya yürüyen
heybetli
bir kaya kütleşi

nasıl soluyorsa taşlardan
doğarken ana toprak
işte öyle
nasıl söylenir bir şiir
diri
sessizce
yangınlarda?

Kar mı yağdı
çün
aşkımızın ayrıntılarına?

Alnına kurban kanı mı çalındı şair?

Yüreğin üzre bir kalıp buz mudur
ki hüzn
erir

ve bunca beklediğin sevgilim
bunca beklediğin
bir kuşu
bir yağmuru
kardeşi, oğulu
bir yıldızı, bir dereyi, denizi
beklememiş gibi olur.

İşte bayram ve işte
gecelerdir yağın kar.

Alnına kurban kanı mı çalındı şair?

Ankara, 1987

Cüzzam

1.

Alıyor gecenin müstantikleri yaşamanın sorgucunu
kayaları haykıran karlı dağ uykusunda
vurulunca kınlıveren yürek şahlanıp kendi kendini
boşluğa vuran küheylân birdenbire yokluğunda

Karanlık bir şehirde yağmuru öncü kılarak
hüzne iç geçirip tebellüğ ederek kederi
bir sen mi kaldın salınarak giden civan,
bir tek sen mi çıktın gecenin gerdeğinden?

Hayata merhaba, yokolan şehirlerin varoşlarından
Bulvarların âdeta yürüyen ordusuna merhaba
Bir gülü koklayıp güneşe bakanlarla birlikte
alıyor gecenin müstantikleri yaşamanın sorgusunu
merhaba!

Günü kederle terketmek gerek âdet üzre.

2.

Kaldırdı köprüler, çekildi iskeleler heyvah!
Duvarlar daralıyor, gök basık, yer yarıldı
eksiği de kalmamış kıyamet tasvirinden
beni çekip çıkaran güzelim takvalarım.

Ölüyüm ben, derimde en katı bilekçeler
çürürken bu acının okşarım gül yüzünü
/Saati sorduydular bir kapalı çarşıda
karanlık güneşimi uykudan uyandırdım./

Dikilip durmak gerek cüzzamın leylisine
yiğitçe bu çığılı vurmalı dağdan dağa
paslı bir çivi gibi çürümüş tahtalara
geliyor ne pınarlar, ne sular yardan yara.

3.

Bir söğüt dalı çıplak üşüyor gecelerde
gibi sende yüreğim kerem et asi çocuk
nehirler azgınlaştı ağlamak günleridir
bu su pusu kursun

korkusuyla uykumuza
su

gök emdi yer uykusu
deli gömleği ağaç
ağaç gölgesi uyku
ölümleyiz seninle
yüreğimizde korku

Sen söyle güzelim yâr göğü nasıl yırtmalı?
Nasıl vurmali yahut yerin bağrına kargı?
Kangı kapu cengdürür, bu kapu kangı kapu?
Yeri nasıl delmeli, göğü nasıl yırtmalı?
sen söyle güzelim yâr, güzel yârim sen söyle.

4.

Ağaç tohumu
yazısız bir kâğıt
bir sabah göğü gibi duruyor zaman
haşarı çocukların oyunundan önce.
Sanırlar
ve mâlihulyâlarla dolarken
en son boşluk
karanlığın ceremesi çekiliyor döşümüze
oysa ki
küçük bir çocuk
masal dinlerken erir
çığlığı doldurur sokakları
yaz günleri.
Kışı avucunda tortop eder.

Bütün bunlar
bir kuru söz müdür canım?

Ergimiş madenler çıkarıyor
donarken buğusunu
hayatın haritası çiziliyor toprağa
alırken gecenin müstantikleri
bir çağın sorgusunu.

Malatya, 1983

Çetele

Biz günüşiği görülmedik çağları da yaşadık
taze bir yaprak olarak devrolunduk yıllara

Akçeler eskidi yalnızca
alnımız kölelenmedi.

Ey açlığını soluyan Kitmir!
korku,
hamamböcekleri gibi giriyor
gönlümün kuytularına.

Yine tavanarasına çekiliyor şairler
söz cambazları
geceyi gündüz gösterme ustaları
köpük avcıları

gecenin visâlinde soluksoluğa
İnce tellerine kotarıırken akları
saçım.

Eyvâh ki vâh geceye
geceyi gönlümde
bir kor gibi taşıdım.

Ben nice yenik
ve güçsüzdüm dünyanın karşısında Baba,
yarı canlı bir solucan gibi dolaştım
yazı ve hüznü
sırtımda taşıyarak
dağlı şehrin sokaklarında

ölü bir balık olarak
geçtim nehirlerden

yokettiğim duyularına
basarak geldim

canımın acısıyla yatıştırdığım isyânı
etime geçirdiğim
tırnaklarıma gömdüm.

Bu çetele mi kalacak benden geriye
yalnızca
hüznün dipsularında gezinen bir denzialtı olduğum
gözlerim buğulanarak baktığım toprak
gerçek rengiyle kutuplaştığım yaprak
delikanlı adımlarla arşınladığım dünya
unutulacak mı?

Bir kireç beyazlığına sığınmıyor
herkes
maskeyle
Ben bunun'çün yenik
ve güçsüzdüm dünyanın karşısında Baba.

Çiziktirdiğim çetele bir hayat sundu bana.

İsyân;
içinde
kocaman bir çığlık taşıyan
dolunaydan bölüne bölüne çıkan
hilâl
gecede bir su çağıltısı mıdır?
Çivi yazısından unutulmuş bir tablet
dağlarda yankılanan
ağıtlar, kargışlar, üzünçlerle yaşayan
bir söz yumağı mı?

Kapkara bir samanyolu gibi
çiziliyoruz geceye evlât.

Yollarda da düştük karanlığın peşine
gümbür gümbür
kalbimizle gerilettik geceyi
zifirleri yırttı gözümüz.

Âh, kara karıncayı
ayırdeden geceden

Bir kara gözümüz
civan bakışımız
yeğni yüreğimiz kalacak bizden geriye
kalırsa evlât.

Bir çetele tutuldu gençliğimizin encamında
dimdik yürüyen bir şair silueti kaldı
karanlığı buyur eden yollarda

Benden bu şiir kaldı

Gönlüne dizgin vurmak ne mümkün
ne mümkün kişneyen taya.

Malatya, 1983

Kadim Rüzgarların Savurduğu Toprak

1.

ve
kadınların eskittiği yüzüm öldü.

Bir otel odasında yarın gecede
sevgilimin
mahzun ve kırık bakışına gömdüm onu,
aşkı bağışlayan rüyadan sonra

onyedi yaşındaki delikanlının
yani
her zaman yanında hüznler
aşklar ve acılar taşıyan
günlerin
katledilmiş yüreği kondu göğsüme

bu sonuncusu değil

uğrumda ölen kadınların
bu sonuncusu değil

ellerinde sevginin merhemini taşıyan
acı günlerimi yâdeden soluklarıyla
bir şairin
katlanılmaz hüznünü yoğuran

âh, uğrumda ölen
kadınlar.

Yollar bitti
yokoldu araçlar
ve ben eksik bir resim olarak
kaldım burada

adıklar adanan
kurşunlar döktürülen
kurbanlar verilen
nazarlar kovulan

yaralı bedenimle.

2.

ve kadınların eskittiği yüzüm oldu

ne kaldı
beni karabasanlara bağışlayan
ne kaldı?

ne kaldı
hızına kapılıp yitilen ırmaklardan
ne kaldı?

belki bir sanrı olan
kayan
ağın
yıldızdan.

Ustaların duvarlara koyduğu son taş da bitti
bitti yanı geceyi
korkunç bir çığlığa dönüştüren
mezmûrlar bitti
yüreğimi hançerlerle susturup
uğrumda ölen kadınların sonuncusu da.

Seni yolculuklar döndürecek geldiğin yere
içinden çelikler fıskıran hâddehânelere

öpüp de başına koyduğun nimet onbeş yıldır
koklayıp rayihalara garkolduğun karanfil

her altından geçtiğinde cennet olan gökkuşağı.

Şimdi yeniden
dönüp sararmış eski resimlere
yeniden, yeniden
bir daha yakala
mutluluğu emdiğin o kadîm sineyi
hayatı çavlan kılan
oğunduran güneşi

seni göğsünden
bir yorumcu olarak çıkarmadı mı?
Gökyüzünü heceleyen acemi

dur
dinle
ve yürü
sevgilinin kırık göğsüne
aşkla ve sevgiyle
şad kıl onu
rüyaların okuttuğu öğrenci.

3.

Hâlâ birlikte sevdiğiniz
o özel açılmavi
son kalesi yüreğinin
aşka göndermeler yapan güzel nehir
seni
yolculuklar döndürecek geldiğin yere.

Kalbine dön
hayata bir korugan olarak
kalbine, yani
ölümlerin erittiği musallaya.

Seni seviyorum / demek çiğ düşmeyecek
sevgilim, sevgilim / demek çiğ düşmeyecek
acıların harman olduğu başımı yatırıp kucağına
aşka kurban verilmiş bir genç ölü olarak kucağına
öylece gülümsemek / demek çiğ düşmeyecek.

Kalbini
küçük bir kuş olarak
yaraladığım kalbini
unutup kaldığımı hatırlama şimdi
ağır bir taş oturt acının kuyusuna
kıyısını terkettiğin denizi unut şimdi
gel
yaşlı bir zeytin ağacından öğrenelim hayatı
yüzyıllık gövdesinden her yıl
şıvgınlar çıkarandan

her ân yeniler kendini
sular
akmakla
unutma.

4.

Aşka karşı tükettiğim sabırlara
eyvallah

af diliyorum
yüzünü taşlara savurandan
ölüme ağlayandan
bundan başka gök yok. Bu belli
seninle nefsim arasına cennet girdi. Bu belli
biliriz ki duvarlara astığın masûm
ve mahzûn bakışıdır, biliriz.
sevdâ tüter hanemizde.

Bundan
başka
savrulan toprak yok.
Besbelli

Manastır (Yugoslavya), 25.8.1987, 03:30

Yazısız Bir Fotoğraf İçin Şiir

Vay beni

ipince
ve hilâli
bir hançer göğün yüzünde
kaldırıyor hüznün ordularını
Kudüs gibi sürgün
Afgan kadar can

Vay beni
vay beni
elleri sabır gülleri
yetim, öksüz
ve kocaman gözleri
çocuklar
cenneti sarmışlar
azık olarak bellerine
Filistin'de.

Toprak
mazlum yüzleri sarmalayan
gebe toprak
biliyor
değdiği yerde sular fişkırarak
soylu hincından sevdânın

Şimdi
şafağı yürekleriyle boyayan
yiğit ve mazlûm
ve sınırında cennetin
uçuşan ayaklardır onlar
değdikçe alınları
umut kokan toprağa
parıldamıştır esmâ-yihüsna

ve
karşılarında
korkak, namussuz ve hünsâ
bulanık bir keder olan
zulüm durmaktadır.

Onlar göğün altında
bir dağ kadar dimdik
ve cesur
gökyüzünde hilâli bir hançeri
sabrın taşlarında bilemektedir

ve zulüm
kara katran taraflarındadır yeryüzünün.

Malatya, 1980

Malcom X

Yeryüzü yoktur karanlık, mühürlenmiştir gökyüzü
ürkek bir Afrika doldururken esir gemilerini
katı imparatorluğunda acının, hüznün mülkünde
kolay kırılan bir nesne olan kendi kalbinde
ve artık her zaman kırılacak olan kendi kalbinde
ey horlanmanın kalebendi, dikedik bakmaklar şehzâdesi

Bir tarih kitabının sarı sayfalarından fışkırıyor
bütün bunlar; kırbaçlar, mahzenler, pamuk tarlaları
kendi rengine hazne olmayan rahimlerden geçen
alnın ihanetlerinde yitirilmiş meydan muharebeleri
kamçılar direnen bedeninde saldırganlık belgeleri
dudağında talanlar her saat kurban edilmektedir

Sokaklar çizildi çaprazına, çocuklar silindi
aşkların yokedildiği yerde ölüm bütün haşmetiyle
açıldı tozlu bir sanduka olan vebanın kapakları
ey gök kanayan yerine yatırıyorum kalbimi şimdi
ki bir kuşun kurşun buğusuna benzeyen gözlerine
silinen rengiyle çocukların künyesi yazılsın

Nedense acılar geliyor dilime acı kelimeler
zincire vurulmuş bir bedene utançla isyân edenler
kadim bir nehre buhar fokurdayan resim yani
ikiye bölünen göğsümden akıp gitmededir
sorular gibi sarktı suratımızdan önce güz yaprakları

birbiriüstüne Amerika'ya kara Afrikalar düşmektedir

Al bu şiiri cancağızım serâzât sokaklarda gezdir
kafa derileri yüzülmüş bir tutam kızilderiliye söyle
bir beyaz kelimeydim ben eskiden utancımdan karardım
aşkın, kalelerden üflenen bir sur olduğunu da söyle
bilinsin has çeliğin cevherinde saklı olan giz
biz Malcolm X, biz; bizim olmayan yeryüzünde hepimiz.

Alex Haley anlattı
elleri ceplerinde Malcolm X'in
yeryüzünü çiğnerkenki fotoğrafını:

“Sonra *El-Hac Malik El Şahbaz*'ın
mezarının üzerine gece indi
bir zamanlar *Malcolm X* denen
bir zamanlar *Malcolm Little* diye bilinen
bir zamanlar *kırmızı oğlan*
bir zamanlar *iblis*
bir zamanlar *hemşerim* diye çağrılan
ve sonunda müslüman olarak gömülen
El-Hac Malik El Şahbaz'ın mezarına gece indi...”

Oğul vermiş bir kovanın ilk balını yiyordu
şaklatarak damağını hayatın doruklarında
yaşayarak yaşamak ey güzel yaşamaklar
yeryüzü yaygısının bir ucuna umutla sokularak

Cesaretle giriyorum beyaz sayılacak yüzümle
Harlem'e

sahi yüzüm beyaz mı?

Malatya, 1984

Afrika, Afrika...

Zenciler için ıslanınca beyazlaşan alfabe
zenciler için karanlıkta bembeyaz Harlem
zenciler için karanlıkta beyazlaşan Harlem

Gece bize yatak kılmıştır yalnızlıkla günahı
kocaman ellerimiz karanlığı yoklayıp yoğurmuştur
mükedder olan, yani yazılan bir rahim doğurmuştur
yani acıyan, terleyen bu kara rengimizi yani
korkunç çamurlar olarak yağıyorsak dünyaya

Kendi rengini yayıyor açık denizlere birdenbire
bir mürekkepbalığı okyanusu düşman kılmıştır kendine
Malcolm X kalın kenarlı gözlükleriyle dizilerde
yalnızca yedi kez dönmek gerekiyor dönülecek yerde
Uyanıp gözünü oğuşturmak için aydınlığa birdenbire

Malcolm X
seni
taze bir dal olarak
yatırıyorum şiire

ben çocukken
resimlerin
dış politika sayfalarında gazetelerin
uçaklardan da uzundu bacakların
ve kocaman gözlüklerin

Bembeyaz bir papa ve bembeyaz gökdelenler
büyütülmüş alabildiğine, küçültülmüş ekmek
bir elinde sayfaları çürütülmüş İncil var idi
altüst edilmiş bir Afrika öbür elinde.

Malatya, 1984

Hacılar'ın Yetmişbeş

Her gece düşümüzden özgürlük atları filân geçer
dar koğuştta çırpınan sıkıntı saatları filân geçer

Bir yorgun küheylândır yitirmiş süvarisini zaman
güzelim akşamlarda batan güneşler, elliki kâatları filân geçer

Bir tören yürüyüşü rap rap ve uygun adım
titretip yeryüzünü katları metrenin, askatları filân geçer

Kesin ve sert komutlar birer küt kasatura
girer gibi eğitilmiş bir yaraya ölü adam suratları filân geçer

Ölü deniz içinde üç ay gözleri kısık balık
oyunanırken bu oyun yandan yöreden bunalım tiradları filân geçer

Eyvallah zorunluk oteli hoşça kal şimdi
ol kışlanın ortasında da bir gün özgürlük atları filân geçer

İzmir, 1975

Baskın

Bağışla, bağışla ey duyarlı kuyu
her çıt sesiyle kabaran bu hor korkuyu

Gizlenip kaya diplerine parpazlanan yüreğe
sürülü bir tedbirdir acı öd suyu

Bu çiçek bozuğu deri en olmayacak yerde
kim bilecek gergin yumruğu çözen kuşkuyu?

Mağ'ra değil zifiri bir yoldur gidilen
namluya mermi sürülürken hazırdır beş duyu

En ince yürek zarımıza vuruyor mızrağını dünya
bir dağı abanıyor üstümüze sürdürürken sorguyu

Bağışla, bağışla bittiğinde bu biteviye çizgi
yüreğini yoketmiş bir adam durduracak burguyu

İskenderun, 1976

Palanka

Bırakıp gitti beni duygularım, yüreğim soğudu
boşluğum tükendi. Bir dağ korkunç gürültülerle
kimselere duyurmadığı seslerle dağılıp yokoldu.

Her sabah güneşten önce doğan yeryüzüne
unutulan uykulardan ve hatırlanmayan rüyâlardan
artakalan, dünyaya başkaldıran ben değil miyim?

Sana sözüm yok köklerime nektarlar yürüten
zamanın her dilimine beni ekleyip, beni çıkaran
hamd ellerinden uçan kelimeler, söylenmeyen.

Bir ortaçağ ürkünçlüğüyle çıkarım palankamdan
kar yağar, yollar tıkanır, zaman uyuklardı
ben yüzümü soğukların kamçısına tutar
unuturum kısık gözlerime sığdırdığım dünyayı.

Şimdi böyle kılınçların vuruşunda boynum
vebadan yokolmuş bir şehrin kıyılarında ben varım
ben varım, ellerim var; yanlış zamanlarda yaşamanın.

Malatya, 1983

Uçmak

Gece onları konuk etmedi çadırına, sabah da
ne yer türâb oldu ayaklarına, ne gök örtü
tükenmez gözlerini, ki kara gözlerini mıhladılar duvara

duvarlar onları anlamadı.

Yalın sözlerimizi çıkarmış değildik torbamızdan
binveren ekinlerimizi henüz saçmamıştık toprağa
biz biliyorduk nice yıllar bize rahimdir yeryüzü

kayalar bizi anlamadı.

Her boğazda serin rüzgârlar ve iri yazlar bulduk
yer yakıyor ve gök kavuruyordu, bunu biliyorduk
yani ki bize va'dedileni, tüm güzellikleri yani

dünya cenneti anlamadı.

Kum yığınları geldi oturdu yüreğimizin köşesine
hüzün geldi, aşk, Leylâ ve ayrılıklar geldi
ben bu dünyayı tozu toprağı silkeler gibi
silkeledim üstümden

şairler beni anlamadı.

Gökyüzünden yeryüzüne
bendim kanat çırpın güvercin.

Malatya, 1983

Kum

Gece

Gece
kuytularda konaklayan akşamın konuğu
yatırları süpüren, ortalığı toplayan
toprağı okşayan, otları koklayan
deli.

Ankara, 1988

Sınır

Akşama sorularla yaklaşılır
hicrânla
atının başını okşayan bir binici olarak
girilir geceye.

Ankara, 1988

İzin

Ne buyurdu
şiiir üstüne ince pırıltılarla
çeliğini yansıyan bir kılınca
dilini sürüp dünyaya dönen
neye ruhsat verdi?

Malatya, 1984

Anası Yok Çocuklar İçin İkinci Şiir

Analar yaslar başımı toprağın yurduna
dünya yıkılır
yeryüzü tükenir
rüzgârlar şakırdar alnımızda
bir tutam kokudur rüyâlarımızda
analar çabuk kırılır.

Ankara, 1986

Gök ve Duvar

İki sınav geçirdin, iki kez geldin amana
sonsuz bir karlı dağda kan damladı kana
onbeş yaşında vurulduğunu unut ortak
aşklar uğradı mürur' zamana.

Malatya, 1983

Bağrım Ateş Pazarı

Gelsinler, gelsinler leş kargaları, akbabalar
tommiks ve teksas okuyucuları gelsin
atıp havaya bir kâğıt gibi redkit okuyucuları
bir kurşunda yüreğimi
ikiye bölün.

Ben o filmlerde kahraman kovboyun
oka karşı
mermiler sürdüğü kızilderili
yalın, vahşi ve ıslık
çalmasını bilmeyen

yüreğim kin oymağı.

Malatya, 1983

Dağdağa

Kanım nasıl dolanıyorsa damarlarımda ölüm de öyle
kendi ilmince alıyor kara toprak rahmine, bildiğince
gün doğuyor ve işareti verilmiş bir yarış gibi hayat
nasıl bitecekse birdenbire, işte öylece başlıyor.

Malatya, 1985

Bedel

İncecik karlar düşüyor nicedir sana kavuşan düşlerime
takılıp düşüyorum kaç defadır korkunun ecel eşiğine
sonra kar, ardardına durgun yüzünü seriyor yeryüzüne
cesur bir adam çıkıyor yüreğimin yırtılan yerinden.

Malatya, 1985

Kendini Yusuf Gören

Bu gece ben de yazdım

Geceyi kuduz itin
leşine yine yazdım

kanlıcalar kurdeşen
kurda kuşa yem azık
veren toprağa yazdım

Bahr-i muhîr coştı da
geldi vurdu kumlara
ben kumsalla denizin
öpüştüğü yere yazdım

Durup durup yürüyen
şöyle bir geri dönen
elleri salkım saçak
gövdesi başak gibi
boyu bosu selviler

hasılı ve hülâsa
taşa duvara yazdım

Bir yürek kalıbını
sevgi dolu kalb yapan
ana, baba ve çocuk
bir aileye dağıtın
yaratan Yr'e yazdım

Baba bugün, yavrurur ey
eyvah ey, eyvah ey, ey
ay ışıkında çarmıh
gün ortasında dal dal
yeşeren dre yazdım

Geceyi koy deniz geç
hırkaya bin as seç
iki düğüm bir turaç
bir keklik, bir kırlangıç
çöpten yuvaya yazdım

Baba ben niye yazdım?

Kayan geceye yazdım
oysa niceye yazdım
sorsalardı söylerdim

Bu gece ben de yazdım.

Malatya, Kasım 1987

Ölüm Bile Aşkile

1. Baskı, 1995, Sanat Yayınları

Yaprağa Değen Kıradı

Arınma

Rabbim,
Seni düşündüm
anladım
sevdim
Kalbim mutmain oldu.

Ankara, 15 Eylül 1994

Ağaran

Sen geldin gökyüzüne
Bir dolunay oturdu

Geçip giderken günler biteviye
Güneş toprağı yakıp suyu eritiyordu

İyi ki öptün baharda daluçlarını
Yoksa bu çiçekler nasıl olurdu

Sürüp giderken yeryüzü toprağını
Eş koştun kuzuya kurdu

Bakışının sonsuzluğu değdi de
Bir damla kabardı deryâ oldu

Yazı çekiçleye çekiçleye bakırcılar
Kış birbirine benzetiyordu

Geceleri cırcır böcekleri
Eksik tamamlayıp eğri düzeltiyordu

Birdenbire boşluğunu hatırladı insan
Göğüs kafesine kalbini koydu

Büyük günahların kayasından kopup geldik
Ayaklarının altına. Toprak böyle oldu.

Ankara, 1994

Rahle

Ne önemi var doğum yerinin, yılının
Biçime gelmiş başaklarla; kiraza ağ, kaysıya ben düşmesiyle
Kalbe umut tohumları eken rüyalarla
Söylenir benim namım

Adı bile
İnsanın içine korku salan
Kargasekmez, sakaltutan, ziyaret
gibi amansız geçitlerde bir umarsız yolcu
Kış günü
adını
saatlimaariftakvimi'ne bakarak hatırladığımız
fırtınalardan geçerek gelmiş
bir ahirzaman masal adamı

Dostluklar sunuldu, düşmanlıklar doğrultuldu
göğsümün
geniş ovalar gibi sevgiler emen toprağına
kalbime
kılınçlar çekildi kınından hınçla
yumruklar sıkıldı öfkeyle
Ne sen geldin, ne kokunu savurdu rüzgâr
Ben kaldım meydan savaşlarının ortasında
yapayalnız
bir başına

Ne önemi var ölüm yerinin, yılının
ben Cumali Ünal'dı olarak kendi mezarıma
kendi hayatımı okuyorum
ayakları yok bir rahlenin üzerinden.

Ankara, 6 Mayıs 1992

Sudaki Kendi Yüzüm

Bir gün sararır dal, düşer yaprak, dağ soğur
Serin yüzüm toprağın kehkeşanına değer

Köşkler ve eski konaklar, yangın artığı evler
Gibi mi kara kuru, sönük, gerçeksiz gider

Kalsın benim gidişim bırak kopsun tufanım
Dağ düşüp deryâ yansın, gök de yere kapansın

Konuşsun sâdik gece ay, gün ve yıl kaybolsun
Bir kuşun öttüğü ân bir şair de vurulsun

Hep bir koca kartaldım ve hep kendi göğümde
Her gün dinleyip durdum kendi masalımı

Küçük bir çocuk gibi, balon ve şeker gibi
Elini öperim dünya bayramlar yaşar gibi

O gün herkes dağılır yine derildiğince
Serin yüzüm toprağın samanyoluna değer

Ankara, Aralık 1991

Üryan

- Fethi Gemuhluoğlu için -

Gün döner, yallah! geceden bir ırmağa dalar
Yüzer mi, boğulur mu, çırpınır mı belli değil

Dağlardan baktığın bu şehir ölüsüne, heybetle
Acıyarak. Bir Köroğlu öfkesiyle hörelenerek mi?

Kendi doğurduğun rahmi kayalıklarda her akşam
Üç kerre kızıl kanla yıka, üç kerre kutsa, tütüsle

Koca ırmaklar doğuyor benden, bu naçiz bedenimden
Beynimden, yüreğimden kadim sulara karşıyor şiirlerle Türkçe

Sen söyle yüzünü doğuya çevirip o eski güzellemeyi
Çiçek devşir dağlardan hayata teberrüken

'Üryan geldik, gideriz!' İyi ki dedin ve söz bitti
Eteğinde cümle mahlûkatın sırrını taşıyan bir tutam tohumla

Geçilmez bir doruk gibi göründüydün dağların dağı
Aşkı ancak aşk aşar bir derkenarla, hicran hicranı

Ankara, 1989

Anahtar Kelime Aşk Mezasında

Anahtar kelime a ile başlar
okyanusa değer bir adamın sözleri
sonra erir
okyanus olur

Öfkeni bırak! Nefsi dizginle ve sus
Sabrı sağlam tut

ki unutuş

korkunun göğsünde dünyalar kadar
bir nefesin birdenbire
bırakılışıdır

Gidip gelen medd ü cezr'i anma
rüyaların sırrını açar o kaçış
safra atış

Cennet tâamlarından bir sofraya
indirildi duamıza
vah ki devrimizi tamameyledik üstadım
ceset olarak

Yar dahi kılınç üşürür gövdemize ağyar ile
ay aydını gönlümüz şavkır şevkilen
gözümüz aşar karanlığı
'Deryâya!' diyor bir ses 'Deryâya!'
ırmağı geçtik/üryan olduk
dilimizde bir şiir demeti
mezcûb hediye

Korkunç eksik ve yalnız
kaldığımız
şu dünyada
dünyanın İstanbul'unda
kendi hüznümüzdür mayalandığımız
böyle biline
geçerken kendi köpüklerimizden
bir tutam kavruk söz yumağı
bir duman yüzyıllarca
savrulur bizden geriye

Aşk
en üste
en üste ulaştıran
anahtar kelime ne?

Ankara-İstanbul, 3 Şubat 1993

Ben Doğduğum Zaman

Köslerini vurarak ölüm mü geliyor ne
borusunu çalarak
kılıncını şakırdatarak
ritmik adımlarla yaklaşarak
tozu dumana katarak
ölüm mü geliyor ne?

Denizin olmadığı her yerde
biz varız
bir varız kır serçeleri

Bir karabasan gibi bitiyor
her şey
biraz serseri
biraz da meflûç
kavuzlarına gömülmüş bir arpa şimdi

İpeğini burarak ölüm mü geliyor ne
akşam kuşlarını, sabah kuşlarını
zerdüşti yaratıkları uyandırarak
otların üzerindeki kırağıyı buğulandırarak
su sesli bulutları kırarak
çağılıtları susturarak
ölüm mü geliyor ne?

Keçe külahını kapatıyor bozkıra akşam
rüküş bir kadının yüzdeyüz gereksizliği
kınında paslanaduran bir eski kılınc
gibi anlamsız

firakın cevriini biz dahi çektik

Sîm ü zer'i* koyarak ölüm mü geliyor ne
her devre çağdaş
ününü kutsayarak
ayın yarıldığı yere bir mim koyarak
güneşin tutulduğunu unutarak

Denizi yara yara
ve dahi
ve dahi göküsleyerek suyu
nutfenin künyesine
ölüm mü geliyor ne?

Ölüm geliyor ne saçlarımı yolarak.

Ankara, Nisan 1989

* gümüş ve altın
hayatla
aynı anda
aynı bağlamda
anılmıştır.

Madem ki Aşk

Madem ki aşk
aynıca ayrıkotu
değdiği yerde kök salıyor
gövde büyütüyor yüreğimde

İşte böyle! Sevdâ
bir bahar dalımı
ince
ipince
tutup öpünce
bir gül açıyor günboyu
sessizce

Gözüme bir dolma tüfenk gibi
vuran ova
çılgılığımıza yankı veren dağ

Bir aşk her zaman kurşunlandı
bahar boğazlandı
hörelenip yürüyen delikanlılıktan
ne kaldı?

Şimdi
peştemal kuşanan bir çırak
hangi yitik türküleri söyler
gezer durur çarşılarda, arastalarda

Aşk bir kokudur
bir yürek tıptısı
kırılmış bir kızilderili
ezilmiş zencidir meselâ

bir çiçek adı
aklıma gelince söylerim
ama dağa ait
ama yabanî

Şiiri durduyor akıl
kalabalıkta kaybolmayan bir tutam saç
/açık kestane
savrulan bir boyunbağı
/kırmızı
aşk divane olmaktır mı?

Gafil ölüm, cahil ömrüm, vay ömrüm!
Koskoca bir ormandan ibret almadıysan
bir tohumu say ömrüm
ki
aşk
kendi bedenini aşmak-
tır ömrüm

Günbegün çoğalan bir şey var
her an artan
bizi yalın
ve kıvrak hayata çakıştıran
kendi ekseninde dönen mermi
günbegün artan bir şey var
hayatımızda

...ve birden inkıtâ!
kendi namlusunu patlatan bir tabanca
artık uçamayan bir çift kanat gökyüzünde
beynine kurşun sıkılmış bir at
durulan bir ırmak durduğu yerde
boşluğa üfürülmüş bir avuç toz
hayat

“gencidik
yeni yağmış kar gibiydik”
diyen ihtiyar
işte aşk bu konumda yürürlüktedir
ölümden sonra

bir damla su gibi sonsuz
cam gibi kırılan.

Ankara, 25 Nisan 1989

Külleri Gömülen Kuğu

Dudağından başka gözler de taşıyan kadın
kendi anlamı üstüne ölümcül sorulara
hayata dair cevaplarla
durgun bir sonbahar gölüne hazan damlalarını
biteviye damıtan kadın

“Aşk rastgele!” gecenin bir yarısından sonra
dünyadan korkmadan, çekinmeden yaşamadan
hey karınca! Sorguladın, yeryüzüyle anıldın
bir örs, bir çekiç, bir kızgın demir gibi
dağdağası odaları dolduran, evleri genişleten
yürek. İşte bu ekseni yaşamının, derileri yüzülmüş
kanlı, kavî bir çizgi şiir bedesteninde

dudağından başka melânkoliler de taşıyan kadın
gri bir gökle şakırdayan denize
tüller örten, sisler dolduran, dalgalar serpiştiren
hep aynı noktaya mı bakar bu sfenks?
yalazlanan alevine tenin, saçın rahvanına
yani aşkın uçsuz ovalarına dört nal giden
atına aşkın
çevgânına

“vira” ne demekse bu?

Ama, bu çığlık ıslanmış gemici kitabında
korsan yok. Bilekbağları, kılıç şakırtılarıyla
bir rüyadan uyanıp denize karşı göğsünü şişiren
şair adam! Bak şimdi birdenbire ve nedense
her sevdânın sonunda bu doymaz kelle avcılarını

Kendinden başka yalnızlıklar da taşıyan kadın
bir soru işareti bunca mutluluğun ortasında
endişe

cesedimize sardığımız bağlar, kalbimizde yatan mumya
fişkırır o resimden ayakları bukağılı, gözleri bağlı at
her akşam güneşiyle yıkanıp oynadığın saat
sal bu sessiz göğşe kafesler içre güvercin

Hangi gün, hangi gün, hangi gün?

Ankara, 30 Ekim 1990

Çıngı

Üstüme seriliyor gece
incecik
dal gibi bir kadının
esmer buğusu olarak
yavruağzı, bebeksoluğu
çıtırtılar çıkararak

Ne orman, ne deniz, ne de gökyüzü
bu satranç oyununun tıkandığı yer
pata! Ama yalnızca hayata
Kanıyor
yeni sağılmış sütün çılgın buhanyla
çocukluğun üstüne kapatılan kaya

Nirengi

incecik fişkırın beyaz süt
bakır tasın ritmik sesine
sen ey, bedenimin tınısını karan toprak
sen kayalık vadilerde
karanlık ölümü soluyan ay
vay ki kendi hayatımdı öpüp durduğum serap!

Bak

bir çıngı düşüyor kuru dallarına
bir antik ülke kadar uzak çocukluğumun
bu rüzgâr
silip süpürdü her şeyi
Bir tek acı direndi
aşktı artakalan
büyük yangınlardan.

Edirne, 6 Temmuz 1993

Sen Vardın Gittin Birden

Ölüyor gibi oldum ölüm lâfın gelişi
kalbim, nabzım depremde, soluğum kesik şimdi
söz dinlemiyor dilim, rengimse uçmalarda
sen gittikten sonraydı, hayret, yine duvarda
bir gülen göz baladı.. ölüyor gibi oldum

Sen gittikten sonraydı ayaklarım soğudu
bedenim kaskatıydı, gözümde iki burgu
bir güvercin resmettin masmavi gökyüzüne
sapsarı kır çiçeği devşirdin üzerine
ve ardarda uçuşan iki güzel kelebek
ölüyor gibi oldum... sen gittikten sonraydı.

Ankara, 2 Kasım 1990

Bir Uzak Düş

Bir uzak düş, bir başlangıç, bir ada
çılgınlıklarını, çılgınlıklarını unutmuş odalarda
deli dolu çıplak tayları sürdüğü kayalıklara
bir tek kendi çıkmış çağıldayarak suyla

bir uzak düş, kanı heyheyleyen eda
içindeki kurdun zincirlerini çözüp yalnızlıklarla
baygınlıklar iki kişilik bir dünyada
dağ çiçekleriyle, kekiklerle, hüsnüyusufarla

bir uzak düş, cânâ!
yüzün solgun ışıklarda yitik, buzlu camlarda
saçında yağmur buğusu, gün kokusu, su durusu
ilk bulduğum günkü fotoğraflarda

bir uzak düş, kırgınlıklarla
tüm ordularını sürmüş savaş alanlarına
geriye çekilen köprülerin ardında
yalnızca ben kaldım kalakala
bir de bir uzak ada.

Gökçeada, Yaz 1990

Uyuyormuydun

Uyuyormuydun? Bir tarih kitabının savaşlar, vebalar ve krallar kotaran sayfaları arasından sana bakıyorum. Hayatıma. Geçmişim bir çırpıda geçiyor gözlerimin önünden. Geleceği bilmiyorum. Önce şu soru: Kaç yıl yaşayacağım?

Altmışüç yaşında ölmek istiyorum. Genç ve yaşlı değilken altmışüç yaşında öleyim istiyorum ve kırkdokuz doğumluyum. Her acı büyüktü benim için. Acılar yaşamayayım artık. Ya da sabr-ı cemil.

Uyuyormuydun, sen ey güzellik? Uzun, sarı bir saç. Gülen mavi gözlü incecik bir kız. Bir rüya. Yılların ardarda eklediği kabukları kaldırıncaya hep bu ince sevgili. Benim: Zalim, gaddar, kara. Şavkım yok, aynalar kırık. Sana hüznü verdim. Ürkek serçe sürüleri bir çırpıda.

Uyuyormuydun? Yalnız ikimiz yaşasaydık yeryüzünde. Beni alıp alıp kayalara gümbür gümbür vuran bu gümbür dalga, çılgın sel olmayaydı. Gözümün çektiği fotoğraflarda insanlar hep flü, evler belirsiz, akçe yok, altın ve gümüş bilinmiyor olaydı.

Uyuyormuydun? Ben hep seni aradım. Çılgınlıklarda. Bir yetim çocuk dizinde ağlamak, kokunu almak sıcaklığının parlamalardan çekip aldığı bu çılgın at. Sen de ağla yetimsin ve bir yetim çocuk gibi. Rüzgâr almayan bu koyda. Yani aşk. Kadim sevdâ. İnanılmaz gibi. Yirmi yıldır savrulan bu köz, külsüz. Bedenimden ve ruhumdan parça parça yanarak. Güneş hangi burca girdi? Ay nasıl? Deniz. İpek ve ibrişimlerle gecenin alevinde bir şehriyân mi? Bıçaklar doğradı kalbimi, külüngler dövdü. Dokunma.

Uyuyormuydun? Bir köz mü şairlerin sözü? Yüreğimde kum fırtınaları. Seylâblar. Seylâb ne? Sadece bakışarak.

Uyuyormuydun? Biliyorum uyumadığını. Dünya, bizi esir alan dünya. Mangır.

Uyuyormuydun? Geceyarısı. Alnına binlerce onur, aşkım.

Ağlayabiliriz, ağlamalıyız.

Uyuyormusun?

Kekre

1.

bir yalnızlık uyuklar dizlerimin üstünde
hüznün kapılarında yüzyıllardır kilit var
başaklanan son elma diş izimi taşıyor
bende kalan son sözcük, son sözcükse sonbahar

dağdağayla bir dünya kıvrılıyor içimde
'yeryüzüne süzülen kuş'luğu özlüyorum
kendisiyle kirlenen bu dünya bir kere de
bir bulut deryâsında yunup gitsin diyorum

senin için koşturdum sanki hergün bir rüya
yorumuyla kavrayıp alır götürür beni
hergün kalbime yatar bir cavlak, bir melamî
bir hayat keşkülünde alır okutur beni

günbegün eriyorum bu katran kazanında
son soluğum ulaştı aşkın sürdüğü yere
bir beyaz tay terliyor ovanın dörtnalına
kekre bir tad taşıyor yitip gittiği yere

aynalara şavkırdı yüzümün yakışığı
ben şimdi o sayfayı bilinçle kapıyorum
bir hardal danesi âh kadar kalbimde günâh
yunup bitene kadar dünyayı yaşıyorum

bir hüznün tortusu mu bunca yıldan geriye
sıktığım kayalardan bir keder hülâsası
tek bir görüntü kaldı savurduğum harmandan
bir de kara geceye akan ay nehirleri

yüreğim yangın yeri kavruk, kara yıkıntı
közleri avuçlayıp alevler söndürmüşüm
ev ev gelmiş üstüme bu kâbus geceleri
korkularla kalmışım şehir haritasında

konuş artık üryan gök!konuşalım yüzyüze
belki de bana doğdu o bildiğiniz güneş
sular benim'çün aktı, kar kokusu dünyayı
sadece benim için beyazlara boyadı

silinsin yüreğimden şu törenler, şölenler
yokolsun ilkgençliğim, o kekre tad kaybolsun
bu kutlu yarayı ben bin şanla gezdireyim
dünyanın künyesinde bir de acı bulunsun

Yitik Çağın Sultanı

İşte oğlum ölüm kapımızda
ve görüldüğü kadar uzak
bir dağ değil bu
dedi adam

ve yine
yirmisinde genç bir duman gibi
kırak olan sevgili
sansuz ovalar ufkunda çoğalıp
kırak olan sevgili

Veyl!
Adına tarih düşürüp
nakşettiğim
taş yazı silindi
dedi adam

Ulu çınarlar gibi
beton blokların sancısıyla
yavaş yavaş
devriliyor yüreğim

yavaş yavaş

yine yar

Bir tutam yağmur sonrası toprak kokusu
bir tutam hüznün demeti
onur mayası, can bedeli, aşk göğertisi

yine yar

2.

aşk bir buhurdur
ve dostluk mühür

3.

sen ey sözü
altın varaklara yazdıran simya
dağları zonklatan duyarlık
sana
merhaba!

Ankara, İlyaz 1991

Hep menevişlenen bir silah gibi
taşıdım seni ömrüm
sonsuz kederlerle solukladım gökyüzünü
bir âh gibi ömrüm

Her sabahı dokuyan gri gergef sen durma
bir bozduman çökert şehrin üstüne
çöpünü, cûrufunu hayatın
günlerin artığını yağmala
yak ey nar tutsağını, yak!
Bir yanın dağ
bir yanın ırmak

yokolsun şehir!

Ankara, Temmuz 1993

Uçsuz Bucaksız Bozkır

1.

Ve dünya bende dahi tamam oldu
dağılan toprakla savruldu hayat
attığım adımda yokolan şehir
üstünde atık üstüpler ve bayat
yosunlar çürüten nehir
sana elveda, yanık bozlaklar eşliğinde
ölü bir sudan geçen paslı yüzyıl

Beni ancak kavruk yüzünü dünyaya
sonsuz acımlarla seren derviş gömer
cesetten terle birlikte fişkırان köpek
zarif bir vedâ öpücüğüyle sana elveda!

Önce askerlerle geldi bu salgın tifüs
ve vebâ tabelası lâbirent sokaklarda
az görünen silik mührü ölümün fermânlarda
bir yangıyeri gibi göğsümün annacında

Yüreğime dokunan bir güzel gün ağladı
sıcağa zerkolunmuş o heyhat çocuklukla
bir bozkırda yürüdüm alnım güneş yanığı
bavulumda acılar ve aşklar, kırgınlıklar

2.

Ölüm benzeri artçılarıyla gelir akşam
atardaman hüznün bu hayın mağdûrluklar
çıkan son müşteridir gecenin kapısından
çocukluğum, her zaman iç çekmesiyle meşhur

Ve dünya benden dahi usanıp gitti
geçti gitti çılgınlıklar, çılgınlıklar
yadigâr kaldı buhuranda tüten şiir
bir de ana kokusu salan eşsiz rüyalar

3.

Ve bende bile silinip gitti dünya.

Ankara, Mayıs 1989

Bir Çiçeğin Sureti

Ey usta acı! Akkor kelimeler sür yaramıza
sözle dağla
öv ve kutsa hüznü
kargışla
bu obur hayata olan aşkımızı

Ey titreyen teli yüreğimin
Kitab'ımın sayfaları
Sûre-i Yusuf'ta bu sabah
gözyaşımınla ıslandı

babamı andım

Gözlemcisi gibi durduğum hayatın
bir usta yaşayanıydım
yapayalnız, birbaşına
tufanını gören Nuh'tan kaldım

Kendi güvertesine yüklediği kendini
Kendi kıyılarından hızla uzaklaştıran gemi
okyanus diplerine sunuyorum
bu dünyayı gören gözlerimi

Ey kanlı sifteh! Bu kendi ölümüm. İlk kez
üstüne destan söylediğim gökten sarkan
ben soylu kamışı bu yokolan sazlığın
Bedenimin veylinden geçirdiğim çılgınlıkla
keşki çocuk olaydım

Keşki çocuk olaydım
bir rüzgâr esse ben dağılaydım
yazını ve kışını Barguzu'nun
yeniden/aynı yerde tekrar akan su gibi
çocukça yaşayaydım

Ölümde duracak gibi bir çılgın atım

Kalbimde bir çırpıda uçan kuşları
ürküten kendi hayatım
belki sarsak ve küstah
ve biraz da serseri
her filmin sonunda ağlatan anneleri
yine sade ben varım
her şafakta kurşuna dizilip şairlerle
her sabah güllerle açanım

Bütün kanatlarımı geceye adanmışım

Çok sevdiğim her şeyi yadigâr bırakmışım
hokkayı ve diviti kalbim, senin kanına bandım
akıp giden geceye ne acılar yazmışım
ne takılar takmışım
eyvallah ettim aşka, baş kesip bağır bastım

Sellerden artakalan ben bir çaykara taşım.

Ankara, 23 Temmuz 1993

Kançanağı

Halepçe'den beri,
Mevsim kıştı, dağ soğuk, ölüm arkalarında.
Büyük kaçgunda...
Yüzbinlerce insan, onca can
Çocuk hep çocuk; her yerde ve her zaman.
Kıyamıyor, koynuna alıp da koklayarak uyuduğu
yeni ayakkabılarının çamurlanmasına
Dağyollarında...
Acılarla... olsa da...
Tepside taşıyor ayakkabılarını
Tepsi başında...
Bu bir fotoğraf.

Ağlamak
haber vermektir acıyı
yavrum, kadersiz
televizyon ve gazetelerin
oyunlara kundakladığı çocuk
mayasız ekmek gibi yedin güneşi
sokakaralarında cumartesileri
sevdâyı sardın serine pazar günleri
hüznün ordularına yenildin bütün hafta
ki
şimdi
sana dillendi acı
yandı tutuştu yüreğinin kuleleri
yandı tutuştu yüreğinin akkor telleri

bir duman dili kaldı konuşmadığın
kalbinde fokurdayan lâvları püskürtsen yeryüzüne
her şey bir örnek: Kızıl kan denizi!

Hayatın puslu yollarının
çamuruyla nakışla ayaklarını
da
Yahya'nın başı gibi tepsilerde gezdir
ayakkabılarını
dağlarda
bu mağrur bakış en çok sana yakışır
bu küçümseyen gülüş dünyaya
doruklarda
ne onurun heyelâna uğradığı bilinir
ne sevdânın erozyona

ovadan bakanlar için mor
puslu ve yoğunlaşarak ardarda
sis denizinde yüzer dağlar
dünyanın kirini, pasını
ilgisizliğini, alçaklığını
temizler dağlar
insanlığın ayıbını
gizler dağlar
Bu yüzden yücelerden
kopan parçalar
düzde unufak olur
ki
bu yüzden toprak kaypak
aşk kayadır derler

İmbikten geçiyor söz
kelime bileniyor
belgelerken yürüyüşünü koca tarih
senin bu bakışların
konuşman, inceliğin
kırıklığın
bütün şiirlerde aynı
Kızılderililer böyle konuştu *Yaralı Diz*'de
Yeni Dünya'ya taşınırken köle gemilerinde Zenciler
Sibirya'ya sürülürken Türk Halkı
böyle mazlûm
böyle vakur
belâlı sözler bıraktı dünyaya
daha niceleri bırakacak!

Şimdi senin devrin
yollarda
kırılan ve unutulmuş çocuk.

Ankara, 1991

Gözyumma

-Alaeddin Kürün için-

Sanki
ayağını bastığın yerden başlardı
yerküre dönmeye
gök soluklandığın kadardı
bakışlarının devletiydi dağın eteğindeki şehir
yalnızca sen yürürdün caddelerinde
ömür
sadece seni akıtan nehirdi
ey yürek kalıplarıyla biçip
yiğit ve kavî
aşkile teğelleyen terzi

Yazları atsidığı, gübre, ayak kokusu
toprak duvara serpilmiş su kokan
kışları
kaysı çekirdeği kabuğu çıtır çıtır
meşe odunu yanan sobalarda
kıvınlı dumanların eğittiği çocukluğun
bu karanlık/bu izbe/bu unutulmuş ülkesinde
civîl civîl yüreğiyle
oynaşı sokaklarda kalan küçük çırak

ancak
sineklerle eğlenebildiğin
ve ancak
kuytulu böcekleri bildiğin
ilîk açıp düğme diktiğin
dükkanların
arka bölmesinden
yüzlerce yıllık bir çıraklıktan sonra
yeryüzüne fırladın

çıktın
ve gördün ki
kabına sığmıyordu dünya
onun'çün mü
sen de sığmadın dünyaya

Seni en çok
dağlarda tek başına
inatla
kayalardan fıskıran yalnız ağaçlar mı
anlatmalı insanlara?

Hem ölüme döndün yüzünü
hem yaşamaya
mevsimler birbirini kovaladı
yazı yaz
kışı kış gibi yaşadığın şehirde
bütün vücudunla tartıştın
tartıştığında
tekmil kalbinle durdun namaza

Sana yakıştı mı ne
sağlığın gibi
hastalığın da
mahfice ağlamaklarınla

Sende ölüm bir şiir gibi
yaz günü bir su başı/sözgelimi Horata'da
ağaç gölgesi gibi
her kelimesiyle yerliylerinde mi?

Ey yürek kalıplarıyla biçip
yiğit ve kavi
aşkile teğelleyip
sıdkile diken/ölümü berkiten terzi.

Girne (Kıbrıs), 10 Eylül 1988

Kuşlar Şairin Gözü

“Sevgilim nefesini tutuyor çünkü şiir yazıyorum
bilmiyor ki
ben şiir diye
sevgilimin tuttuğu nefesi yazıyorum”
diyor eski çağların bilge şairi

Gökyüzü nefesini tutuyor çünkü üşüyorum
lâcivert kubbenin gümüş ve yuvarlak bir ayla yırtıldığı
hiçbir şeyin sebebinin olmadığı zamanlarda
oyundan kopan çocuğun geç akşamdan utancı
takılıyor uçurtmanın kuyruğuna. Koşudan
yeni dönmüş tayların yürek çarpıntısıyla
tutuyorum ellerini sevgilim çünkü şiir yazıyorum

Çünkü şiir yazıyorum sevgilim
toprak kokuyor, gece şakıyor, ay ağıyor yüzüne
sevmediğin kekik kokusunu gizlice doldurup ceplerime
o verimli tarlalar gibi geniş yüreğine
usulca bir cinayeti yatırıp gelsem de
gülüşünü yayıyorsun bu muzdarip şairin ülkesine
çünkü şiir yazıyorum sevgilim

Çünkü şiir yazıyorum sevgilim dağarcığım dağlar
heybem omuzumda
her kuytu köşesine bakmak istiyorum
benim olan dünyanın
merakla

yüzü kuş dolu gök; mavi, beyaz ve buğu
bulutların üzerinde bir akşam güneşi kızılığı
gül yaprağından damıtılmış
bir damla aşk iksiri sabaha karşı
benim yüreğimle şu kızaran dünyayı karşılayan
hep susuyor, hep susuyor
susuyor her şey
ve sen nefesinin tutuyorsun çünkü.

Ankara, 24 Eylül 1993

Aksak Akan Su

Bu gece ay
kişneyen bir tayın
yelesinden süzülüp
ölümden âzâde yüzüyle balkıyor dörtnal
aşkın kimlik olarak sorulduğu yerde
çeliği maviye vuran güvercin
bir sevdâdır bildiğim
o çok bilinmeyenli soruna karşılık
dağların secdeye geldiği gece

Beni her insanın karıldığı yere göm
alçalmış ve melâmî ağzıyla
her ip benim boynuma geçti çünkü
her kılınç başımı ayırdı bedenimden
kurşunlar benim kalbimde
oklar göğsümde, oklar

Benim bütün suçlular
bilinen bütün suçlar
öldürülen mağdûrlar..

Ne şekerim yüksek
ne de ritmi bozuk kalbimin
elime tutuşturulmuş bu antik haritada
sembollerin anlamını bilmiyorum

ekmek nasıl istenir, suyun karşılığı nedir
ve kayaları yontan dalga hangisidir
bilmiyorum

kutup yıldızına göre
yön
tayin edemiyorum

Karınca yuvalarının ağzı nereye bakar
hangi mantar zehirsizdir
buğday ve arpa başağı birbirinden
nasıl ayırdedilir
hayvanlar çılgınca niye kaçışır
büyük âfetlerden önce
bunu da bilmiyorum

Bir su gibi av'cumdan
akıp gidiyor hayat

bunu biliyorum.

Ankara, 6 Mayıs 1992

Zünnar

Sana hep baktım, unuttuğum bir dil misin diyerek baktım
Ne varsa yüzünde hüzünden başka ne varsa silerek baktım

Çok ünlemler sözler taradı beynimin ipeğini âh!
Sevdâyâ koydum başımı, her dem aşkı bilerek baktım

Hep vav gözüm, çatık kaşım, dargın yüzüm, benim sırrım bu
Oklar, kurşunlar gelirken üzerime döndüm gülerek baktım

Bas diye kalbimi koydum belâlarda incinmesin için
Uçtu gitti ayağın bu yerleri, izinde eriyerek baktım

Ağaran bir körfezdi yüzün gece mümkün hercaî
Katişip karanlıklara yokolan cismini severek baktım

Söz tutkunu şakirdini bırak incitsin hayat
Güzelim aşk! Büyük yangınlara ateşler kürüyerek baktım

Bu güzellik seninle ilişir pencereye, çiçekler dallar açar
Baharlar, yazlar gelir, 'başka gelen var mı' dönerek baktım

Unuttuğum son acı, son kırgınlık, son şekvâyı eksikli
Beklenmedik bir konuk gibi ben de gelerek baktım

Zünnâr kesti belimi, sırtımda yük bu şiir, ölümüm
Sana hep baktım, unuttuğum bir dil misin diyerek baktım

Ankara, 1988

Sarıca

Artık
sabahlar umutlandırmıyor
utandırmıyor akşamlar beni
umarsız
dağın koynunda yatan bir siklâmen
İstanbul bile, yorgun kayışlarla eski bir arabayı
sürükleyen yaşlı beygir İstanbul bile...
beni yenilemiyor gökyüzü, yağmur ıslatmıyor
yitik aşklarımın üstüne doğmadı yine güneş
mağrûr
gür ve siyah!

Gövdem
yaşlı ağaçlarla birlikte bir
eski şarkı. Kesilince
yanısı yıkılmış yalı konağı
sararmış fotoğraflar gibi
ucu kıvrık, hain ve metrük
belki biraz izbelerden ama âh!
bir talaş kokusu

Özsu yok gürül gürül damarlardan akan
hayat kesik

Oysa
gençken ölmeli insan, gençken
gencecik bir ağaç gibi ölüme direnirken
tırnaklarıyla kayaları yontan bir ceylân gibi
dipdiri ve edebince
gitmeli
gideceği yere

Seni
yüreğimi dağılayan
çok iyi bildiğim türkülere sarmalayıp
emanet etmeliyim geceye
ölümün ellediği her yeri nirengi belleyip
öpüp kutsadığım bu kalbi
bağışlamalı
bir avuç danı gibi bırakıp gitmeli hayatı
kuşlara
hele güvercinlere...

İçine
şarkılar, çılgınlıklar, çılgınlıklar karışan
şu durgun yaz günlerini
çekip almalıyım bâkir geceden
artık
kalbim kadar büyütüp sevdiğim
geceye yaslanmalıyım
ve sormalı:
Niye ölüm çıkıyor karşıma her yerde

karada, havada, denizde
ölüm çıkıyor karşıma her yerde

Birbirine karışmış
ipleri çözerek
izleyerek/dönmeye çalışıyorum:
Kendime x Kale'me x Ülkeme
: Kalbime

ağıtlar çökelttim, hüzünler, âhlar!

*Gökkuşağı yıkıldı ve samanyolu çöktü
En son kekik kokusu bırakıp gitti seni*

*Al bu rengi ulula unutma bu kokuyu
En çok sevdâ okuttu, aşk da eğitti seni*

*Bir gün hatırla şimdi dağların dokusunu
Gonca gibi tükenip vazoda yitti seni*

*Ölüm bir söz söyledi sözlerin hulâsası
Bir göz açıp kapadın yaşamın bitti seni*

Yağmurdan arta kalan
hain toprak kokusu
gibi bile değil bu
hiç bilmediğin bir şehirden
geçerken geceleyin
varoşlarda zifiri
yürek tıptırtısı
ilk köpek sesleri mi?
Geçti gitti

Aşk, inanç, umut, rüya
ve belki her şey olan bu sonsuz şiir
hayat
ölüm
hepsi, hepsi döndüremez yolundan

kendi
kuyusuna
dalıp

aşkın ve suyun geçtiği damarlardan geçerek
yeraltı ırmaklarına karışan
bu güzel yüzlü kalenderî dervişi.

Tazarru

Ay değirmi, gece mavi
gel de yan kalbim
uçup giden gençliğine
bu cılız ışıklarla
şimdi böyle dağlara vura vura
bakıp bakıp ağla

Sahibi var zamanın. Sahibi var
buharın ve damlanın, sesin ve rüzgârın

sahibi var

Bir yaz gecesi denize karşı
koy canını yanına
sal kalbini sulara
bırak yakamozlara
ay değirmi, gece mavi
gel dayan kalbim

Ay yarıldı, gün tutuldu
gel uyan kalbim
sineğın kanadında, kökün şefaatinde, yaprak

saltanatında

her yol ölüme çıkan lâbirent/te mola ver
acıya ve hüzne ayarla duyargalarını
yoksulluğa
yokluğa

iinin yünlerini çoğalt, kabart, at hallaç!
Sürgün olduğun şehre dönüp bakma
o köpek leşinin güzel dişlerini de unut
bir ılgıt ılgıt koku toprakta, ıslak
bunu hatırla

Ay yarıldı, gün tutuldu
gel uyan kalbim

Gün bitecek, ay sönecek
imtihan kalbim.

Marmaris, Ağustos 1991

Şehre Bir Dağdan Bakıp

1.

Bu hep söylenmiştir
şehre çöreklenen dağdağa, ölüm ve karabulut üstüne
hep doğaya yönelik çözümler getirilmiştir
şehrin de boş durduğu söylenemez
teknokratlığını, entelliğini, bohemliğini
politikacılığını, gazeteciliğini
ve bürokratlığını kuşanıp iri lâflar
ve aklıbaşında bir mantıkla
saydam, açık, mukniymiş gibi
savunma amacıyla hücum eylemiştir

Suç işliyor ve suçluyor şehir.

2.

İyi ki döndün
seçilmiş sözlerini ocaklarda harlatıp
simyayla
göğsümüze madalyalar
takan usta
iyi ki döndün

bir kızıl gülün yapraklarını
talan eyler gibi
dağıttılar beni
içkalemde bir mağaraya çekilip

yazılan ve çizilen
kaderimi beklerken

Feth'abi'nin yetimleri olarak
Hacıbayram güvercinleri
ve ben

Bir şairin üstüne böyle çöker ölüm
biliyorum
korkunç bir yalnızlık duygusuyla
uzletle
insanlardan kaçıp
yakarmalarla
yorgun cesedini aynalarda gezdirirken
kopardığın çığlık
kendi mağ'ran bile çok gelir olur.

İyi ki döndün
yüreğin aşkın sultasında, yüzünde sevgi hâleleri
ellerin başı fermânı
iyi ki döndün

3.

Bir yüksek fırın gibi saklıyorum kırgınlığımı
soluyarak ve harlı
bu küçük kız çocuğunun arsız öksürükleri arasına
sıkışan yüreğimin parçacıklarıyla
Öldüren olma! Öldüren olma! Öldüren olma!

Ölen ol!
Fitne zamanı

mağdûr ol
vurul
toprak da bir firarî gibi düşsün yanına
aşk bir sela gibi, seda gibi okunsun yüreğine
o ki doğduğunda
ayışığı yudu seni terli yaz günleri
bakire bir beyazlığa yatırdı karlar seni
akşamın bile unutulduğu saatler oldu
kuşların çekildiği, suyun sızlandığı demler
eve dönmeyen çocuk! Herkesler arar seni
dönerler köşe bucak
arar bulurlar seni

Alnında bu gökyüzü atlası
kabarmış bahar kokusu dağların
belki kekik
belki açık yeşile sığınmış sürgünü
daluçlarının
başının üzerinde batan bir güneşin vakarı
mağrur ol
vurul

küçük çocuklar temizler babalarını
beklenmedik hastalıklarıyla çünkü
çünkü; çocuk koca bir adamı
tutunduğu
koskoca bir dünyadan
minik parmaklarıyla
ustaca koparır
çekip alır
babalarının kalbini yıkamak için gecede ayışıyla
çocuklar hastalanır
akşamın mühürlediği bir uçurumda şimdi
sen
kendi renginle simgeledin
çalı diplerinde
bir tutam ürkek
serçe sürüsünü
babalarını ve serçeleri
sever çocuklar
çünkü

4.
zehroldu
aşımız, ekmeğimiz
insanın yüreğini söküp alan her şey
şehroldu
yüksek yüksek duvarlar çekildi hayatla aramıza
durmaksızın koştuğumuz kendi lâbirentimizdi
bloklar, daireler, eşyalar
televizyonlar, gazeteler
politik, ekonomik, sosyolojik
sportif yazılar
zonkladıkça büyüyen haritalarda kendi kalbimiz
bir yaz gecesi yıldızları seyredip uyumak
su şırlıtları
dağdan şehre bakıp her şeyin nasıl
küçüldüğünü görmek
yağmurdan sonra toprakkokusu
gecenin göğsünü öpüp ilerleyen dolunay
hatırlatır
yaşanacak bir hayatımız olduğunu
gözümüzü
gözyaşımızı
ve kalbimizi

şehir
boğuyor beyin damarlarımızı
sürekli
zamane sayrnlıklar olarak zerkoluyor canımıza
eksozdan yükselen bir mavi duman
plastik
petrol türevleri
toprağı, havayı, suyu kirleterek
bize yasaklayan

5.

Kendini düşün
sadece kendi kalbini
tut ki tekbaşına olduğun şu dünyada
senin kalbini yıkıyor tüm denizlerin dalgası
arınıp, aklanıp bir tören gibi
bir bahar dalını koklayacaksın
kayalara çaldın dünyayı dilendiğın çanağı!
Artık bundan sonra
bir gümrah ırmaksın
bir emir kipi olarak sesini
şehre duyuracaksın

264

6.

Var yürü cennete sevgili aşk
yürü var
şehirler, caddeler, bulvarlar
bir çırpıda donansın gösterişsiz çarşılar.

7.

İyi ki döndün
ölü yüreğimize
taze dağ havasıyla
iyi ki döndün
yeni bir anlamı bağışlayarak hayatımıza.

Ankara, 1990

265

*Ölümün Ustası da
Hayatın Çırağı*

Yanarkuş

Issızlığın perisini çağır taş duvarlardan
Al beni
Al kuştüyü duyarlığımla kanatlarına
Gecenin koynundan geçir gütür uzaklara
Ses ver ki
Toprağın el ayak değmemişliği bozulsun
Boşansın sarı namlulardan ölüm saatinde duş
vurulmuş kurşunî kartal çaresizliği solusun
Yankılansın uçurum köşebentlerinde yanarkuş

Yanar kuş
Uçar kelebek
Beyaz yerinde donar cilâsız karanlığın
Sürünen solucanın patlar kalbi
Dikey ve pürüzsüz camlarda başlamışken vuruş
Tut beni
atırdayan dallarımda ne bu baykuş?
Al beni
Al düşlerine göm
Yollar zincirlerime kalebent diyorum

/uzamaz gayrı

Karlı dağlara takma yürek yerleştirdim habersiz
/Neşter körebelerindeki yepyeni buluş
Yetersiz görme bu hasretliğimi yanarkuş

Yanarkuş
Sınavlar acılı değil zannettiğin gibi
Bütün mesele falcı kadın, telve, yol üçgeninde

Ver falcı
Ver bana umut
Al sana istediğin kadar kuruş
Anla diyorum
Anla ki üç günlük dünyada
Üç günlük arzular girer köstebek yuvalarına
Günahlar yayla rüzgârınca ılımlı
Mantık hisse tuş

Al beni
Al bu kirli dünyalardan
Götür uzaklara yanarkuş.

Erzurum, 1968

İskilipli Âtîf Hoca

1.

İşte uzak yollarımız
Şimdi şahdamarımdan yakın
Ölümsüz kitapta elim
Yeşillerin yeşilindeyken gözüm
Kim tutar beni?
... Bırakın!

O
ulaşılması güç
ve bilinmez nedeni
Yağlı ip
sehpa
ve Âtîf Efendi

Bir kanatlı kuş
Savaşçılıktan daha çetin uykusuzluk
ve düş:

gözlerde şavkıyan nur
sana geliyorum

bekle

ve dur-

ma!

Yok durma duruşma
Ayağıma bir idamlık sehpa gibi
takılan dünya

Yüzü aktan daha ak
ve şehâdette parmak
Ölümsüzlük alnında parladı ilk
Büyük ve Bir Allah
Bir
Bir
Bir/den
Boğaza geçti kendir

Güçsüz zamanın
Güçlülüğüm karşısında ilk bozgunu değildir bu
Çağlardır ve nicedir
Kaç kez
Kaç yerinden boğuldu
Onlar öldürürken
ölmez olan doğruldu

2.

Nadas tarlaların
Ekilmez toprakların çoraklığında
Bir tükenmez kalebendir İskilip
li. Li li li
çağrılısın

Ben İslâm oğlu Âtîf yetmişüç doğumlu
Bir büyük boğumlu zamanın
boğazını sıkıyor

Etrafı ağartırken
Kendimi tüketiyorum mum örneği
li li li çağırıyorum
ve diyorum:

Ben tohum
Başım
Başların en üstünde
Al beni toprak ana
Al beni
Al
Koma diken üstünde!

Koy beni temel taşı
Ör duvarcı ör
Onlar ölür yanımı öldürdü
onlar

Bir sağır
ve bir kör.

3.

Bu oyun böyle gider sanılırdı
Şimdiye dek sürdüğünce
Gözleri kara
Gözleri keskin Âtuf'ın
Gördüğünce
duyduğunca
ve bildiğince
Karanlığın zararını delegecek besbelli
Ak alın
ak ten üzre
Çatlat tohumun gayrı
Ver beni toprak ana
ver beni
ver
Bekletme diken üzre
İşte uzak yollarınız
Şimdi şahdamarımdan yakın
Ölümsüz kitapta elim
Yeşillerin yeşilindeyken gözüm
Kim tutar beni?
...Bırakın!

Erzurum, 5 Temmuz 1970

Eyo

*- Eyo güney taraflarında bir eşkiyadır.
Kadere inanmışlığı parlar kapkara yüzünde...
Ve de Allah'a, kanununa... -*

1.

Bir yepyeni yaşamının ucunda
Bölün parça parça zamanı
Başucunda beşik sallansın mavi boyalı
Yeşil gözler hem göğü bölsün
Hem karanlığı
Koskoca bir kin aşılaysın ninni yerine
Tohum tohum ekin
Baharda ne buğday gibi
Ne arpa gibi yeşersin
Her şey kocaman bir sevgi büyütüp beslesin
Ananın ak sütü yavruyu
Yemyeşil otlar kuzuları
Dağ başları ateş/çobanlar için
Eyo'nun gözleri kin

Bir mavzer gölgesinde sallayın beşiği
Atın minimini parmakları tetiğe
Gözleri perçinleyin nişan deliğine
Böyle büyüsün bebek
Herkes yürüsün sevgiyle doğru koşaradım
Hep su akıtsın pınarın oluğu
Göğün mavisini yağmur
Bütün kanlar yeryüzünden silinsin
Ama Eyo çocuk
Ölü babanın intikamı yüreğinde
Yaban güllerince büyüsün
Eyo'nun gözleri kin

Her geceye bir gündüz köprüsü
Her sonluya bir sonsuz
Gözler deli, delişmen
Gözler düşünceden uykusuz
Kalpler katı
Ve korkusuz
Ne Allah korkusu işlendi
Ne elif elif sevgi
Gece geceye
Gece kan davasına açıldı sonsuz
Çakmak çakmak yanan gözleriyle
Eyo beşikte bebek
Eyo dağda eşkiya
Ne kesilen parmak yetişti
Ne şeriat imdada
Babanın vurulduğu yerde yattı ilk
pusuya insanlık için
Eyo'nun gözleri kin

2.

Bir bulut koştur yerinden
Ak güvercin kanat çırdı semaya
Eyo eski Eyo değil gayrı
Sığmaz dünyaya

Hep bir şeyler sürünür durur düşünde
Ateşe doğru koşar ışık böcekleri
Bir çocuk durur; tüysüz, gencecik
Geçer Eyo'nun dağlarına
Durmaz yerinde
Gayrı o kaçır
O kurşun atar olur jandarmaya
Sonra 'kanun' mu ne derler, o sorulur
Sapsarı bir namlunun ağzından
Yaşamak öylesine güzel, mavili yeşilli rengi
Eyo'nun gözleri sevgi

...Her yağmur sonunda bir güneş köprüsü
Muhammed'in çağrısı karıştı geceye
Gece ilk gündüze aktı belki de
Doludizgin bulut boşandı, doludizgin
Son kitap yağmuruyla ıslandı Eyo'nun dünyası
"Tu.." dedi, tükürdü son kinini karanlığa
Eyo'nun yüreği temiz
Düşmansız, kinsiz, hilesiz
Böylesine dilsizleşmemişti taşıdı taşıyalı mavzer
"Allah!" dedi, "sabır!" dedi
Kör geceye tükendi
Eyo'nun gözleri sevgi

3.

Bir yepyeni yaşamının ucunda
Uzatın çağlar boyu zamanı
Baş ucunda beşik sallansın mavi boyalı
Yeşil gözler ne göğü bölsün
Ne karanlığı
Koskoca bir sevgi aşılaysın ninni yerine
Gergef gergef işleyin
Çöldeki vaha
Topraktaki gizli define bulunsun
Geceler gündüzlere
Günahlar sevaplara köprü olsun
Ne bıçak yüreğe dayansın eskisi gibi
Ne parmak gözü oysun
“Toprakla - su” gibi insanlar
Birbirine kardeş olsun
Bir güvercin kanat çırpın eskilerin üstünde
Ak mı ak
Sıcak mı sıcak
İlk defa secdeye eğilsin başlar, ilk defa
Dudağa değsin toprak
Eyo kinden uzak...

Malatya-Erzurum treni, Ocak 1968

Bu şiiri, Siverekli yaşlı bir adam anlattı, ben kendi üslûbuma göre düzenledim 1968’de.

Geceydi. Malatya-Erzurum trenindeydik. Çetinkaya’da çokça bekledik.

Eyo’nun hikâyesini anlattı; on sekiz yaşında bir şair olarak bütün dikkatimle dinledim, Eyo’nun, eşkiya Eyo’nun macerasını, ayın aydınlatıldığı kampartmanda...

Şimdi 1994’teyiz.

Yirmiyedi yıl geçti aradan.

Bu şiiri, Eyo’ların ve Türkiye’nin kaderi değişsin duasıyla alıyorum “Ölüm Bile Aşkile” adlı kitabıma.

Bu işin tek çözümü var çünkü; Aşk...

sadece aşk ve yalnızca aşk.

Bizim İçin Ağıt

Söylenmedik ne kaldı şu gökkubbenin altında? Eğer yaşanan olayları önemsiyorsak bilmeliyiz ki, çok az ayrıcalıklarla aynı olaylar yaşanmış, yorumlanmıştır. Sonsuz bir çavlına doğru yürüldeyerek giden ırmağın üzerinde incecik dal parçaları, sapsarı güz yaprakları, ölü hayvanların yarısı yokolmuş leşleri; yani 'artıklar' bırakıp gidiyor hayatın telâşlı alanını. Bir çocuk henüz anlayamadığı olaylara hayretle bakıyor, sıkı sıkıya tutunmaya çalışıyor da bu arada hayata. Bakışa göre değişen bir 'hercümerc' veya 'nizam'. Çoğu kimseyi ilgilendirmeyebilir deniz dibinin ilginç düzeni, zenginlikleri. Ancak yüzeydeki dalga önemlidir onlar için. Onları derin bir bakışa kavuşturacak olan şey 'şok'tur belki de. Sonbaharda suların kararıp bir utanç anıtı gibi gizlice akmak eylüllerindeyiz. Ölümse, olgun bir nar gibi yanlıp öz suyunu akıtmaktadır diri danelerinden. Yani kan. Bizim yüreğimizden; bizim korkan, debelenen ve örselenen yüreğimizden. Bir ağdır üzerimizde korku. Afrika'nın yiğit aslanını hayvanat bahçelerinin pısrık yaratığına dönüştüren ağ. Ölene dek direnmek, hiç değilse debelenmek gerek bu umulmadık, bu apansız atılan ağlara karşı. Güz gebedir ölümlere ve düşüşlere.

O
va'dinde
sadıktır
...ya biz?

Her şeye, yaratılmış her şeye yürüyor erozyon. Taşocaklarında bedeni parçalanmış kayalardan yükselen buğu, külünlere direnemeyen taş. Kavuşmaya duran toplumlardan filizlenen cemâat.

silahtan sözetmiyorum
karıncalansın pırl pırl menevişleri namluların
yaman olur acının kayalara oyulmuş hıncı
biz bir böğürtlensek ve ellere çıkmışsa karamız
yüreğimiz burkulup boğazımıza düğümleniyorsa kelimeler
ve zehir gibi sözleri yutuyorsak utançla eğerek başımızı
kesilen kara sakallarımızdan kan damlıyorsa
sararmış yapraklar olarak düşüyorsak güze doymuş
topraklara
bir bir
ve hüznün büyütülmüş haritalarını dolduruyorsak

biz varız
çoğalanız
on parmağımızı da asfalt yollara
koyanız demektir

bir sınavdır
ölüm

onlar ki dağılmış tesbih danesi gibidirler
ve onlar
'cahiliye ölümü üzre ölürler'.

Malatya, 12 Eylül 1980

Pera

Lütfen gel ve söndür oğlum
bu çok sesli dağdağayı
yaşamak: tavanarası
çın çın öter kahkahası
ölüm bodrum katlarında

İstanbul (Pera Palas), 29 Nisan 1989

Acısu

Bitik hayat! Kalbe vuran kargı! Anafor
Erişkin bir Bizanslı ayazmasında mağdûr
Yeorgios Francis'in anlatımıyla Paleologolos
yenik kral -o zamanki yiğit düşmanımızın-
Denizi bir kayıp su, aşkı yok, ölümü mağrûr
Özlemiyse, bir dost sesiyle süslenmiş güldür.

İstanbul, 29 Nisan 1989

Kavga

Kum ve hecîn
kendi çölünde yalnızlığı
görmeyen resim
ansızın bir gölge
gibi
beliriveren cin

Mağara ve in
kâdim şehirlere
viraneler
yavrulayan güvercin

Nasıl geldiğim
belli buraya
bir kaderle
öyle döneceğim

Bütün bu her şeyler
ey beynimi kanatan şiir
niçin?

Ankara, 3 Şubat 1991

Gecenin Kanıtları

beni meczûb eden gece
yokmuşum gibi davranan acı

ay dolunay, gün küskün
en âsi şair vurulduğu gün

bir aşk mektubu, ölüm ilanı
savaş bildirgesi, anlaşma metni

gibi yüreğimi alıp götürür
son devler dönerken minik lâmbaya

ay dolunay, hayat nöker, gün köle
toprak sahtiyan işlemeyi bilene

İstanbul, Baltalimanı, Ağustos 1990

Doğaçlama

Çağırır ölüm beni
bırakır zulüm beni
önce toplayan dünya
eder bin dilim beni

gel götür gülüm beni

bitirir çalım beni
meyvesiz dalım beni
canımda odlar yanar
kavurur yalım beni

öldürür halim beni

suda kor sahm beni
ne eyler malım beni
elini elimde tut
bırakma yarım beni

Ankara, Kasım 1991

Akşam

soylu bir konuk gibi
getirdi dağ akşamı
ve sessiz etekleri
gezdirdi bağ akşamı

her şeyi geri aldı
kararan güne daldı
bir çocuk sesi kaldı
bir de çerağ akşamı

Çıkardı hüznü biliş
yenik orduyla gidiş
âh! ölümcül bir gülüş
kanlı dudağ akşamı

geç hayattan ve gündün
sana ne kaldı dünden
bu saat gördüğünden
çöz, çıkar, sağ akşamı

Ankara, Nisan 1989

Gecenin Ölüme Yakın Yarısı

Geceyarısı telefon
bir dost kırık sedâyla
adı Rasim

Bir dostun
bir şairin ölüm haberini
adı Cahit

Dönüp durmalar şimdi çıplak ayakla
biteviye
ve yerde cam kırıkları
adı Cumali.

Ankara, 8 Haziran 1987, Gece 01.00

Beyit

Ölüm bir hırsız gibi yokluyor yüreğimi habersiz
Biz hayatı sevdiğimiz gibi ölümü de ölümüne severiz.

Ankara, 20 Eylül 1993

Abdurrahman Ökmen için Şiir

Dağ gibi yaşadın kardeşim, dağ gibi
Çiçek gibi öldün.

Ankara, 16 Eylül 1994

Şiirine Bunu da Ekle

Haydi bakalım aşkı öğren, sevdâyı
Kalbin yüzyıllarca süren saltanatını
Gümüşü bir geceden artakalan hatırası bu
çocukların
Şiirine bunu da ekle

Çözemediler bile senin sırrını
Herhangi bir adam sandılar seni ve sokaklar
senin dışında cıvıldaşırdı
Sensiz de olabildi kavgalar
Uğruna ölümü seçmedi hiçbir âşğın
Hiçbir aşkın için intiharın olmadı
Yumruğunla sarsılmadı duvarlar
Sonrası... sonsuz çırpınışlar
Farkına bile varmadın nasıl ihtiyarladın
Sana n'oldu böyle birdenbire?
Sensiz dövüyor deniz kayaları, güneş sensiz batıyor
Nerde kühüne söz geçireceğın hayatın
Nerde?
Şiirine bunu da ekle

Şiirine bunu da ekle:
Kendi hayatını yaşamadın
Ne kafandaki, ne gönlündeki, ne hayâlindekiydi
yaşadığın
Sana kimler biçti, kimler dikti
Nasıl lâyıık gördü
Bu ariyet giysiyi?
Hep elbisenin dışındaydın

Şiirine bunu da ekle:
Sen asıl yaşamadığın hayattaydın...

Ankara, 28 Mayıs 1993

Kör, Sağır, Dilsiz Gibi

1. Baskı, 2002, İnternet Yayını

Şiir Herkesin Sılası

Adın, Aşkla

14 Ekim 1998:

Güneşin çocukları
ağartırken sırtını dağların
geceyi kanırtıp
öpüşlerle süsle kalbimi

ki
senden başka kim
nasıl
güpegündüz kılabilir geceyi?

ölürken bile
hayatı koklar
güz yaprakları

sen söyledin diye

hep aşka dair
vurgun gövdelerini
seğirte seğirte
meydanlarda ve cehri
adımı kişneyecek
kalbimin küheylanları

18 Kasım 1998:

Yüreğim,
kuytularda
tenhaca bakışan
utangaç
mahcup taze örneği

Lütfun çok lâtif/Filleri
yerle bir eder
gibi
kuş sürüleri

Bir genişlettin genişlettin ki yüreğimi
uçsuz bucaksız ovalara dönderdin
böle böle böle yalnızlığımı
gönül şenliğine tedbil eyledin

Kim derdi ki dokuz büyüktür ondan
senin sayılarını kim bilebilir?

Hep umut ektin yüreğime
her dem yeşil eyledin
sanki
su kıyısı göğertileri

Ben şiir getirdim huzuruna
Sevgili Sonsuz Nakkaş
Emrem Yunus alıç getirmişti.

Ankara, 1998

Son Harfine Alfabenin

Son harfine alfabenin
tahsin
yirmisekiz kerre
aşkolsun makamında

Dağlar dayanmazdı
çünkü
koca bir çınar da
kendi yolunda durmaksızın giden karınca

sıra sıra
yalnızlığa

Yamacımda
kütür kütür akan
su bile usanırdı
bir kartal olsaydım sabırlar kitabında

Çıkıp geldin masalıma
her yitik kahraman gibi
hemen ve gerekli
bendoldun coşup kabaran suyuma
sade sen vardın
bir yalnız kurt gibi ormanımda

taş olsa dayanmaz
denizler almaz
göklere sığmaz
der geçerdi sen olmasaydın
herkesler macerama

Ah başım, yoldaşım
şu simetrik yanan zamana
yalazlar taşıyan
benim kalbim
şairliğim

Yokum diyeceğim bütün antlaşmalara
bulutlara mühür vurma zamanında
gözümün bebeğine sığdırdığım dünya
ben dayanamazdım bana
sen dayandın

Sade
sana eyvallahım.

Ankara, 29 Nisan 1999

Cin.net

- Âtîf Ünalldı için -

Bu
denizin maviliklerinde yitip giden
ölü gömücü aşk!
Anlık sesiyle böcekleri
dışarıya
hayata
çağırılmayı bekleyen çırak

O
bir
çocuk!
Ne diz çöktü hayatın karşısında
ne eğildi
ki göreceğiz adımız okunduğunda
bize ne oyun edeceğini
geleceğin

Başverip sırrını devşiren derviş
içinde
ta derinlerde
kıvrılıp uyuyan
bir hüznün
kozasında
yanıp kıpırdadıkça
zonklamaya başlar dağlar
kan şoruldar
güneşin barbar çocuklarının geçtiği yerde
baş
gövdeden ayrılarak
karışır dünya sayfalarına

Karanıp nice deryâ
bir gün
dönünce evine gerisin geri
kader beni istemiyor artık
.bunu biliyorum.
kuru bir yaprağın simgesiyle anılıp
ucuz bir köle gibi yüreğimin
pazaryerindeki yalnızlığına
alışığım

Nedir
denizin şu kayalardan
alıp veremediği
nedir?

Kolum kalkmıyor
ergimiş gövdem
bir baştan bir başa dönemiyor sana
bir böceğin dünyaya karşı
hiç şaşkın
olmayan
beyni oturduktan beri beynime
yüreği yüreğime

Seni tutacağım elimi uzatabilsem
uzatamıyorum
göğsünden bir aşk bile çıkaramayan
kısır
seller mühürledi ağzımı/açamıyorum
bir ada yüreğim yalnız, yapayalnız
kendi kendinin konuğu
Güneş miyim, ay mı, gökyüzü mü?Bilmiyorum
gece yağmurlarının tarifesinde

Kendini tabir eden rüya
aşklarım benim, hüznlerim; hükmüm
umudu gönlümün
yüreğimin kesitinde
ölümü deşen yara

Beli kırık
yaralı bir kedi yavrusunun yüreği
yüreğim:Arındın aşklardan
çağla!

Vurul ve oğun
İnsansızlaştırılmış tampon bölgede
kendi sırrıyla anılan sar'a

O bir çocuk!
Aşkı ekmek kadar yorgun
su gibi aziz
dağla!

'O bir çocuk' olan çocuk
adını öptü baban
onurla
kalbini gurbete gömdü
günü gelince
çürüyünce sular
her çocuk gibi tertemiz
ağla!

Çağıldayıp gelen bir sel var dağdan düze
diyor ki:

Seni seviyorum!

10 Temmuz 1997, Marmaris

Hüznüm, Yurdum Benim

- Kendini bu şiirle ifade ettiğini, ölümünden sonra acıyla öğrendiğim merhum Muhsin Yazıcıoğlu için -

DENİZ mavini püskürt dağlara
alevini cilâlat. İstanbul'dan
dönerken Ankara'ya
sabah saatleri
Hereke'de
yangın artığı evleri mora karart
yeşili çıkart

HÜZNÜM yurdum benim
derim, bedenim
yenildim zenci gibi
öldüm kızilderiliyim

ENE'L HAK mı soyuldum
dünya durdukça durdum
bir ana dua eyler
onun'çün çapraz çekip
aşka nişan koyuldum

TOPRAK 'sen'im, 'senin'im
deme demlerindeyim
ben ki bir hükümdarım
yurdum ölümdeyim

YOLLARI geç ey yolcu, yolları geç, yolları
içinin yangınını apar
dağa, taşa
gökyüzüne
hüznün yüzyılındasın ya

YANDIĞIN yangınları yücelt ey derviş, yücelt
meydan istiğrakına.

*29 Temmuz 1996, İstanbul-Ankara karayolu
Hereke civarı*

Tarihi Hiç Hatırlamadan

İçinde seni
yalnız ve yenilmiş bir sultan olarak
taşıyan gemi
parçalanıyor
kayalıklarda

Güneşe
sesini dönüyor ağustos böcekleri
alçalıp yükselen bir koroyla şen
hiç hatırlamıyor bile bir yıl önceyi

Canlı, kara, yakıcı
derisini
atıyor
deniz kestaneleri
dipsularında
kayalıklardan koparılıp
kayalarda kurutulunca
artık sessizce süslüyor öteberiyi

Çam gövdelerinin, kozalakların ardılı deniz
ileride Sedir Adası
binyıllardan beri böyle sessiz
ama kıpır kıpır
her ikisi de birbirlerine göz kırpa kırpa
ihtiyarlar kadar dingin
gülümsemektedir

İnsanlar değişti mi?
Benden önce kaç kişi
bu mevsimde
bu demlerde
buralarda
iyi gitmeyen dünya işlerini düşünene düşünene
göğe
dağa
denize bakıp
bu sulara yitip gitti (mi?)

Rengârenk yeşile takılıyor gözüm:
bir yanda lácivert deniz
bir yanda gökyüzü sūtmavi
geçmededir

Aynı anda üç koku:
deniz
toprak
ağaç

Aynı anda iki iklim:

sıcaklık
havayı dolduruken gölgesiz
denizden dağa
serinlik dehlizleri

Aynı anda:

yaşamak ve ölüm
gel ve git

İzi kalıyor şimdilik ayağımın
toprakta
gövdemin işgâl ettiği bir yer var
boşlukta
doludizgin koşuyor
bir çift sevgi dolu göz meydanlarımda
kalbim kamaşarak yaşıyorum
icâzetsiz geliyor sevdâ
tarihi hiç hatırlamadan

Sadece
içinde, seni
yalnız ve yenilmiş bir sultan olarak
taşıyan gemi

parçalanıyor
kayalıklarda

7 Temmuz 1997. Marmaris

Güzdegüzel

Hep o yaz güneşi, ot kokusu, telâşi böceklerin
kuşların civıltısıyla bakışan çocukta

Hep aynı yerde uçuyor anı
asılı gibi
önce nasıl
ve niçin sonra
ama geçen zamana sürtünüyor
kışlar derin bir soğuk
yazlar dalgacı, tenhâlıkla

Kalbimin yenine silip o serseri çocuğu
bunu yalnız ben biliyorum
gizler gibi
kıyametim kopuyor; ben ölüyorum

Ortasından
dörde bölünmüş bir kurşun
döne döne
yine dörde
yine dörde
her biriyle binlerce vurgun yüreğim
binlerce vurgun yüreğim her biriyle

Nasıl sarsıldığımı duydum yeryüzünün
bir yaprak koptu daldan
ehven bir gülüşle kapıldı rüzgâra

Bu insanlar niçin batıp gidiyor acımın deryâsında
Hep su alan bir gemi mi hayat
kırk gövdesinden...

Uzun, upuzun bir aradan sonra
Neyse ki bir bölümü yaz güzün

5 Ekim 1999, Ankara

Sarnıçta Paslı Sarkaç

Saat yine birbuçuk
kanamaya başlayacak memurların yarası

Sanki bir amip
hayatı
sokarken biçimden biçime
bölünürken sıkıntılara
örgü
bulmaca
piyango
âh, kimse gelmeyecek buluşma yerine
umutsuzluk, umutsuzluk, umutsuzluk
kuruyan gurur şelâleleri
geride

Haberi yok, şu tarihsel
bir günün hüznüyle batan güneşten
otları bitiştire bitiştire
dalgalandıran rüzgârdan
yüzüstü göklere uzanmış şairlerden
ödünç alınan gözlerin hükümdarı
tarifsiz güzel geçen
kuş sürülerinden
yok, yok, yok haberi
çeyizi çalınmış kızlarca kırık
batık gemilerde çürür yarası
hergün yeniden

yeniden, yeniden; yenilenecek
biter günlük sar'ası

Yine akşamı vuruyor saatler
yine mesai bitimi
takıyor maskesini
karşı evlerin pencereleri
bir akvaryum kadar sessiz
ölü balıklarca duyarsız
bir bir geçip gidiyor sorularla
bütün sokakların serserisi
gözleri bomboş
kapağı açılan
bir baraj gibi dağılan
sası
ne zaman, ne zaman, ne zaman
Âh,
Hiç mi hiç hakkolmayacak memurların sırası

Yine yarın olacak
yine
saat tam sekizde
fitil vurulacak
kaldığı yerden
kanamaya başlayacak memurların yarası.

3 Eylül 1997, Ankara

Âh, Bir Salepçi Bulsam

Âh, bir salepçi bulsam
Arnavut kaldırımına kursa obur güğümünü
Malatya Yeni Cami önü
çınaraltı
yıl bindokuzyüzellidokuz
yaş on gibi mi?
gök lâcivert
sabah yol kokuyor
sıcacık
tarçına yoldaş kılsam simidi
Ah, bir salepçi bulsam

/İlginçtir
çok seneler sonra
ben burada
aynı yerde
itfaiyenin penceresinden
dalarak yangın ortalarına
şiirler söylemişim akşamkuşlarına
bir kadife gibi okşayarak hüznü
vişneçürüğü bir kadife gibi
ilginç/

Sabah tüm saygınlığıyla
ağır ağır kabinesini toplayan
bir Başvekil
oturuyor şehrin coğrafyasına
aylardan
eriklerin coştığı, yaz elmalarının koktukça
vişnelerin kızıştığı aylar
bir at arabası
yaylı
sabaha karşı
...ve 'Ömer Ami' şaklatıyor kırbacını
bu ağırbaşlı şehri
resmen selâmlar gibi

/İlginçtir
ben hiçbir şehri bir daha
böyle hazırlıksız
böyle uysal
ve dingin
uykudan yeni kalkmış haliyle
görmedim
hiç
ilginç/

Âh, bir salepçi bulsam
kaybolsam
Belediye hoparlörleri arasa beni
'Beş yaşlarında
bahriye elbiseli
bir çocuk kaybolmuştur' diye
Annemi görsem, telâşlı
alıp tek eliyle
şehri bir yerlere
götürecek
Babam gelse
Korkular uçup gitse
birdenbire
:
Annem öldü
yıl bindokuzyüz yetmişyedi
şiiirler
ve ölüme dair âyetler avuttu beni
üç yıl Malatya
annemin yüzü gibi göründü
üç yıl her yerde
annemin kokusu
sesi
gülümsemesi

Babamı
kucağımda
uyuyan bir çocuğu
yavaşça
bırakır gibi bıraktım
Barguzu'nun toprağına
çok sonra
yıl bindokuzyüzdoksanaltı

oysa
daha dün gibi
isim yazdığımız gün babamla
dedemin mezarına

Güneş doğdu
bengisuyla
birbirine kavuştu günler

Buğusu
bu çocukluk ülkemi getirse bana
sesi
havuzumuzda akan suyun
sabah sesi
gibi
yiğit
kıvrak
ve asabî

Bir yaz sabahını doldursa güğümüne
Âh, bir salepçi bulsam!

28 Şubat 1997, Ankara

Tortu

Malatya, Nisan 1968

Şimdi

saçında

gümüş renkli kartallar uçuşturan

bir asi şairim

şimdi

Yanımda

ömrümün

onaltılık

ilkbahar dalı

mor ayakkabılarıyla bir rüya misali

utangaçlığın sınırlarını zorlayan

gümrah tayı

sevdâ anıtı

Bindiğimiz haşin yelkenlinin

açık denizleri

kanatan kanatları

bin kuş sürüsü kondurup yüreğimize

bin kuş sürüsü kaldıran

gençlik yılları

yok sayıp yürüdüğümüz şehri

dünyayı

onurlandıran aşk

aşkımız!

Köprülü-Makedonya, 1 Kasım 1996, 06:50

Güneş doğmak üzere

sundum yüreğimi

o saydam kargaların velveleye boğduğu

puslu

göge baktım

sabah hüznü yakarıyor

bir daha anladım

pişmanlıklar savuruyor çeşmesinden

bayat ırmaklara dalıp yürüdüğümüzde

hayatta ne var şan sayacağımız

biz ve

kirli

yapışkan çamurumuz

Güneş biraz daha doğmak üzere

çekilecek üstümüzden gecenin tülleri

gizemli

duygulu

korkunç

girip azgın sularına hayatın

kana kana içeceğiz

petrol bize gülümseyecek birazdan

kimya hıncını alacak

pis dumanları öpüp

demirle elleşeceğiz

hangi hüznün yataklarına yatırıp kalbimizi

nerelere gideceğiz?

Bu tortunun tortusu

bedelini acının

hangi yatırlara ödeyeceğiz?

Hangi çocuklar şanlı bulacak aşkımızı
hangi genç ve ölü
delikanlı
bir sonbahar göğüyle gömülen
yüzleri soğuktan gergin
yakasında mendiller
hangi tören kalabalığı
tilâvet edecek
maceramızı?

Sanki, kalkan kendi gövdemdir
sanki bu
kendi gövdemin
cenaze töreni

Sevgilimin onaltı yaşında
olduğu
geliyor aklıma
bir nisan günü
mor ayakkabılar ayağında
üç yaş
sekiz ay
yirmibir gün var aramızda
canım
mutlak hüzün koyarlar adın'
harap olmuş kaç zengizar
haşat ölüm yaşadın
bu genç
delikanlı
bu civân yaşında
her şeye erken başladım

Yine
güneş birazdan doğmak üzere

Köprülü-Makedonya, 1 Kasım 1996, 07:05

Kalktı kabuğum
zırhım kırıldı
içime döktüğüm
ergimiş
akkor lâvlar karardı

buğular dindi
sis dağıldı
yatıştı kargaşa
Ölü oğullarının yolunu gözleyen analar
döndü dünyaya
çaylar demlendi; sıcak çörekler, yeni bir ağız tadı
hayat bir kere daha geliyor kapımıza
bakire
dilimizde çok hüzünlü Makedon şarkıları

Yine
birazdan
güneş doğacak
sarsak günlerimizi yüceltecek
serpilen altın tozları
Ey gün
sana merhaba! diyeceğiz
Merhaba!
bir
bir
dökülen
sarı çınar yaprakları

Malatya, 11 Kasım 1996, 13:00 suları

Elveda

ömrümü göğerten hülya

Kucağımda

sanki

dünyayla ahiret arasında

tuttuğum azîz ölüyü

-bu benim babam-

mezara bırakıyorum usulca

Bir sonbahar yaprağı

düşüyor gibi, toprağa

değerken babam

çatlıyor yüreğimin kozası

aynı anda

hem ölüm

hem hayat

ayan olup bana

aynı anda

yürüyor

iki şak olmuş damarlarıma

tutuyor ve kavıyorum

ikiye bölünen ayı

kavrar gibi

toprak sınıyor saçlarıma

ölüm dolarken avuçlarıma

mezarı dolduruyorum

babamla hayat arasında

Toprağa yatırıp kalbimizi yüzyıllar yılı

daha dün uyumuşuz gibi

babamla aynı anda

belki de aynı yaşta

ağır ağır

uyanacağız

ve bizi

bir daha

yargılayacak hayatımız.

Malatya, 11 Kasım 1996

Çevgan

Bırakıp gittiğin şehri görürsün
dönünce
Araya evler girer
yollar
kentler
ağaçlar
hızla

genzin yanar hatırladığında
bin yıl sonra

İki taşın arasında
kanar yüreğin Anne
Umarsız kurtlar dolanır
yalnızlığın
karlı dağlarında
Ömrün erir
kendini tüketen bir yatağanda

Niye doğduğunu Anne
sorgula
niye doğurduğunu
bu kırk para etmez dünyaya
soyulmuş söğütlerce yaralı
dalmak mı
yüzyıllık uykulara

Sarıp çocukluğumu kundaklara
koy mezara
Değilmi ki her gece
yüreğimi yargılayan nağralarla
Aşk beni bir kırbaç gibi Anne
vuruyor acılara

Yağmurlar, durmadan
durmadan
koşuyor ırmaklara

Al şu iki büklüm çocuğu
al Anne
şaşıran, yorulan, acıyan
kamaşan dünyanın dağdağasından.

Ankara, 28 Aralık 1999

Tahnît

- Zühâl Vaizoğlu için -

1. Sesiyle anıt dikene övgü

Sesiniz
bir kuş sürüsünü
eksiksiz
gezdiriyor kırlarda

Geçin
yaşanmamış herşeyi
geçin
varın dünyanın kurulduğu zamana

Tohumun
özü kabarıp toprağa düşünce
kabuk çürür
her dem farklı bir nefes sunar
yaşamaya

Bir garip haz var
yaza girmede
ince bir dikkat
kışı karşılamada
illâ ki hayat
güz yapraklarında

/Yaz utanarak girer
güzün odalarına
ağustossonları
İlişir bir kenara
sonra yayar bağdaşını
uzaklara/

Bana fallar bakan kumru
fallar bakıp remiller atan
yüreğinin yarasına
yorumlar arayan
belirsiz bir hat var aşkın ortalarında
biz bir suyuz ki
ri'cat ederiz kaynağımıza

Bir şiirde gördüm
'çığ gibi yağmadadır karanlık'
uyandım ki
kendi dehlizimizdeyiz

Çocuklar büyüttük kadını
evler, odalar kurduk
bir azgın su gibi aktık
yamacın kayalığında
kırk izler bıraktık

Bir güzyaprağı kokusu doluyor dünyamıza
zelzeleyle
ayrıntuları dökülen bir yontudan
birden çıkıyor gençliğimiz
kuşbakışı
yemyeşil
bir bahar ovası doluyor göz yayılımına
bir gülümseme:
Merhaba
şehirleri cennet kılan sevdâ
Merhaba!

2. Çağdaş bir kara sevdâya giriş

Sen yoktun
atmaca gözleri gibi kanlı
kapanmıştı üstüme
hayatın kapakları

Bir
morgövdeli balığın
olmayan dikkatiyle geçiyorum
insan artıklarını
zehrine binler defa râmolduğum dünya yaşıyor
renkli ışıklar
şehrin cümbüşü
asfaltlarda boğulan şan
Sen yoksun
sabah bile
kokunu esirgiyor rüzgârdan

3. Hüznüm, bin yaralı bedenim

Restim

kitapta yok haramlara
merhamete eyvallahım
dibine

en dibine denizin
saklıyorum

sırrımı devletimin
Bir ortaçağ kalesi kapanıyor rüyama
aşkı sarsarak ben geliyorum
sevgilim

yağmurun oyduğu taşlara
düşüp ölebilirim

Yahut seninle

ayaklarımızda dikenleri yolların
kara kan oturmuş
cavlak ellerimize
sesini toplaya toplaya kuşların hançeresinden
devşirerek bulutları
gökyüzünden
yeni yengilere
kayar
gideriz.

21 Ekim 1996, Girne-Kıbnis

Şiir Kanla Yazılıp

Kanla yazılan şiir
Kanla okunmalı
Meydanların ve kuytuların diliyle
İşleyip durmalı kızıla çalan yara
Kanlı gömleğinden şiirin
Sızlayan kelimeler sızmalı
Yeniden yeniden yazılmalı şehirlerin künyesi
Her imkânsız aşk gibi acının da
Bir ortak adı olmalı

Ben yüreğimi serpiştirdim yeryüzünün yüzüne
Tohum diye :
Bir çığlık !
Birdenbire

İyi günler komşular! dedim. İyi sabahlar!
Kapıdan çıkar çıkmaz güneş aldı gözümü
Hoşçakalın komşular! benden. İyi akşamlar!
Yedimde gizli gece kundaklarken sözümü

Aşk, evet o bildiğiniz gölge
bir kılıç
bir mil gibi girerken yüreğime
o yüzden ilençliyorum merdivenleri
kapı önlerinde

Şiir bir bırakış gibi kalmalı içimizde
Uzaklardan geceye dökülen su sesiyle
O genç kısrakların gökten alev süzen nefesi
Çarpışan bakışların fotoğrafı kalsın bizde

Tam o anda
Kimliksiz ses sendin! dedim
beni arayan

Bu kanlı şiir o gün sana armağan kaldı
Tükenip bitti zaman bana bir tek ân kaldı
Ceylânların ürperip su içtiği pınarda
Uçup gitti topuklar yalnızca yalan kaldı

Kavuş! diye bağırdı
ses verip soluk alan
eşkiya
Kavuş!

Ben dahi öyle dedim.

30 Kasım 1997, Ankara

Bu Şiirde Sen Olacaktın

Bu şiirde sen olacaktın sabahlar gibi
Çılgın sulara karıncalar kurtaran çocuğa
Cennet müjdesi

Bu şiirde sen olacaktın
Âzâd edilmiş kuşlar olacaktı
Elde gezdirilen köz
Kırılmamış sırça olacaktı

Bu şiirde sen olacaktın
Otobüslerin gittiği yere kadar
Gittiği gibi giden yüreğimde
Bir şen gülüş olacaktın

Bu şiirde sen olacaktın
Eski gazetelerin karanlığında
Akşam gibi girip odama
Hüznü konuşacaktın

Bu şiirde sen olacaktın
Yusuf ve Mısır ve zindan olacaktı
Bir güneş her gün
Her sabah yeniden doğacaktı

Aşk kendi ölümünü görmedi; lâkin
Her yaprak sarardı sonbaharda
Seni âzâd ettim uç git hayata
Sana bu şiir, yüreğin kalsın bana.

8 Şubat 1996-27 Temmuz 1999, Ankara

Yok Gibi

Seni sevmek
yemyeşil meşe ormanlarının hayâliyle
akşam alacasında
bir serin, bir diri, bir vurgun rüzgâr olup
dallardan, yapraklardan
leyli hışırtılarla geçmek demek
ve demek gerek ki belki
bu gözlerindir

Seni sevmek
bir yaz sığağında serçekuşunun
gagasıyla oynayıp durduğu
daneyim demek
ve demek gerek ki belki
senin ellerinde
bu yüreğimdir

Seni sevmek
dağın eteğine bırakıp sıcak soluğu
bir alev harmanını salmak yeryüzüne
kül etmek demek bu cabbar sensizliği
bir bûse kondurup sevdâ parmaklarına
ve demek gerek ki belki
böyle sevilir

Seni sevmek
ten deryâlarında çırpınıp asi dalgalarla
tuz göllerinde kavrulmak
rüzgânnla senin savrulmak demek

Seni sevmek
sesini
altınlar, gümüşlerle süsleyip her kelimeni
hamaylı gibi takıp boynuma gezmek demek
ve demek gerek ki belki
düşlerimin ortasında akan ırmağa dönüp yüzümü
bu yüzündür

Seni sevmek
böyle
gizli
tutkun
ve görmeden

İşte hepsi bu!

Erzurum, 11 Haziran 1997, 05:45

Dağlar, Ardarda

Çığ

Yanar gönlümün mummyası deminde çerağ gibi
Savrulur gökyüzüne patlar yanardağ gibi

Tutar beni cesedim geçmez hükmüm kendime
Binbir engel dikilir sanki benden bağ gibi

Demirler döğdün örste çelik eyledin cânâ
Ondan ki kalbin pusat sözlerinse çağ gibi

Vurur beni apansız bin kurşun bir çırpıda
Bu canım acılara kurulur otağ gibi

Dünya sürüp gidecek sularca yatağında
Benden seller kalacak sesler sıradağ gibi

Kızıla çalan dille çığlıklar atacağım
Dağ birden dikilecek yerine bir dağ gibi

Aşk bizi de anacak yıllar yüzyıllar boyu
Ölüler söyleşecek şiirimde sağ gibi

Kalbimdeki resimde bildik lāv ırmakları
Gelip geçtim meydandan bir dem ben de çağ gibi

1 Ekim 1997, Ankara

Kalıt

Geçti gitti yaralar bana bir hece kaldı
Hüznün varoşlarında gezinen gece kaldı

Dağıldı kalabalık, boşaldı meydan yeri
Şu yiğit delikanlı durdu öylece kaldı

Günle birlikte batıp dağlarla göğeri
Kanı içine akan aşkı görünce kaldı

Her demimiz sınavdı, hep sığaya çekildik
Anahtar kelimesi yitik bilmece kaldı

Tek sevdâ yarladı yürüdüğü yolları
Ağıt yerine geçen çiğ bir gülmece kaldı

Kuşlar vurulup düştü hayatın göklerinde
Aşk çizgisi belirsiz ince, ipince kaldı

Sen gittin dünya zindan, gelsen cennet olurdu
Kalbimde sıcaklığın bir bilsen nice kaldı

15 Mayıs 1998, Ankara

Doğaçlama

Gözden süzülen yaşlar sevgili seller olur
Hasretin kalır seste kavuşan teller olur

Ne var ne yok, gölgesiz gibi sesin uçuk
Kalbinde tutunduğum zerrece yerler olur

Âh senin sıcaklığın, âh kokun, âh esintin
Geçip gitse ülkemden umulmaz şeyler olur

Baş vuruldu kan akar bu meydan savaşında
Bir gece baskınında can zîr ü zeber olur

Dünyanın kıyısından sonbahar yolcularını
Kalbimin göklerinde kararan renkler olur

Varlığın ve yokluğun bir çılgın 'gel-git'se de
Aya benziyorsun bak, ay doğar neler olur

29 Kasım 1997, Ankara

Geceye Övgü

Bir elimizle sımsıkı tutup elini gecenin
Öbür elimizle kaldırırsız tülünü gecenin

Aşk gelir açar goncasını zamanın ortasına
Akşamın âhı tutar soldurur gülünü gecenin

Kanar da kanar sabahlara kırık sütlügen gibi
Vurulmuş güveylere ağlarsa gelini gecenin

Neler söylendi kulağına ne sırlar yatır gibi
Var mı şiirden başka bilecek dilini gecenin

Gece bir lâl sevdâdır keser dilini odalarda
Ancak bilenler bilir dağlarda selini gecenin

Sızlar ve yanar rüzgâr sağır kuytularda, birden
Geçip duvardan duvara bulur sesini gecenin

Kaldığı kadar kalsın konuğun akıp giden hayat
Öder gider sonunda yolcu bedelini gecenin

18 Haziran 1999, Ankara

Dağlar, Ardarda

Çekip gitti bana rumûz olan kartal dağlara
Hünsâ bir hüzün kaldı
ezik

Senin ve benim gençliğim gibi
bir karartı: saçları iki belik

Âh benim canım babam, canım babam
Bağçeler suvararak bana armağan
civânlığın
yoksul bir ova bıraktı geride

Genç kızların analarından aparılmış
taylıklar geçer
saçlarından

gözündeki ışıltıdan
tenindeki dirilikten bir şimşek çakar
taşır bir çırpıda kişnemeyi dağlara

toy ve ferik

İzin ver ey harciâlem hayat
Ben dağlara çıkayım
iştahla
ham meyva ısırayım

O ki
ekip gitti kartallar
ve taylar
dağlara
ağıtlar, zılgıtlar, eyvâhlarla

vücûdum şehrinde
Bütûn aşklar eksik

Ankara, 4 Eylül 1999

*Kadı Burhaneddin İçin
Tuyuğ*

Ay'a sükût olmak düşer kavga kurarsa saltanatını
"Döşekte mundar" olmamak'çün meydane sürdü atını
Ölü ve ve sarı benzini unutma yiğit oğlunun ey şiir
İnce ve kırılgan aşklarıyla hatırla Kadı Burhaneddin'i

1 Ekim 1997, Ankara

Ferman

Sınırları seçilmeyen
Bir sonsuz ülkede
Şiir
Kelimeyi çoğaltarak
Süsleyip aşkile
Dalgın gökyüzü
Oyalanan yağmur
Oğunduran çiçekler üretir

Bugün de
Sözün saltanatındadır devletimiz
Devletlüm!

Sessizlik

Kışın ölüyor şairler
Gök iğreti, toprak çorak, yeşil metrük
Çılgın bir kalabalıkta yitirince ellerini
Önce kendi tanımaz hiçbir aynada, kendini
Eksik bir dünyada yaşamak niye?
Kışın ölüyor şairler söz çürüyünce

Usâre

Şiir bir heyecan
Kabuğunu çatlatan tohumda
Bir yağmur tanesi
Hayız ve nifâstan kesilmiş toprakta

Târîh-i Kadîm

Acılar hamûlesi
Bir hayat muhterisi
Oluk oluk parmaklarından
Sular fişkırır Bân

Attığın taşı yakala!

Serencam

Bindokuzyüzdoksanbeş miladî
Haram kokular kokladıktan sonra
Farzet ki ben öldüm
Geçti gitti bahar çiçekleri
Av'cuma kar değmedi
Yapraklar silkeledi kendini sonbahardan
Yaz çabuk bitti
Tedbirim şaştı, aşk bitişti
Ölüm denk düştü kendi toprağına

Müfred

Karaya vurmuş balık ölüleri gibi
Solgun bir akşamı olurdu gurbetin

11 Mart 1997, Ankara

Sır-I

Her değiştirdiği deriye kalbim
anıt diker
aşk işler

Sır-II

Her değiştirdiği deriye kalbim
aşk işler
anıt diker

Sır-III

Her değiştirdiği deride kalbim
büyük ve imkânsız
aşklar bırakır

Belgesel

Kar, sessizce
merhametle
saygıyla
kapatıyor usul usul
l geyiğin gözlerini
dünyaya

Ankara, 1999

Sivas'tan Bir Gençlik Anısı

O değil benim
yanıtını aradığım soru
ırmaktan

Sivas, 1977

Adadili

Zamansız mekânsız
ve yersiz yurtsuz
adamsız
bir ada diliyle mi söyleşiyorum
insanlarla?
Kimse bilmiyor.

Antalya, 15 Ağustos '99

Haymatlos

“Şiir bile ne kadar boş
aynı çağda
seninle
aynı toprakta
sözsüz
geceyi karşılamanın yanında”
desem inanma
bir haymatlos gibiyim
tahtımı ararken imparatorluğumda.

Ankara, 29 Temmuz '99

Sultan

Tellâllar saldıım şairden
kösler vurdurdum
sikke kestirdim adıma hutbe okuttum
bulutlar ektim başıma
gözüme cihan sığdırdım
ordular kurdum
bir bilge tebesüm serdim yüzüme
hünkâr oldum

Nevbet vurulsun!
Bu ilk buyrultum.

1998, Ankara

Susan'a

İki ayrı dağ olduk, iki ayrı ova, iki ayrı orman
İki ayrı ırmak hilâflı akan
İki ayrı kaya, iki ayrı duvar, iki ayrı yağmur
Aynı zindanlarda şakiyan.

8 Nisan 1999, Ankara

Ölüm'e

Mevsimsiz uçan kelebek
Kendisün'yeden deve
Vakitsiz yaz yağmuru
Ölümler, birdenbire.

8 Nisan 1999, Ankara

Ömür'e

Bak oğlum
Hem kendini, hem seni
Biçen bir hızar ömür
Sürdükçe tükenen törpü
tükenen
tüketen
biteviye.

19 Ekim 1999, Ankara

Doktor Sadık Ahmet, Kardeşim

I.

Yorulmadı gürz
düşürüldü
kırdı

Okundu adın
seyroldu maceran
zamane bir
Dede Korkud misali

Doğar
yaşar
ve ölür insanlar
aşk onları Sadık Ahmet yapar

Kendi yitik
çölünde
kalbinde yaşar
Leylâ

Sür atını Kerkük'e

Doktor!
Gümülcine
Üsküb'e

Bırak Karabağ'da ahdini
aşkın saçılın geleceğe
kalbi olan
ağlayan
bir göz resmi
biçiminde

Doktor Sadık Ahmet, kardeşim
Sultan Murad'dan
1913 Cumhuriyeti'ne
seni gömdüler
kavî tohum diye
aşk nakışlandı künyene

Gürz yoruldu
düştü
kırlıdı

Kalbi olan
ağlayan
bir göz resmi
içinde

Kosova'nın kanıyla kanık
binveren şakayık
Doktor Ahmet, Sadık, kardeşim!

25 Temmuz 1999, Ankara

II.

Yarım kaldı nakışın
ip arttı

Çocukların omuzunda, kolunda
bir aşı izi gibi
sevgin kaldı

harfleri silindi doğduğun şehrin
dügünler hamladı
törenler sızladı

kötü giden işlerini insanlar
yokluğuna bağladı

seni, bir çılgınlık olarak
güneşin
kanlı
doğum
ve ölüm zamanları aldı

yarım kaldı nakışın
ip arttı
ipek kaldı.

2 Şubat 2000, Ankara

Dipsular

Denizi Olmayan Kıyı

Bu 'ben'im.
Kopuşuyla bir çığ sesi veren
Kırılan taze dal uçları, uçuşan
kar tozları. Güneş. İkinci elden

Savrularak yankılanan ve
artık 'benim değil' olan çığlıklar

Kim gönlünden söküp atar beni,
kim yüreğinden? Kan tanesi virgüller
serpiştirip, noktalar saçan tabancanın
v u r ! g u ! n u y ! s a m !

harfsiz, kelimesiz ve sözsüz, sohbitsiz

Ebrûlî gök, ebrûlî gök! Biraz da yan
biraz dayan
Ben hep kırıklığımı düşündüm. Çocukluktan
alarak, benimle göğerenleri de.

Dümdüz bir yüz: sevinçsiz, hüznüsüz

Barguzu Güzellemesi

Hep geçecektir benim şiirimde; yanibaşında Malatya'nın.
Beni Barguzu doğurdu. 1560'da *Kanuni Sultan Süleyman*
Dönemi Malatya Tahrir Defteri'nde yine kendi adıyla
kuruluyor başköşeye. "Yaşlı bir kadın" mı dediniz?
Değil. Hep genç ve hep güzel.

Evliya'dan (*Çelebi*) kaçır mı? O da söz ediyor övgüyle.

En çok Prusyalı genç bir yüzbaşı (Daha sonraları *Mareşal Moltke*
olarak taniyacak dünya. Alman Genel Kurmay Başkanı, gençli-
ğinde paşalık talim etmiştir Malatya'da-1837) sevgilisine yazdığı
mektuplarda Lombardia Ovası'na benzeterek Deyr-i Mesih (Der-
me) hattını anlatırken Barguzu'yu övüyor. Kesin bir çizgi: "O su
arklarının alt tarafında her yer bir cennet (Biz Barguzu derdik
ülkemize), bir karış yukarı ise çöl (Biz 'payamlık' derdik ba-
demlik anlamında)"

Genç ve kabadayı duruşlu bir şair *Arif Nihat Asya*. Lise müdürü.
Bir fotoğrafta zamanın Maarif Vekili'ne (*Şair Can Yücel*'in çok sev-
diği babası, yakışıklı, fermanlı Hasan Ali Yücel'e) bir bakışı var,
canyakan. Kafasında rubaîler mayalanıyor belli ki... Kündübek,
Çırmıktı, Kileyik, Tecde'de kelimelerini serpiştirmiş, 25 Mart
1943'te. Barguzu güzellik demek onun kitabında.

Biz çocuklardık, bizi Barguzu doğurdu.

Yazı meyveler ve yüzmeyle, kışı dam boyu karlar eriyinceye
kadar soğuk bir beyazla geçirirdik.

Yanıma oturur kendi ihtiyarlığım
Karşımda cansızlığım her daim.

Korkmuyorum

Kendi vatanım bu haritasını çizdiğim gök
Sesini omuzlamış bir adam geçiyor altundan
Hüzün kılıfında saklı

O korkuyor

- Sözün yansıması olarak geçiyor tarihe hayatın ömrü
- Kuşandığım silahlar eridi bir avuç toprak kaldı bana
- Genzimi yakıyor özleyişler en önce. Korkmadığım ondan

Denizi olmayan kıyıda boğuyor şehzâdeleri
kara donlu bostancılar ak kirmanlarla.

İşte! Bu 'ben'im.

İstanbul, Yeşilköy Havaalanı, 3 Kasım 1997

Unutulmuş üzümler, elmalar, cevizler olurdu; güz dallarında saklı. 'Yaz'ı 'başaklardık' olanca dikkatimizle, kimin um'unda, yaz çocukların...

Deyin avına giderdik çocuk ordusuyla, cevizliklere. Hep deyin dendiğini Orhun Anıtları'nda da gördüm sincaba..

Su yasaktı kuyruk doğunca, ağustos sonu. Yüzme yok!

Beni Barguzu doğurdu.

Donmuş karın üstünde batmadan giden çocuklardık. Bu bizim kerametimizdi. Pırl pırl bir gök ve çapkın bir güneş karlarla oynasırken kalbimizi o soğuk soluk süsledi.

Haziran. Temmuz. Ağustos

Üç ay adamakıllı yaz.

Ocak. Şubat. Mart/Bazen Aralık'ı da çalarak

Birkaç ay kış.

Eylül. Ekim. Kasım'da
güz savrulur, su kararır: yaprakkokusu
Nisan. Mayıs sultannavruz
çiçek, çiçek, çiçek ...

Beni Barguzu doğurdu.

Nasıl unutturum yıldızları ve usta ay'ı.
Konukluktan uyuyarak dönerken geceleri, çoğunlukla
ay ve arkadaşları: yıldızlar, samanyolları...
ve yaz geceleri. Hiçbir şey yoktu gökle aramızda
Hayatı Barguzu öğretti bana baştan ayağa.
Beni Barguzu doğurdu.
Dopdoluydu tüm fotoğraflar; dopdolu, yerli yerinde.
Bizimleydi bizimle başlayan her şey.
Şimdi topluyor doğurduklarını.

O güzel çocukluk ülkesi

Barguzu doğurdu beni.

Ankara, 10 Kasım 1997

Sulara Akşam Karıştığında

Sulara akşam karıştığında ne kadar korkacaklar, kimbilir.
Gidince, kendini giden yolu gidiyorlar, bilisiz. Güneşten
başka bir şey hatırlama, toz kokusundan başka bir anı
bulunmasın genzinde. Neccar artığı yeni biçilmiş ağaçta hayata
aykırı kedi: Yakıyor kendini. Aşkını, vatanını, ömrünü.
O bir yalnız! Sadece seslenmeyi biliyor yaşamaya, yakarmayı.

Seni gizli bir saray olarak kaldırdım milâtöncesine.
Ahşapoyma kapıları, kubbesi parlak, rengârenk.

Sulara akşam karıştığında nasıl korkacaklar, kimbilir?
Kalplerine çökecek tüm ıssız yolların bulaşık bir karanlık
olan yalnızlığı. Yer yarılma! Yanılır mı? Minicik bir
yabankuşu yumurtasından sarı gagasını dünyanın dolaylarında
gezdiren bir yavru çıktığında. Gök çökse! Çöker mi?

Mahzun olduk, kırıldık, vurulduk. Gönlümüz tuz buz şu
yirminci yüzyılda. Heryerde. Haritaların
her noktasında.
Atlas önemli değil.

Sa binitiyile çıktı meydana, b kılıncımı kuşandı,
ı zaten
mızraktı, r konuştu:

“Bize hep seni fısıldadı tarih!”

Ankara. Ocak 1998

Ay Burcu Yorumu

Ey siyah! Katran sür cılk yarama, yak çıranı
Suya değdir dolunayın yüzünden çekip kanatlarını
Denize. O sonsuz gaybubete. Büyük yetime
Dağların şekline âh! Tepelere, doruklara, eteğe
Öp ayın kenarını sür geceyi lâciverte

Cebimde taşıdım yıllar yılı fermanımı
Bu benim ölümüm dedim ben ki seyyahım
Zail oldu cürümüm, aşk geldi, gurbet bitti
Rengârenk flamalar, sancaklar, ordularla
Girer yârin hanesine omuzunda şahini

Külrenge bulutlar küfleniyor aşk mı yalan?
Kelimeler yorulup çekiliyor meydanlardan
Bir dönen ok sesin, kurşun bakışın can alan
Ömrümü verirdim tek nefesine, ay bölünse ortasından
Kar yağıyor topuğundan, tenin kan kokuyor

Kutsal İncil, Kutsal Tevrat, Kutsal Kur'an ve Zebur
Bütün iyi insanların hayatı kollayan sözleri
Söylenmemiş saklı şiirlerin utangaç kelimeleri
Sen geliyorsun aklıma elini kalbimde unutuşlarıyla
Ay dökülüyor dünyaya, ay! Bütün çocukluğuyla

Gizlendiği yerden çıkıyor gece yani bir denizden
Bir karanlık ormandan, o ipek kozasından, vadiden
Benim yetim kızlarım korku ve üzüntüden:
Ey siyah! Devir ağaçları sallansın sokaklarım
Kendini yorumlasın kalbinden mecruh bir aşk

Ankara, 20 Kasım 1997, 00:40

İstanbul Baştankara Bir Bakışınla

Ocaksonu İstanbul, yıl doksandokuz
Çıldırta bir güneş sızlatıyor yarımı
Hangi toprak parçasına değse gözüm sayırlık
Hangi yola vursam kendimi çıkmaz sokak
Ordum yenik, bahtım kara, umarsızım
Üzüntüyle geçiyor damarlarımdan muzdarip kan dereleri
Yerlerde sürünüyor sancağım
Edirne'den Van'a kadar hüznü bir yurdu yazacağım

Ocaksonu İstanbul, yıl doksandokuz
Kapı önü hicranından hüznü yatılı akşamları
Sabaha uyandırmak için ötüyor gri göğün kuşları
İstesem de toplayamam dağıttığım firakı
Herbiri döllemede oğullar vererek ham bir aşkı
Övül, övül ki igvâsız tenlere düştü hatıraları
Sanki İstanbul'u sırtlamış çocuklar çıkıyor tüm yokuşları
Bir sitemle dağılıp, dağılanıp, durmada bakışları
Gülse dudağının o can alan çok hüznü kıvrımları
Bir küçümsese önünde akıveren gözü kara kaderi:
Balçık kıyılarına savrulan kirli Bizans dalgası

Hiçbir şeyi sığdıramıyorum yüreğime
Yüce dağların başında nasıl durursa ağaçlar bir başına
Nasıl bakarsa ormana şaşkınlıkla
Rüzgâr vurup kırarsa dalını, yaprağını
Nasıl savurursa boşluğa
İşte öylece sığınıyorum bakışlarının av'cuna
Kokuna
Sarhoşluğuna

Bu İstanbul bana göre mi? Kurşundan
bir kapak örtünce gözlerini. Kayıp denizi
döğünce tarihin duvarlarını. Sonsuz uykusundan
alıp imparatorları bırakıyor tepeli sokakların ağzına
Bir bakışının deryasına dalınca Sâ'dâ'bad civarında
Nasıl da yapay geliyor birden Nedim'in sayhaları
"Aşk budur" diyorum gerçekten kokuna râm olmaları
Bütün bunları.Sen de biliyorsun bütün bunları
bir yana bırakıp dünyaca avuçlayıp toprağı
kalbin rayihasıyla harlandırılıp sunmak sevdâyı

Ne'tsem acep bu kalbimi? Nerde eğlesem? Nerde
Artık kim durdurabilir o ılık esintiyi? Kim? Nerde?
Yağmur yağıp duruyor çiseleye çiseleye, içimin buğusu
Âh, anlamıyor musun? Bu bakışlarımdaki yanardağ
Bu püsküren lâvlar, susunca, âh, anlamıyor musun? Bu
bir tutam hüzün ele veriyor tüm maceramı

Ocaksonu İstanbul, yıl doksansokuz, geceyarısı
Sözsüz yolculuyorum seninle bir utangaçlığı
Bir söyleyip aşkı soylulukla bir küllemek arası
Bakışlarına bakışımınla yazıp en uzun sevdâ lâyihasını
Bir bekleyebilsem kendi halinde sürüp gelen baharı
Güllerle, çiçeklerle karşılayıp açsam kapıları. Oysa, âh!
Ocaksonu İstanbul, yıl doksandokuz, geceyarısı

Her gün biraz daha derinlerse derinleşe, yeniden
açılan bir yara bu. Kederle kalkar kabuğu
Yeni bir binyıla giriyorum adımla: Mağdur
yenik, yıkık ve yalnız. Eyvah ki vah silahlı
Açacaksan aç İstanbul kalbinin kapılarını!

27 Ocak 1999, 01:00, Kâğıthane/İstanbul

Aşk ki Büyük Yalnızlık

Seni
ilk sevdiğim günkü gibi
güzel

getirse de sabah
selleri, çamurları
tipiyi ve borayı

Saldırgan bir yüzün
ardında hüznün
aynasında acıdır bütün gün
gördüğün
o yaranın üstündeki kabukları
döküyor sabah
sağaltarak
Yüreğine çarpıntılar yüklemiş
genç bir adam olarak giriyorum
savaşın ortasına
elimde gürz ve kılınc
kalkan yok!

Şiirler gezdirince terli yurdumun
dağ başlarında
o antik şehri buluyorum
saçlarının arasında

gökle
dağla
denizle kuşatılınca

gözüme geldiğinde
sözünü
unutma:

Aşk ki
ondan büyük yalnızlık yok gibidir.

Manavgat, 19 Ağustos 1994, çok sabah

Mağmûm

Nasıl da aklıma gelmedi
nasıl hatırlamadım
akşamı

Şehri, ağaçları, kaldırımları
kendi halinde akıp giden ırmağı
nasıl unuttum

'Biz çıkınca
yağmur da gitmiş olur'
demeseydi
adı muştı anlamına gelen çocuk
yoksardım
dışındaki dünyayı

İlkin turnağım morardı
ölümü vurguladı. Oysa yokolan
biraz kalsiyum
biraz da kemik hülâsası

Yorgunum, biliyorum
çetin bir mağlubiyet
içindeyim. Hayata karşı
çeyizini harcayan genç kızları
unuttum
alnından vurulan dağlı damatları

Yorgunum, ırmaklarım
kuruyor. Su çürüyor göleğimde
biliyorum kılacak rüyalarım
umudum azalacak

Oğlum, orda
sizin ülkenizde de
uçuşur mu güzellikler
diri bulutlarla?

Nasıl da aklıma gelmedi hiç
akıp gittiği
bunca zamanın

Ankara, 1997

Kalbinden Irmaklar Akan Şehir

Kalbim, genişip
Uçuşan başarılarla
Sınava çekiliyorsun şüphesiz
Şükür ve nankörlük sınavına

Şüphesiz sınava çekiliyorsun
Ölümler
Yenilgilerle

Gözümü kapatıp açıyorum
Kuşların getirdiği haber: Saltanatıyla
tahtıyla, yanibaşımda

Şimdi
Irmakları söyleme vaktine
Duş oldun gönül
Kanattılar yüreğini senin
Kanla yıkandı geleceğin
Ondandır sözün diri
Yüreğin dirençli
Aşkın saltanatı ondandır
Sana bakan
Bir hünkâr
Bir sultan görür kalbim

Şarıldayan sulara
Yemyeşil ovalara
Sarp dağlara vurup şavkır mı ay?
Gül bahçesi bedenlere
kızılgül yaralara
da doğduğunda

Al kendini, al
Kendi ölümlerinle yatır
Kendi mezarına

Sana bu yakışır.

Ankara, 1996

Tortu

Geçti acının şakayıkları
Kankırmızı, mor ve gri
Kendi cidarını yaktı önce aşk
Sonra ölümün teninde seyirdi

Yüzyüze uçup gidiyor kokular
Ağır bir tortu bırakarak geride
Hep yanan yaban aleviyle kuytular
Yalnızca yüreğin varoşlarında

Bir aşk nedir ki? Belki bir güz çiçeği
Yitik öğrenci evlerinin yosununda açan
Bırakınca dağılan bir menekşe destesi belki
Unutulduğu yerde kuruyan

Bir seyirlik oyunda
Işığı sönünce yokolan gölge
Sen, ben: Mahpus duvarda esen fırtına
Asi sokaklara bir daha ne gün geliriz?

Neler neler söyleyebilsem sevdâ üstüne
Bir genç kız gibi kızanır mı söz?
Yanıp bitti, kül oldu her şey
Kendini ögüten bir değirmende

Ankara, 18 Şubat 1998

Ağıt Ağ

İlk ışıkları güneşin vurdu baharı
Toprak hüznünlendi
Aşk gelip durdu kalbin kıyısında
Duruldu hayat
Bir dağken beden
Alevler içre devinen
Nasıl ve birden
Bin dağ?
Ağıt, ağ!

Denizle fısıltılı kim konuşabilir
Sevdâ sözlerini
Kim öpebilir yağmuru damla damla
Sen
Kızıl bir gül gibi değince tene
Yakışığını buldu dünya yanarken
Aşk uyandı

Sağ çıkarsam bir gün hayatın şafağına
Mihrine veririm ömrümü
Sessiz ve tetikte
Gün sürgünlenirken ak yüzüne sabahın
Bağır
Kopan bir çığdan çıkan çığlıkla:
Ağıt ağ, ağıt ağ, ağıt ağ!

Âh, coşkun bir güneşsin
Ölüm yakışır gözlerine

Ankara, 13 Nisan 1998, 22:30

Serrân

Başımı güneşlerle donattın
Dünyanın sırrına vakıf et

Kanayan kalabalığın ortasında
Kendini gözlerime sür

Seyriçin dursun dünya
Ölürsem yer sevinsin

Kayaların esrarı ne
Yükseklerden savrulan su zerresinin

Düştüğü yer bir mahşer
Göze görünmezken yağmur tanesi

Seller neyin kızgını
Dağların ovalara hıncı ne

İçinden neler geçirir deniz
Yüzüyle birbirine benzese de

Sonbaharı imbiklerden geçirip
Bir damla olarak bana sakın et

Karın altında toprağın uykusunu bileyim
Börtü böceğin ninnisini dinlet

Başımdan dünya gelip gidiyor
Kalbimde bahar havası

Beynime inip kalkar çarşılar
Kuruyan gül yaprağı hışirtısıyla

Bir tek gözün kaldı aklımda
Yaşıyla

Ankara, 12 Ocak 1998

Sonrası

Başka Yerler

- Hasan Celâl Güzel için -

Ev kan kokuyor
Caddeler, sokaklar
Ve şehir

Bir demet kır çiçeği
soluyor bebeğin yüreğindeki nehir
başı düşerken gövdesinden

Atılmış her şey
sönüyor gözden irak, gönülden taşra
insanın şenliği hayata

Merhaba güzeller güzeli
adı ölüm olan küskünlük
-le barıştığımız gün, merhaba!

O gün olur
tenimde bir yara gibi
adım kaybolur

ve bir şiir
dağ, göğe erer
ilk gençlik günlerinde:
Öylece durur...

Ankara, 5 Eylül 2003

dipnot:

5 Eylül 2003/başladığım, bitir(e)mediğim bir şiir geçti elime. 16 Kasım 2002'de. Ramazanın on birinde başlamışım. Gazetede, köşesinde bir yazısı çıktı Hasan Celâl Güzel'in. Recep Yazıcıoğlu için, 'Duaya davet' diye. Oğlum Burak telefonda bir şey hatırlattı. Turgut Özal'ın cenaze namazını Kocatepe Camii'nde kıldığımız günü... Namazdan sonra Recep Yazıcıoğlu, Said Yazıcıoğlu, Beşir Atalay, Haşim Kılıç, Fehmi Kuru, Burak ve ben... Kocatepe'nin hemen altında Meşrutiyet Caddesi ile Mithatpaşa Caddesi'nin kesiştiği köşede Konyalı bir Lokantada yemek yemiş, daha çok Turgut Özal ağırlıklı, ölüm ve milletin sevgisi üzerine saatlerce sohbet etmiştik. Recep Yazıcıoğlu'nun geçirdiği kazadan sonra Said Yazıcıoğlu'nun (ikizi yıkılan kule gibi..) kendi yangınına içinde yaktığı görüntülerini gördüm televizyonda. O nedenle bu şiiri Hasan Celâl Güzel'e ithaf etmeyi düşündüm. Dostlarımıza sevgimizi, muhabbetimizi izhar etmemizin bir mecburiyet olduğu duygusuyla... Yaşayorken ve kelimelerin şiire dönüşünü duyabiliyorken... Bu şiir, bitmeyeceğini sandığımız şiirlerin bitmiş hâlidir.

İşte, İstanbuldasın!

İşte İstanbuldasın
Kendini çoğaltan bir şehirde

Elini, ayağımı, ağzını bağlamışlar da
Kalkıpöyleceyürüyen
Söyleşen bir şehirde

Hiçbir ressamın hatırı kalmasın diye
Her gün başka bir tabloya benzeyen denizle

O yıkık, sessiz, harmanisine bürünmüş
en olmaz yerinde incirler, otlar
Damında gevşek çingene atlarının
meydan sürdüğü
cübbesinin altında heybetle eriyen
Roma hamamlarıyla, vakıf medreseleriyle
ölen
geçmişin seyrindesin

Dünyanın en lâcivert suyunun karaya değdiği
Bir milâdi yerdesin
mesela burda bir Şeyhülislam Efendi
O ademoğlu ademin
“dağıttın hâb-ı nâz-ı yârı ey feryâd
neylersin”
diye
bırak şiirini söylesin

işte İstanbuldasın
Görünmeyen harfler gibi tarihin
Göze çekilen mille
kanla
urganla/emperyal
yazıldığı yerdesin
Roma'da, Bizans'ta, Osmanlı'da
şimdi Cumhuriyet sürünüyor
bir kapkara hayalet olan
yangın artığı evlerdesin

Çerçevesinden taşmış bir resimdesin
Anadolu'dan ve Balkanlar'dan ve Kafkasya'dan
hatta şaşarsın Afrika'dan
eklene eklene büyüyen
böylece güzelleşen
ama, âh o eğri büğrü
dünyayı kendine dar eden caddeler boyu
alelâde evlerle çoğalıp giden
kurulduğu peyzaja
topoğrafyaya
estetiğe isyan eden
hüdaynabit şehirdesin

Bir kız bir oğlana yan bakış fırlatsın
istersin
Bir zarif gülücük
işte bu şehre böyle bir aşk yaraşır
diyeceksin
hoyrat
başı koparılmış bir kumru gibi
sevdâ, heyhât!
Duvar diplerinde ve sessiz
can çekişmektedir

Çarşamba günleri Ötüken
Ne zaman istersen Dergâh
Cumartesileri Ali Kemal;
dostlarını görecekisin

parayı ordan oraya
bیلardo toplan gibi nişanlayıp ince ince ve dikkatli
ani bir vuruşla gönderen
işadamlarının o kuruntulu
vakur
çokbilmiş tebessümündesin
bir masanın etrafına
dizilmiş, bakışmaktasın
miad'da
Yüksek İstişare Kurulu toplantısındasın
İstanbul'u anlatan bir kitabın
tam ortasındasın

O ormanlar yok mu, o top çamlar, serviler
akasyalar, çınarlar şehrin içlerinde
yakılmış, kesilmiş, yokedilmiş
bir cetvelle çizilmiş gibi
düzgün
direnmektedir yiğitçe
köylü vandalizmine

bu kargaşada
berberinle konuşabiliyor musun Siirt üzerine
bir duvarda resmi asılı
efendi hazretleri eşliğinde

fırında kızartılan mis gibi pide
Mardin, Kızıltepe'de

Yahut da Balkanlar'dan kopup gelmiş
o sarşın gülümsemeli
göçmen işyerlerinde

fırl fırl gözlerini çeviren
Karadeniz Mahallesi'nde
Akdenizli bir sabırla
öfkeni tamir eden
aklından geçirmedığın bir yerdesin

nice ferah
püfür püfür ve nazlı
hiçbir şehirde olmadığı kadar güzel
bir ırmak gibi akan
boğazdasın
say ki
şımank
deniz vuruyor balkonuna şıpır şıpır
sen çayını yudumlamaktasın
bakarak akşam güneşine
yalnızsın
birbaşınasın

Nasıl olsa, birazdan
çıkınca yollara
ne kadar karışık
karmaşık bir yumaktasın

Hoşgeldin,
İstanbuldasın!

İstanbul, 11. 02 .2010

Destâr

Bir tek benimle çocukların ölümü yansır yüzüne dünyanın
Ve gözümün gördüğü her şey ayrıntısı artık yaşamının
Hep sigaya çekilmiş bir burukluk taşıdım nüfus kağıdında
Yüzümün tenhalarında, gönlümün kuytularında gezinirken zaman
Bizi birleştiren çizginin en son uzandığı tarihlerdeki sultan
Her yüzyılın savaçısı, duydun mu toprak kokusunu ortaçağdan
Göğün çırpınışlarını, özgün sesini mavinin, gün ustasından
rengini değiştiren su; hayatın bedeninde seyirdiği ân
dünyanın yüzüne yansır ölümü çocukların benimle tek bir

Ey bu cesetleri bir mesele olarak havaya savuran rüzgâr
Toz kaldıran en olmaz duygularla asrın tavan arasından
Bir çocuk ölüsü nasıl da indirmiş dünyanın kepenklerini böyle
Öylece bakıyor, yarını olmadığından, bu günün kıyametine
Nasıl kaçsam bu dünyanın göklerinden, nasıl bu insanlardan
Havalara savrulan canlardan, kandan ve ateşin ibrişiminden
Bir çocuğun ölü eli hiçbir yere sığmadı zahir kendi güzelliğiyle

Oysa ölüm bile böyle korkutarak gelmez çocuklara
Bir ateşli hastalık olur, bir çöl yazı vurur sığamı yüzüne
Kavrulur durur bedeni, çatlar dudakları gecelerde
Oyun gibi bir halle gelir ölümü bile sevdirecek, gelirse
Çocuklara gelmez korkutarak böyle, bile ölüm, oysa

Böyle nereye gidiyorsun ey sofi destârını savura savura
Hiç mi değdirmedi kurşun elini çocuklara Ortadoğu'da
Nasıl da eziliyor yüreğim nasıl da eziliyor yüreğim, nasıl da
Ve bu dizi dizi ve bu küçümen ve bu melek mezarlarlar arasında
Savura savura destârını sofi, ey! Gidiyorsun, nereye böyle?

Sesini duymak ey çocuk kırk ateşle süren sayrnlıklarda
Adım adım getiriyor dünyayı, adım adım yaşadıklarına
Ya bir bebeğin gün yüzünü, gülen gözlerini, oyunlarda
Bedenini, bir sap menekşe gibi soldurarak saksılarda
Arkam önüm sağım solum deme çocuğum, duyacak bombalar da
Gözünü yumduğun gün yapayalnız kalacaksın, tek ü تنها,
Sayrnlıklarda süren ateşle kırk çocuk, ey! duymak sesini

Hep yıllar öncesine gidiyorum; çocukluğuma, bir cennete belki
İğde çitleriyle birbirinden kopan bahçeler, o demirbaş kuytularda
Çok genç ölen arkadaşlarım, küçük çocuklar, benden istiyor sanki
Ömürlerinin bakiyesini; bende sorgulayarak niye erken öldüklerini
Küskün bakıyorlar, biraz da boşverir gibi yaşamadıklarına
İşte biz, gözgöze gelmekten korkarak, hep o gümrah yeri
Dipsularını, o yedi kat yerin dibindeki saltanatı özlüyoruz

Tek ben öleyim, ben öleyim bin kere, bu çocuklar böyle ölmesin diye...
Bilmezlikten geliyoruz saklandıkları yeri

Arkam önüm sağım solum deme çocuğum, eyvah, ölüm duyacak!
Yollarda çürüyecek bak, canerikleri...

Ankara, 2006

Babalar İçin Şiir

Dümdüz bir hayatın eşiğinde
Birbirine benzeyen günlerde
Dikkat edin! Birdenbire
En umulmadık yerde
Onulmaz yaralar açabilir
Yurdunu yitirmiş bir aşk

Her sınıfta şiirler okuyan öğrenci
Güler yüzlü ve küskün arka sıralarda
Bir gün, âh bir gün, çok sonralarda
Sil baştan başlayacak hayata
Ergen değil, yavrusunu
Gök ekin yitirmiş bir aşk

O ne bal rengi bir akış
O ne kendine yeten bir bakış
Bir çağlayan gibi alkış-
larla şakiya şakiya
Kendi kitabına dalsa da
Oğul vermiş bir aşk

Çıt çıkmayan odalarda
Katılarak mavi gök senaryosunda
Çocuk filmleri oynatan bulutlara
Sen görmedin oğulcuğum, dev ekranlarda
Devrildi, devrildi büyük kaymalarla
Ağızsız dilsiz bir aşk

Önce kan, sonra acı
Toz, küf, bayatlama zamanla
Adresi belirsiz dükkânlarda
Atık eşyalar arasında
Duracak mı yarasıyla
Bedeli ödenmiş bir aşk

Ankara, 2006

Cinas

-Z. Vaizoğlu için-

Ben bilerek hayata cinas kelimeler seçtim
Doğdum, yaşadım, gördüm; ölüme düğünle geçtim

Bir yaz günü yüreğimde iflah olmaz o çocuk
Nice hüznler didikleyip, ne acılar çektim

İyi ki sevdim seni; yıllar, yüzyıllar önce
Değmese yüreğim yüreğine, şimdi bir hiçtim

Bir güvercin gibi kanatlarım göğün yüzünde
Tüm aşklarını yeryüzünün bir çırpıda bıçtım

İki belik saçlarıyla güzelim, onsekizli
Ömrümün her deminde maviyi gözlerinden içtim

Döndüm, gümrah topraklara tohum oldu yüreğim
Seni sevdâm, yanan sözlerle şiirlere ektim

Şehirlere girdim, ülkelere yürüdüm, aşkla
Baktım ki seni sevmek üstüne dünyada tektim

Yüzüne bakarak eriyip bitsem de mum gibi
Seni sevmek ülkesinden nereye gidecektim?

Ben de öyle yaptım, sonsuz kalbimin kitabına
Ben bilerek hayata cinas kelimeler seçtim

Ankara, 20 Ocak 2008

White Words
Poems

Translated by Mevlut Ceylan

1st edition, 2007, CORE Publications
London, England

Acknowledgements

Some of these poems have been published in *Core*. Particular thanks to Ruth and James Christie for their support and encouragement.

Cumali Ünalđı Hasannebioğlu

(b.1949) Born in Malatya, a provincial town in south eastern Turkey. His poems embody romanticism, and religious idealism. He came to literary prominence during the 1970's when the country was at the brink of a civil war. His poems and other writings were influenced by social events. He has successfully prevented his poems from becoming a tool at the hands of a political propaganda machine. Lyricism, and the pain of the oppressed dominated his voice. He is an engineer-agronomist by profession; currently he is serving as an advisor at the Prime Minister's Office. He has published seven collections of poems, and won the award of the Turkish Writers' Union in 1988.

Foreword

By David Nash

These poems of Cumali Unaldi have stark contemporary relevance. Just as Eliot apostrophised the deadness and vacancy *entre les deux guerres* - though he wrote most of the poems in this volume in the seventies - so does Unaldi speak for our own times: the violence and desolation of Lebanon, the turmoil of the Middle East and now the insane immolating horror of the Bosnian “ethnic cleansing”.

His late 20th century wasteland is one of “wounded hills and narrow dusty roads”; his metaphors, trying to seek some unreachable healing from nature, range from the microcosmic world where the “blood circulates endlessly/and the dead are permanent passengers/of the death vessels” to massive Miltonic imagery where the “majesty of a country that inhabits the mind”.

Yet despite the scale of his concerns, the poetry is finely crafted, poured effortlessly into a metaphysical mould. His word play, the almost expressed puns, have the same mortal seriousness that Shakespeare had for the dying Mercutio- “tomorrow you will find me a grave man” and the expression of Unaldi’s poetic purpose comes from his mouth with a similar wit and precision: “painful words keep biting the tip of my tongue”. He epitomises a chaotic world (where alienation is the norm and we are all “galley-slave(s) of despair”) with a haiku-like concentration of thought:

“the snow falls endlessly
on its own paintings
to veil the hacks left by
restless sparrows and stray dogs”.

His language has a sharp elegance, pared down, literally, to the bone:

“the sun is out all frozen things melt
the skeletons of pain and sorrow
clutter up the ground”.

These, then, are radical, revolutionary poems; anger is shoulder to shoulder with them but always compassion stands on their other side. Malcolm X - “I still remember your thick glasses”- figures in two of the poems. In the major poem, *Africa, Africa* there is a haunting, passing reference of the “unbearably white Pope”. Yet he can move from the aphoristic to the elegiac effortlessly:

“the sea calms the water in the heart of darkness
when broken wings touch its face
ocean bled”.

Unaldi is splendidly served by the lyricism of his English translator, Mevlut Ceylan, himself a poet of considerable stature in Turkish and in English. The best translations can only happen where the very core of the poem is penetrated, absorbed and re-created with all the sensitivity and empathy of shared perceptions and experience; Robert Lowell, Ezra Pound and sometimes Swinburne come to mind. With each of his translations Mr Ceylan discovers and re-discovers English with an innocent delight- and amazement at its power and flexibility and in doing so enables us to respond fully to the pain, the loss, the tenderness, the humanity and the grandeur of Cumali Unaldi’s poetry.

Sailing

The sun and life
Are two contestants

Death and my blood-vessels
are two of a kind

The blood circulates endlessly
And the dead are permanent passengers

Of the death vessels

Border

approach the evening
with a searching mind

you are the rider, enter the night
stroking deeply the head of your steed

Earth

Snow covers the darkness
Night wipes the sweat of thoroughbreds
In here there is an eternal hope, pure white,
Over there my people are hunted down

Final

Oh my heart, I'm looking down from a plane
The mountains are a fresh wound, the rivers are snow-striped
Cities disappear, everything fades out of sight

Tears

The sun is out all frozen things melt
The skeletons of pain and sorrow
Clutter up the ground
Life sprouts into soothing branches
A foreword gets written for spring

Africa, Africa...

Says a man in Harlem
Black is beautiful
Heavy rain washes the words on his tongue
Tell me cries the man
What is the colour of the point
Where I stand

Tell me
Who paints the streets white
A dark night lays for us
A bed of loneliness and deadly sins
Our big, groping hands kneaded nights
And the nights have grieved
That have breathed once more
We wept the colour of night
Like wretched mud
We sank into the awful earth

Tell me brother Malcolm X
Does the cuttlefish
Make the ocean his foe
Does the ocean
Takes its colour from it
To wake into daylight
It is a must to whirl seven times
I, your eternal comrade
And I remember as a child seeing
Your pictures in the political columns
Of newspapers
And like a young branch
I graft you on to this poem

I still remember
Your thick glasses
And an unbearably white pope
Gigantic skyscrapers
And crumbs of stale bread
Then an invalid bible
In one hand
in the other Africa
In turmoil

History of Sorrow

You're waiting here for the advent of a spring poem
But the corpse over there rises and strangles the verse
Neither fear nor joy only a timid bud of a song
If I say summer, winter and spring
Each time I mean a poem for the Beloved
Cover it with prayers cover it with love
Even storms, winds and the cold weather have their poems
The spring poem must burst out of a shooting branch
Listen, historian, I composed this poem
to create a chronogram

The Dead

Always foremost on your mind is
The image of your own, comments
Always your own loneliness in the foreground
A clever noose round the shore of night

The sea calms the water in the heart of darkness
When broken wings touch its face
Oceans bleed,
Sorrow soars deep and high

They would not let me have you,
It is the way these people have
Of being heartless and selfish
You should have known

Shall I turn into cigarette-ends
Under your feet
Or unfurl the madness of my love
To see my face shine
Behind all mirrors?

You are handsome
You stretch in our eyes
With the endless majesty of a country
That inhabits the mind

Do not wander into this forbidden outpost
With care-free step
And hands in your pockets

Layers

The snow falls endlessly
On its own paintings
To veil the hacks left by
Restless sparrows and stray dogs

Father

The father came in a cool harvest night
Divided the bread in half
And in the name of love
Was the guest of wounded hills
And narrow, dusty roads

There's no more trace of pain or pity

    on his aged face
But eternal seasons and sorrow at the treshhold of death

Always the father is good at filling
    the rooms with joy
There's no room to weep
But rooms under the spell of the tale of love

Of Talking

Oh dear love
    Are you distilled from
the fountains of the sky
Is blue the description
    of your face and eyes

Oh dear love
Are you the autumn leaves
Fading by fear of winds

Oh dear love
Be a voice,
Be a murmuring spring
And talk to life
Most important of all
Be yourself

Dirge

i.m. Malcolm X

Oh darkness, hear me, there is no earth
And Africa is under sealed heavens
Waiting with bleeding breath for slave-ships to be loaded

Africa is in the grip of merciless mercenaries
Bringing grief and pain
She carries a shattered heart
Oh heart, you are the galley-slave of despair
But also the heir of resistance

Here in the fading pages of history
There is unfading loss
In it there are fields of sorrow
And dungeons full of echoes of whippings
Also in it there are struggles and ploys of traitors

Listen to me on this side of the world
All the roads stretch to dead ends
There's no love left only death, accepted with stark dignity
No children by the way
Only old coffins of black death gaping to the skies
Oh heavens come and lay down your bleeding heart beside

Why, why do painful words keep biting
The tip of my tongue
The agony of ancient rivers
Silted up my sundered breast

I was a white word once
Then turned black with shame

Tell me, is my face truly white?

Purification

Dear God,
I thought of you
    I understood
    I loved,
felt ecstasy in my heart

Couplet

Death is like a ignorant thief, rummaging my heart,
As I love life, I love death to death.

Epitaph

i.m. Abdurrahman Okmen

You have lived honourably, head high
    like a mountain,
Died gently; like a flower.

Pray

The moon is round, night is blue,
come my heart, weep for
    your youth
look at the mountains.
Weep, weep my heart
darkness is near.

Someone owns the time. Someone owns
clouds and water.
Someone owns voice and wind.

One summer night is facing the sea;
take your soul with you,
give your heart to the waters
let phosphorescence have it.
The moon is round, night is blue.
My heart, be patient.

The moon was split, eclipse of the sun,
wake up my heart
rest on the wings of a fly, at the mercy of roots,
    in the reign of leaves,
and in the labyrinth that leads to death,
set your senses to pain, sorrow,
destitution and nonexistence.

Do not look back to the city
    where you were exiled
forget the beautiful teeth of that dead dog.
Remember smell of earth is blowing gently.

moon cracked, eclipse of the sun.
come, wake up my heart.

the day will not last, moon will become extinct;
This is the trail my heart.

The Bitter End

Shattered life! O spear that hits the heart!
Georgios Francis leans back on and old Byzantine
Fountain and tells the story of Paleologos
the defeated king - Our valiant foe -
He talks of the King's lost water, the sea, his lost moments,
the loneliness,
and the King who confronted death proudly;
his longing was rose beautified by
the Conqueror.